ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ ΕΘΝΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ

ΒΡΑΓΜΑΝΩΝ.

PALLADIUS

De Gentibus *INDIÆ*

ET

BRAGMANIBUS.

S. *AMBROSIUS*

De Moribus BRACHMANORUM.

ANONYMUS

De BRAGMANIBUS.

Quorum Priorem & Postremum nunc primum in lucem protulit

Ex Bibliotheca Regia

EDOARDUS BISSÆUS Eques Auratus,

& titulo CLARENCII Rex Armorum.

LONDINI,

Typis *T. R.* Prostant apud *Rob. Scott* ad Insignia Principis in vico

Little Britain Dicto. *Anno Domini* M DC LXVIII.

Honoratissimo Illustrissimoque *D. D.*

EDOARDO HIDE

EQUITI AURATO,

CLARENDONIÆ Comiti, CORNBURIÆ Vicecomiti, Baroni HINDONIÆ, Summo *ANGLIÆ*, necnon Almæ *Oxoniensis Academiæ* Cancellario, *Sacræ Majestati Regiæ* a Secretioribus Consiliis.

SI pares essent Dignitate hi Sermones (Illustrissime Domine) *Philosophiæ, & Philosophis, de quibus pertractant, eos Tuis oculis haud prorsus indignos auderem affirmare. Nam ut antiquissimi, sic Philo-*

sophorum omnium optimi erant BRACHMANES. Lucianus, qui non cuiquam Philosophorum parcit, illos vocat γένος ὄλβιον, nec alios præter id hominum genus Philosophis annumerare dignatur. Tanti facis quicquid nomen meretur Eruditionis, cujus Tu (Eruditorum omnium Amor & Delitiæ) principem locum tenes, ut Literatos omnes, qui sunt in aliquo pretio, Amore digneris & Patrocinio. Tuo Nomini hæc nuncupanda vel ideo duxi, ut quod à se non habent, per Te habere inciperent, & ex Tua Dignitate mutuarentur quod ab Editoris merito haudquaquam nancisci potuerunt. Multa enim (inquit Ille) idcirco pretiosa sunt, quia Templis sunt dicata. Hoc jam quali quali functus Officio, de Familiis Nobilitatis Anglicanæ, tanto magis memorandæ, quo diutius Decessorum Tabulis neglectæ, aliquid dicere serio accingor. Nam licet numero Imaginum, claritate Prosapiæ, & antiquitate Stemmatum (inter quæ Tuum merito numerandum) exteris Nationibus non cedimus, attamen

men aut minimum, aut nihil hisce de rebus compertum habent quicunque sub alio cœlo quam nostro vivunt. Cæterum, si quid opera nostra desudaverit in eorum gratiam, id totum Tibi acceptum referre par est. Profiteor enim ingenue, me, nisi ut Tuæ inservirem Familiæ, quæ me quasi mancipio & nexu, Tuis ingentibus Beneficiis, devinctum tenet, nunquam fuisse ut huic Operi vacarem. Namque Tui Favores, quibus jure glorior, tot & tanti fuerunt, ut tantum superent omnem grati animi significationem, quantum excedunt merita mea. Tuæ Benignitati debentur, nullo nostro merito provocatæ, quæ cum insita & ingenita naturæ Tuæ alienari non possit, Favoris & Præsidii in perpetuum sum securus.

Illustrissimæ Amplitudini Tuæ

Devotissimus

EDOARDUS BISSÆUS

CLARENCEUX.

DE

Brachmanibus, *ſive* Gymnoſophiſtis,

Teſtimonia VETERUM.

STRABO lib. 15.

ΑΛΛΗΝ δὲ διαίρεσιν ποιεῖται [Μεγασθένης] περὶ τῶν φιλοσόφων, δύο γένη φάσκων, ὧν τοὺς μὲν Βραχμᾶνας καλεῖ, τοὺς δὲ Γερμᾶνας. Τοὺς δὲ μὲν οὖν Βραχμᾶνας εὐδοκιμεῖν, μᾶλλον γὰρ καὶ ὁμολογεῖν ἐν τοῖς δόγμασιν· ἤδη δ' εὐθὺς καὶ κυομένους ἔχειν ἐπιμελητὰς λογίους ἄνδρας· οὓς προσιόντας λόγον μὲν ἐπᾴδειν δοκεῖν καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν κυόμενον εἰς εὐτεκνίαν· τὸ δ' ἀληθὲς, σωφρονικάς τινας παραινέσεις καὶ ὑποθήκας διδόναι· τὰς δὲ ἥδιστα ἀκροωμένας μᾶλλον εὐτέκνους εἶναι κομίζεσθαι. Μετὰ δὲ τὴν γένεσιν ἄλλους καὶ ἄλλους

 διαδέ-

διαδέχεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν, ἀεὶ τῆς μείζονος ἡλικίας χαριεστέρων τυγχανούσης διδασκάλων. Διατρίβειν δὲ τοὺς φιλοσόφους ἐν ἄλσει πρὸ τῆς πόλεως ὑπὸ περιβόλῳ συμμέτρῳ λιτῶς ζῶντας ἐν στιβάσι καὶ δοραῖς, ἀπεχομένους ἐμψύχων καὶ ἀφροδισίων, ἀκροωμένους λόγων σπουδαίων, μεταδιδόντας καὶ τοῖς ἐθέλουσι. τὸν δ᾽ ἀκροώμενον οὔτε λαλῆσαι θέμις, οὔτε χρέμψασθαι, ἀλλ᾽ οὐδὲ πτύσαι, ἢ ἐκβάλλεσθαι τῆς συνουσίας τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς ἀκολασταίνοντα. Ἔτη δ᾽ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα οὕτως ζήσαντα ἀναχωρεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ κλῆσιν ἕκαστον, καὶ ζῆν ἀδεῶς καὶ ἀνειμένως μᾶλλον, σινδονοφοροῦντα καὶ χρυσοφοροῦντα μετρίως ἐν ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς ὠσί, προσφερόμενον σάρκας, μηκέτι τῶν πρὸς τὴν χρείαν συνεργῶν ζώων δριμέων καὶ ἀρτυτῶν ἀπεχόμενον. Γαμεῖν δ᾽ ὅτι πλείστας εἰς πολυτεκνίαν· ἐκ πολλῶν γὰρ καὶ τὰ σπουδαῖα πλείω γίνεσθαι· ἀναδουλοῦσί τε τὴν ἐκ τέκνων ἣν μὴ ἔχωσι δούλους ὑπηρεσίαν, ἐγγυτάτω οὖσαν πλείω δεῖν παρασκευάζεσθαι. Ταῖς δὲ γυναιξὶ ταῖς γαμεταῖς μὴ συμφιλοσοφεῖν τοὺς Βραχμᾶνας· εἰ μὲν μοχθηραὶ γίνοιντο, ἵνα μή τι τῶν θεμιτῶν ἐκφέροιεν εἰς τοὺς βεβήλους· εἰ δὲ σπουδαῖαι, μὴ καταλείποιεν αὐτούς. Οὐδένα γὰρ ἡδονῆς καὶ πόνου καταφρονοῦντα, ὡς δ᾽ αὔτως ζωῆς καὶ θανάτου, ἐθέλειν ὑφ᾽ ἑτέρῳ εἶναι· τοιοῦτον δ᾽ εἶναι τὸν σπουδαῖον καὶ τὴν σπουδαίαν. Πλείστους δ᾽ αὐτοῖς εἶναι λόγους περὶ θανάτου· νομίζειν μὲν γὰρ δὴ τὸν μὲν ἐνθάδε βίον ὡς ἂν ἀκμὴν κυομένων εἶναι· τὸν δὲ θάνατον γένεσιν εἰς τὸν ὄντως βίον, καὶ τὸν εὐδαίμονα τοῖς φιλοσοφήσασι· διὸ τῇ ἀσκήσει πλείστῃ χρῆσθαι πρὸς τὸ ἑτοιμοθάνατον· ἀγαθὸν δὲ ἢ κακὸν μηδὲν εἶναι τῶν συμβαινόντων ἀνθρώποις· οὐ γὰρ ἂν τοῖς αὐτοῖς τοὺς μὲν ἄχθεσθαι, τοὺς δὲ χαίρειν, ἐνυπνιώδεις ὑπολήψεις ἔχοντας, καὶ τοὺς αὐτοὺς τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν ἄχθεσθαι, τοτὲ δ᾽ αὖ χαίρειν μεταβαλλομένους. τὰ δὲ περὶ φύσιν, τὰ μὲν εὐήθειαν ἐμφαίνειν φησίν· ἐν

ἔργοις

ἔργοις γὰρ αὐτοὺς κρείττους ἢ λόγοις εἶναι, διὰ μύθων τὰ πολλὰ πιστουμένους. Περὶ πολλῶν δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὁμοδοξεῖν· ὅτι γὰρ γεννητὸς ὁ κόσμος καὶ φθαρτὸς λέγειν κἀκείνους, καὶ ὅτι σφαιροειδής· ὅ, τε διοικῶν αὐτὸν καὶ ποιῶν θεὸς δι᾽ ὅλου διαπεφοίτηκεν αὐτοῦ. ἀρχαὶ δὲ τῶν μὲν συμπάντων ἕτεραι, τῆς δὲ κοσμοποιίας τὸ ὕδωρ· πρὸς δὲ τοῖς τέτταρσι στοιχείοις πέμπτη τίς ἐστι φύσις ἐξ ἧς ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ ἄστρα· γῆ δ᾽ ἐν μέσῳ ἵδρυται τοῦ παντός. καὶ περὶ σπέρματος δὲ καὶ ψυχῆς ὅμοια λέγεται, καὶ ἄλλα πλείω. παραπλέκουσι δὲ καὶ μύθους, ὥσπερ καὶ Πλάτων, περί τε ἀφθαρσίας ψυχῆς καὶ τῶν καθ᾽ ᾅδου κρίσεων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Περὶ μὲν τῶν Βραχμάνων ταῦτα λέγει. Τοὺς δὲ Γερμᾶνας, τοὺς μὲν ἐντιμοτάτους Ὑλοβίους φησὶν ὀνομάζεσθαι, ζῶντας ἐν ταῖς ὕλαις ἀπὸ φύλλων καὶ καρπῶν ἀγρίων, ἐσθῆτος δὲ φλοιῶν δενδρίνων, ἀφροδισίων χωρὶς καὶ οἴνου. τοῖς δὲ βασιλεῦσι συνεῖναι δι᾽ ἀγγέλων πυνθανομένοις περὶ τῶν αἰτίων, καὶ δι᾽ ἐκείνων θεραπεύουσι καὶ λιτανεύουσι τὸ θεῖον . . . .
Ἀριστόβουλος δὲ τῶν ἐν Ταξίλοις σοφιστῶν ἰδεῖν δύο φησί, Βραχμᾶνας ἀμφοτέρους, τὸν μὲν πρεσβύτερον ἐξυρημένον, τὸν δὲ νεώτερον κομήτην, ἀμφοτέροις δ᾽ ἀκολουθεῖν μαθητάς· τὸν μὲν οὖν ἄλλον χρόνον κατ᾽ ἀγορὰν διατρίβειν τιμωμένους ἀντὶ συμβούλων ἐξουσίαν ἔχοντας ὅ,τι βούλονται τῶν ὠνίων φέρεσθαι δωρεάν. ὅτῳ δ᾽ ἂν προσίωσι, καταχεῖν αὐτῶν τοῦ σησαμίνου λίπους ὥστε κατὰ τῶν ὀμμάτων ῥεῖν. τοῦ τε μέλιτος πολλοῦ προκειμένου καὶ τοῦ σησάμου, μάζας ποιουμένους τρέφεσθαι δωρεάν. παρερχομένους δὲ καὶ πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρου τράπεζαν παραστάντας δειπνεῖν, καρτερίαν διδάσκειν παραχωροῦντας εἴς τινα τόπον πλησίον· ὅπου τὸν μὲν πρεσβύτερον πεσόντα ὕπτιον ἀνέχεσθαι τῶν ἡλίων καὶ τῶν ὄμβρων· ἤδη γὰρ ὕειν, ἀρχομένου τοῦ ἔαρος· τὸν δὲ ἑστάναι μονοσκελῆ ξύλον ἐπηρμένον ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ὅσον τρίπηχυ· κάμνοντος δὲ τοῦ σκέλους, ἐπὶ

θάτερον μεταφέρειν τὴν βάσιν, καὶ διατελεῖν οὕτως τὴν ἡμέραν ὅλην· φανῆναι δ' ἐγκρατέστερον μακρῷ τὸν νεώτερον, συνακολουθήσαντα μικρὰ τῷ βασιλεῖ, ταχὺ ἀναστρέψαι πάλιν ἐπ' οἴκου, μετιόντος τε αὐτόν, κελεῦσαι ἥκειν εἴ του βούλεται τυγχάνειν. τὸν δὲ συναπᾶραι μέχρι τέλους, καὶ μεταμφιάσασθαι, καὶ μεταθέσθαι τὴν δίαιταν, συνόντα τῷ βασιλεῖ· ἐπιτιμώμενον δὲ ὑπό τινων λέγειν, ὡς ἐκπληρώσειε τὰ τετταράκοντα ἔτη τῆς ἀσκήσεως ἃ ὑπέσχετο. Ἀλέξανδρον δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ δοῦναι δωρεάν. . . . . Ὀνησίκριτος δέ φησιν αὐτὸς πεμφθῆναι διαλεξόμενος τοῖς σοφισταῖς· ἀκούειν γὰρ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς γυμνοὶ διατελοῖεν, καὶ καρτερίας ἐπιμελοῖντο οἱ ἄνθρωποι, ἐν τιμῇ τε ἄγοιντο πλείστῃ, παρ' ἄλλους δὲ μὴ βαδίζοιεν κληθέντες, ἀλλὰ κελεύοιεν αὐτοὺς φοιτᾶν παρ' αὐτούς, εἴ τι μετασχεῖν ἐθέλοιεν τῶν πραττομένων ἢ λεγομένων ὑπ' αὐτῶν. τοιούτων δὲ ὄντων, ἐπειδὰν οὔτε αὐτῷ πρέπειν ἐδόκει παρ' ἐκείνους φοιτᾶν, οὔτε ἐκείνους βιάζεσθαι παρὰ τὰ πάτρια ποιεῖν τι ἄκοντας, αὐτὸς ἔφησε πεμφθῆναι· καταλαβεῖν δὲ ἄνδρας πεντεκαίδεκα ἀπὸ σταδίων εἴκοσι τῆς πόλεως, ἄλλον ἐν ἄλλῳ σχήματι ἑστῶτα, ἢ καθήμενον, ἢ κείμενον γυμνόν, ἀκίνητον ἕως ἑσπέρας, εἶτ' ἀπερχόμενον εἰς τὴν πόλιν· χαλεπώτατον δ' εἶναι τὸ ἥλιον ὑπομεῖναι οὕτω θερμὸν ὥστε τῶν ἄλλων μηδένα ὑπομένειν γυμνοῖς ἐπιβῆναι τοῖς ποσὶ τῆς γῆς ῥᾳδίως κατὰ μεσημβρίαν. Διαλεχθῆναι δ' ἑνὶ τούτων Καλάνῳ, ὃν καὶ συνακολουθῆσαι τῷ βασιλεῖ μέχρι Περσίδος, καὶ ἀποθανεῖν τῷ πατρίῳ νόμῳ τεθέντα ἐπὶ πυρκαϊάν· τότε δὲ ἐπὶ λίθῳ τυχεῖν κείμενον. Προσιὼν οὖν καὶ προσαγορεύσας, εἰπεῖν ἔφη ὅτι πεμφθείη παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκροασόμενος τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν, καὶ ἀπαγγελῶν πρὸς αὐτόν· εἰ οὖν μηδεὶς εἴη φθόνος, ἕτοιμος εἴη μετασχεῖν τῆς ἀκροάσεως· ἰδόντα δ' ἐκεῖνον χλαμύδα καὶ καυσίαν φοροῦντα καὶ κρηπῖδα, καταγελάσαντα,

Τὸ

Τὸ παλαιὸν, φάναι, πάντ' ἦν ἀλφίτων καὶ ἀλεύρων πλήρη, καθάπερ καὶ νῦν κόνεως· καὶ κρῆναι δ' ἔρρεον, αἱ μὲν ὕδατος, γάλακτος δ' ἄλλαι, καὶ ὁμοίως αἱ μὲν μέλιτος, αἱ δ' οἴνου, τινὲς δ' ἐλαίου· ὑπὸ πλησμονῆς δ' οἱ ἄνθρωποι καὶ τρυφῆς εἰς ὕβριν ἐξέπεσον· Ζεὺς δὲ, μισήσας τὴν κατάστασιν, ἠφάνισε πάντα, καὶ διὰ πόνου τὸν βίον ἀπέδειξε· σωφροσύνης δὲ καὶ ἄλλης ἀρετῆς παρελθούσης εἰς τὸ μέσον, πάλιν εὐπορία τῶν ἀγαθῶν ὑπῆρξεν· ἐγγὺς δ' εἶναι κόρου νυνὶ καὶ ὕβρεως τὸ πρᾶγμα, κινδυνεύει τε ἀφανισμὸς τῶν ὄντων γενέσθαι. Ταῦτα εἰπόντα κελεύειν εἰ βούλοιτο ἀκροάσασθαι καταθέμενον τὴν σκευὴν γυμνὸν ἐπὶ τῶν αὐτῶν λίθων κείμενον μετέχειν τῶν λόγων. Ἀπορουμένου δ' αὐτοῦ, Μάνδανιν, ὅσπερ ἦν πρεσβύτατος καὶ σοφώτατος αὐτῶν, τῷ μὲν ἐπιπλῆξαι ὡς ὑβριστὴν, καὶ ταῦτα ὕβρεως κατηγορήσαντα, αὐτὸν δὲ προσκαλέσασθαι καὶ εἰπεῖν, ὡς τὸν μὲν βασιλέα ἐπαινοίη διότι ἀρχὴν τοσαύτην διοικῶν ἐπιθυμοίη σοφίας· μόνον γὰρ ἴδοι αὐτὸν ἐν ὅπλοις φιλοσοφοῦντα· ὠφελιμώτατον δ' εἴη τῶν ἁπάντων εἰ οἱ τοιοῦτοι φρονοῖεν οἷς πάρεστι δύναμις τοὺς μὲν ἑκουσίους πείθειν σωφρονεῖν, τοὺς δ' ἀκουσίους ἀναγκάζειν. αὐτῷ συγγνώμη εἴη εἰ δι' ἑρμηνέων τριῶν διαλεγόμενος, πλὴν φωνῆς μηδὲν πλέον συνιέντων ἢ οἱ πολλοὶ, μηδὲν ἰσχύσει τῆς ὠφελείας ἐπίδειξιν ποιήσασθαι· ὅμοιον γὰρ ὡς ἂν διὰ βορβόρου καθαρὸν ἀξιοῖ τις ὕδωρ ῥεῖν. Τὰ γοῦν λεχθέντα εἰς τοῦτ' ἔφη συντείνειν, ὡς εἴη λόγος ἄριστος ὃς ἡδονὴν καὶ λύπην ψυχῆς ἀφαιρήσεται· καὶ ὅτι λύπη καὶ πόνος διαφέρει· τὸ μὲν γὰρ πολέμιον, τὸ δὲ φίλον αὐτῆς. τὰ δὲ σώματα ἀσκοῦσι πρὸς πόνον, ἵν' αἱ γνῶμαι ῥωννύοιντο, ἀφ' ὧν καὶ στάσεις παύοιεν, καὶ σύμβουλοι πᾶσιν ἀγαθῶν παρεῖεν, καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, καὶ δὴ καὶ τάξει, ἣ νῦν συμβουλεῦσαι ἐνδέχεσθαι τὸν Ἀλέξανδρον· κρείττω μὲν γὰρ αὐτοῦ δεξάμενον, εὖ πείσεσθαι· χείρω δὲ, εὖ διαθήσειν. Ταῦτ' εἰπόντα

ἐξέρεσθαι

ἐξέρεσθαι εἰ καὶ ἐν τοῖς Ἕλλησι λόγοι τοιοῦτοι λέγοιντο. Εἰπόντος δ' ὅτι καὶ Πυθαγόρας τοιαῦτα λέγοι, κελεύοι τε ἐμψύχων ἀπέχεσθαι, καὶ Σωκράτης, καὶ Διογένης, οὗ καὶ αὐτὸς ἀκροάσαιτο, ἀποκρίνασθαι, ὅτι τἆλλα μὲν νομίζοι φρονίμως αὐτοῖς δοκεῖν, ἓν δ' ἁμαρτάνειν, νόμον περὶ τῆς φύσεως τιθεμένους· οὐ γὰρ ἂν αἰσχύνεσθαι γυμνούς, ὥσπερ αὐτόν, διάγειν ἀπὸ λιτῶν ζῶντας· καὶ γὰρ οἰκίαν ἀρίστην εἶναι ἥτις ἂν ἐπισκευῆς ἐλαχίστης δέηται. ἔφη δ' αὐτοὺς καὶ τῶν περὶ φύσιν πολλὰ ἐξετάσαι, καὶ προσημασίαν ὄμβρων, αὐχμῶν, νόσων· ἀπιόντας δ' εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὰς ἀγορὰς σκεδάννυσθαι· ὅτῳ δ' ἂν κομίζοντι σῦκα ἢ βότρυς περιτύχωσι, λαμβάνειν δωρεὰν παρέχοντος· εἰ δ' ἔλαιον εἴη, καταχεῖσθαι αὐτῶν καὶ ἀλείφεσθαι· ἅπασαν δὲ πλουσίαν οἰκίαν ἀνεῖσθαι αὐτοῖς μέχρι γυναικωνίτιδος· εἰσιόντας δὲ δείπνου κοινωνεῖν καὶ λόγων. Αἴσχιστον δὲ αὐτοῖς νομίζεσθαι νόσον σωματικήν· τὸν δ' ὑπονοήσαντα καθ' αὑτοῦ τοῦτο, ἐξάγειν ἑαυτὸν διὰ πυρὸς νήσαντα πυράν, ὑπαλειψάμενον δέ, καὶ καθίσαντα ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑφάψαι κελεύειν, ἀκίνητον δὲ καίεσθαι. Νέαρχος δὲ περὶ τῶν Σοφιστῶν οὕτω λέγει, τοὺς μὲν Βραχμᾶνας πολιτεύεσθαι καὶ παρακολουθεῖν τοῖς βασιλεῦσι συμβούλους, τοὺς δ' ἄλλους σκοπεῖν τὰ περὶ τὴν φύσιν· τούτων δὲ εἶναι καὶ Κάλανον· συμφιλοσοφεῖν δ' αὐτοῖς καὶ γυναῖκας· τὰς δὲ διαίτας ἁπάντων σκληράς. . . . . . . Μεγασθένης δ' ἐν μὲν τοῖς φιλοσόφοις οὐκ εἶναι δόγμα φησὶν ἑαυτοὺς ἐξάγειν· τοὺς δὲ ποιοῦντας τοῦτο νεανικοὺς κρίνεσθαι· τοὺς μὲν σκληροὺς τῇ φύσει φερομένους ἐπὶ πληγὴν ἢ κρημνόν, τοὺς δ' ἀπόνους ἐπὶ βυθόν, τοὺς δὲ πολυπόνους ἀπαγχομένους, τοὺς δὲ πυρώδεις εἰς πῦρ ὠθουμένους· οἷος ἦν καὶ ὁ Κάλανος ἀκόλαστος ἄνθρωπος, καὶ ταῖς Ἀλεξάνδρου τραπέζαις δεδουλωμένος. τοῦτον μὲν οὖν ψέγεσθαι, τὸν δὲ Μάνδανιν ἐπαινεῖσθαι, ὅς, τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀγγέλων καλούντων πρὸς τὸν

Διὸς

Διὸς υἱὸν, πειθομένῳ τε δῶρα ἔσεσθαι ὑπισχνουμένων, ἀπειθοῦντι δὲ κόλασιν, μήτε ἐκεῖνον φάναι Διὸς υἱὸν ὅς γε ἄρχει μηδὲ πολλοστοῦ μέρους τῆς γῆς· μηδὲ αὐτῷ δεῖν τῶν παρ' ἐκείνου δωρεῶν, ὧν οὐδεὶς κόρος· μήτε δὲ ἀπειλῆς εἶναι φόβον, ᾧ ζῶντι μὲν ἀρκοῦσα εἴη τροφὸς ἡ Ἰνδικὴ, ἀποθανόντι δὲ ἀπαλλάξασθαι τῆς σαρκὸς ὑπὸ γήρως τετρυχωμένης, μεταστὰς εἰς βελτίω καὶ καθαρώτερον βίον. ὥστ' ἐπαινέσαι τὸν Ἀλέξανδρον καὶ συγχωρῆσαι.

DE Philosophis quoque divisionem aliam instituit [Megasthenes] duo genera eorum faciens, quorum unum Brachmanes, alterum Germanes, dicatur: præstare autem Brachmanes alteris, quod eorum decreta magis sint consentanea. Hi, quamprimum concepti sunt, viros doctos curatores habent, qui & matri & concepto accedentes, in speciem quidem incantando proli ac matri felicitatem conciliant; sed revera quædam continentiæ præcepta dant. Matres quæ libenter eos audiant eo feliciores prole futuras existimant. Postquam vero nati sunt, alios atque alios curatores sortiuntur: nam quo magis ætas adolescit, tanto elegantiores magistri succedunt. Philosophos istos ante urbem in luco degere, intra mediocrem ambitum quo cingantur: frugaliter vivere, super toris ac pellibus jacere, animalibus ac Venere abstinere, seriis sermonibus intentos, & cum volentibus audire communicantes. Auditori autem non licere nec loqui, nec screare, aut exspuere, alioqui diem illam cœtu excludi, ut incontinentem. Et cum triginta & septem annos sic vixerint, in sua secedere, & laxius licen-

tiusque

tiusque vivere, sindonem induere, aurum in manibus & auribus moderate gestare, & carnibus vesci animalium, quæ hominum opera non adjuvant, ab acribus & condimentis abstinere, quamplurimas ducere uxores multiplicandæ prolis gratia: nam e pluribus plura etiam nasci bona. Cogunt e filiis aliquem, si servos non habeant in ministerium, gravidæ necessaria parare. Brachmanas cum uxoribus non philosophari, ne, si improbæ sint, aliquid quod efferri nefas sit in profanos efferant; si probæ, viros relinquant. Nam qui voluptatem ac dolorem, vitam ac mortem, æque contemnat, subditum esse alteri nolle: hujusmodi autem esse probum & probam. Plurimas eorum de morte disputationes esse. Nam hanc vitam habendam esse quasi recens conceptorum hominum statum, mortem vero partum in veram illam & felicem vitam iis qui recte philosophati sint: propterea eos multa exercitatione se ad mortem præparare. Nihil eorum quæ hominibus accidere dicuntur, bonum vel malum: neque enim futurum ut iisdem e rebus alii molestiam alii gaudium caperent, somni similes opiniones concipientes; utque iidem ex iisdem interdum angerentur, interdum immutati gauderent. Ait quædam ex iis quæ de natura disserunt stultitiam eorum arguere, potentiores enim esse operibus quam sermone, fabulis pleraque confirmantes. De multis vero cum Græcis sentire; ut quod mundus sit ortus, & interiturus, & sphæricus; & quod conditor & administrator ejus Deus universum eum pervadat: universarum rerum primordia diversa esse, mundi autem aquam, & præter quatuor elementa quintam quandam naturam esse, ex qua cœlum astraque constent; terram in medio sitam Universi; de semine, de anima, aliisque

complu-

compluribus similia eos dicere; texere etiam fabulas quasdam, quemadmodum Plato, de immortalitate Animæ, & de judiciis quæ apud Inferos fiunt, & alia hujusmodi non pauca. Ac de Brachmanis quidem hactenus. *Germanum* eos honoratissimos ait, qui Hylobii appellantur, ex eo quod in silvis degunt, e frondibus & silvestribus fructibus viventes, vestem ex arborum corticibus habentes, vini & Veneris expertes. Hos cum Regibus de causis rerum interrogantibus per nuncios colloqui, & per illos Deum a Regibus coli & placari. . . . . Aristobulus in Taxilis vidisse se dicit Sophistas duos, utrosque Brachmanes; alterum seniorem tonsum, alterum juniorem comatum, utrumque discipulis comitatum fuisse: solitos reliquo tempore in foro versari, & ut consiliariis honorem hunc habitum ut quicquid ex rebus venalibus vellent, id gratis auferre liceret: & ad quemcunque accesserint sesamino oleo eos perfundere, ut usque ad oculos fluat; & multo melle ac sesamo præsente panem conficientes gratis enutritos. Cumque etiam ad Alexandri mensam accederent, assistentes cœnasse, & tolerantiam docuisse: nam in locum quendam proximum cum secessissent, seniorem supinum & Solem & imbres pertulisse; jam enim pluebat, Vere incipiente: juniorem vero in altero pede stantem lignum tricubitale ambabus manibus sublatum sustentasse, eo pede autem jam defesso, alteri innixum, atque ita totum diem perseverasse. Ex his longe continentiorem visum fuisse juniorem, qui cum aliquamdiu Regem secutus fuisset, domum reversus est; quo eum accersente, jussit si quid vellet ad se venire: alterum usque ad extremum secutum, & vestem induisse, & victum apud Regem immutasse: & cum a quibusdam in-

C creparetur,

creparetur, respondisse, quadraginta exercitationis annos se complesse quos promisisset. Alexandrum filiis ejus dona plurima dedisse. . . . . Onesicritus missum se scribit ut cum Sophistis colloqueretur: etenim Alexandrum audivisse nudos eos incedere, & tolerantiam exercentes in honore maximo haberi, ad alios autem si vocarentur non ire, sed jubere ut ad se venirent si quid assequi vellent quod ab eis ageretur & diceretur. Proinde cum essent tales, & neque sibi decorum putaret Alexander ad illos accedere, nec vellet invitos cogere ut quicquam facerent præter patria instituta, se missum inquit. Invenisse autem se quindecim homines viginti stadiis ab urbe, alium in alio gestu, vel stantem, vel sedentem, vel jacentem nudum, & usque ad vesperam immotum, postea in urbem discedentem. Omnium vero difficillimum esse Solem perpeti adeo calidum ut nemo alius nudis pedibus in meridie terram calcare sustineret. Collocutum se cum uno eorum, nomine Calano, qui postea usque in Persiam Alexandrum secutus, secundum patriam legem mortuus est, in rogum impositus: tunc autem forte lapidibus incubabat; itaque accessisse, & eum appellasse ac dixisse, missum se ab Alexandro eorum sapientiam auditum, & Regi renunciatum; quare se paratum audire nisi quid obstaret. At Calanum, cum chlamydem & causiam ac crepidas indutum conspexisset, risu sublato ita fatum; Olim omnia plena erant triticeæ & hordeaceæ farinæ, ut nunc pulveris; fontes alii lacte, alii aqua fluebant, nonnulli melle, alii vino, quidam oleo: homines autem ob satietatem ac luxuriam ad contumeliam se transdiderunt. Jupiter itaque præsentem statum exosus omnia abolevit, & vitam per laborem instituit.

Tunc

Tunc temperantia & virtutibus cæteris in medium prodeuntibus, rursum bonorum copia facta est. Nunc jam res pene ad saturitatem contumeliamque rediit, ac periculum est ne rerum omnium interitus impendeat. Quæ cum dixisset, jussisse, si quid vellet audire, ut eo habitu deposito super iisdem lapidibus nudus jaceret. Se autem animi dubio, Mandanim, qui cæteros anteibat ætate pariter atque sapientia, Calanum objurgasse, qui contumeliam culpans ipse contumeliose ageret: sibi ad eum vocato dixisse illum; Summopere quidem Alexandrum laudo quod in tanta administrandi imperii mole sapientiam expetit, quem solum ego in armis philosophantem vidi. Longe utilissimum fuerit si ii sapiant quibus potestas est volentibus continentiam persuadendi, invitos autem ad eam cogendi. Mihi autem, aiebat, venia debetur si per tres Interpretes colloquens, qui præter vocem plebeio quovis nihil amplius intelligunt, non possum nostræ sapientiæ vim ei demonstrare: nam perinde res habet ac si quis postularet limpidam aquam per cœnum delabi. Omnia itaque dicta Mandanis eo pertinuisse; Eam esse optimam doctrinam quæ voluptatem molestiamque animo eximeret; molestiam a labore differre, quod illa ei esset inimica, alter vero amicissimus. Ipsos corpora ad laborem exercere ut mentes confirmentur, quibus motus sedentur, & bona omnibus consulendi publice privatimque facultas adesset: quomodo etiam nunc Alexandrum instituturi essent ut & meliori recte obtemperare, & deteriorem reddere meliorem possit. Posthæc interrogasse num talia etiam apud Græcos dicerentur. Cumque respondisset ipse, eadem Pythagoram docere, ac jubere ab animalibus abstinere, tum Socratem, & Diogenem, quem ipse

audiſſet, intuliſſe Mandanim; Sane prudenter eos de cæteris rebus ſentire exiſtimo, in uno autem errare, quod legem anteponunt naturæ; alias enim non puderet eos noſtro more nudos degere, & tenui victu eſſe contentos; cum ea optima domus ſit quæ minimo apparatu indigeat. Addidit, multa eos de natura, de prædictione imbrium, ſiccitatum, & morborum inquirere. Abeuntes vero in urbem per fora diſpergi, & quemcunque offenderint ficus vel uvas ferentem, ab eo gratis capere; ſi oleum fuerit, eo perfundi & inungi: omnem domum divitum iis patere uſque in mulierum conclavia; ingreſſos autem in cœnæ & ſermonum communicationem adhiberi. Turpe apud eos putari corporis morbum: quem ſi quis veretur, ſeipſum igni e vita educit: nam conſtructo rogo ſuper eum peruntus ſedet, & accendi jubens immotus comburitur. Nearchus de Sophiſtis ita loquitur; Brachmanas in civitatibus verſari, & Reges ſequi, & eorum conſiliarios eſſe, cæteros vero quæ ad naturam pertinent contemplari; & ex his Calanum fuiſſe.... Megaſthenes nullum Philoſophis decretum eſſe de morte ſibi conſciſcenda affirmat; ſed temerarios haberi qui hoc in ſe admittant: ac natura quidem duros, in vulnus vel præcipitium ferri; doloris impatientes, in profundum maris; doloris patientiſſimos, ſtrangulari; igneos, in ignem detrudi: ac talem Calanum fuiſse, incontinentem ſane hominem, & menſæ Alexandri mancipium. Ea propter hunc vituperari, Mandanim ſummopere laudari. Is, cum Alexandri nuncii eum ad Jovis filium vocarent, & parenti dona pollicerentur, dicto non audienti minarentur cruciatum, reſpondit, Neque illum Jovis filium eſse qui ne minimæ quidem terrarum

parti

parti imperaret: nec se illius dona requirere, quorum nulla est satietas; nec minis terreri, cum vivens satis ab India nutriatur, mortuus vero ab attrita jam senio carne liberetur, in meliorem purioremque vitam transmigrans. Itaque ab Alexandro laudatum dicit, & missum factum.

CICERO *Tusc. Quæst.* lib. 5.

QUÆ Barbaria India vastior aut agrestior? in ea tamen gente primum hi qui Sapientes habentur, nudi ætatem agunt, & Caucasi nives hyemalemque vim perferunt sine dolore. Quumque ad flammam se applicaverint, sine gemitu aduruntur.

PLINIUS *Nat. Hist.* lib. 7. cap. 2.

PHilosophos eorum, quos Gymnosophistas vocant, ab Exortu ad Occasum perstare contuentes Solem immobilibus oculis; ferventibus arenis toto die alternis pedibus insistere.

PLUTARCHUS

PLUTARCHUS *Vita Alexandri*.

ΤΩΝ δὲ Γυμνοσοφιστῶν τοὺς μάλιστα τὸν Σάββαν ἀναπείσαντας ἀποστῆναι, καὶ κακὰ πλεῖστα τοῖς Μακεδόσι παρασχόντας, λαβὼν δέκα δεινοὺς δοκοῦντας εἶναι περὶ τὰς ἀποκρίσεις, καὶ βραχυλόγους, ἐρωτήματα προὔγραφεν αὐτοῖς ἄπορα, φήσας ἀποκτενεῖν τὸν μὴ ὀρθῶς ἀποκρινόμενον πρῶτον, εἶτα ἐφεξῆς οὕτω τοὺς ἄλλους. ἕνα δὲ τὸν πρεσβύτατον ἐκέλευσε κρίνειν. ὁ μὲν οὖν πρῶτος ἐρωτηθεὶς πότερον οἴεται τοὺς ζῶντας εἶναι πλείονας, ἢ τοὺς τεθνηκότας· ἔφη τοὺς ζῶντας, οὐκέτι γὰρ εἶναι τοὺς τεθνηκότας. ὁ δὲ δεύτερος, πότερον τὴν γῆν ἢ τὴν θάλατταν μείζονα τρέφειν θηρία. Τὴν γῆν, ταύτης γὰρ ἔφη μέρος εἶναι τὴν θάλατταν. ὁ δὲ τρίτος, ποῖον ἐστὶ ζῷον πανουργότατον, Ὃ μέχρι τοῦ νῦν, εἶπεν, ἄνθρωπος οὐκ ἔγνωκεν. ὁ δὲ τέταρτος ἀνακρινόμενος τίνι λογισμῷ τὸν Σάββαν ἀπέστησεν, ἀπεκρίνατο, Καλῶς ζῆν βουλόμενον αὐτὸν, ἢ κακῶς ἀποθανεῖν. ὁ δὲ πέμπτος ἐρωτηθεὶς πότερον οἴεται τὴν ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα προτέραν γεγονέναι, Τὴν ἡμέραν, εἶπεν, ἡμέρᾳ μιᾷ. καὶ προσεῖπεν, οὕτως θαυμάσαντος τοῦ βασιλέως, ὅτι τῶν ἀπόρων ἐρωτήσεων ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπόρους εἶναι. μεταλαβὼν οὖν τὸν ἕκτον ἠρώτα πῶς ἄν τις φιληθείη μάλιστα, Ἂν κράτιστος ὤν, ἔφη, μὴ φοβερὸς ᾖ. τῶν δὲ λοιπῶν ὁ μὲν ἐρωτηθεὶς πῶς ἄν τις ἐξ ἀνθρώπων γένοιτο θεὸς, Εἴ τι πράξειεν, εἶπεν, ὃ πρᾶξαι δυνατὸν ἀνθρώπῳ μὴ ἐστίν. ὁ δὲ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου, πότερον ἰσχυρότερον, ἀπεκρίνατο, τὴν ζωὴν, τοσαῦτα κακὰ φέρουσαν. ὁ δὲ τελευταῖος, μέχρι τίνος ἄνθρωπον καλῶς ἔχον ζῆν, μέχρι οὗ μὴ νομίζει τὸ τεθνάναι τοῦ ζῆν ἄμεινον. Οὕτω δὴ τραπόμενος πρὸς τὸν δικαστὴν, ἐκέλευσεν ἀποφαίνεσθαι. τοῦ δὲ ἕτερον

ἑτέρου

ἕτερον χεῖρον εἰρηκέναι φήσαντος, Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ σὺ πρῶτος ἀποθανῇ τοιαῦτα κρίνων. Οὐκ ἄν γε, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, εἰ μὴ σὺ ψεύδῃ, φήσας πρῶτον ἀποκτενεῖν τὸν ἀποκεκριμένον κάκιστα. τούτους μὲν οὖν ἀφῆκε δωρησάμενος. πρὸς δὲ τοὺς ἐν δόξῃ μάλιστα, καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐν ἡσυχίᾳ ζῶντας ἔπεμψεν Ὀνησίκριτον, ἀφικέσθαι δεόμενος πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ Ὀνησίκριτος ἦν φιλόσοφος τῶν Διογένει τῷ κυνικῷ συνεσχολακότων· καί φησι τὸν μὲν Κάλανον ὑβριστικῶς πάνυ καὶ τραχέως κελεύειν ἀποδύντα τὸν χιτῶνα, γυμνὸν ἀκροᾶσθαι τῶν λόγων, ἄλλως δὲ οὐ διαλέξεσθαι πρὸς αὐτόν, οὐδ' εἰ παρὰ τοῦ Διὸς ἀφῖκται· τὸν δὲ Δάνδαμιν πρᾳότερον, καὶ διακούσαντα περὶ Σωκράτους, καὶ Πυθαγόρου, καὶ Διογένους, εἰπεῖν ὡς εὐφυεῖς μὲν αὐτῷ γεγονέναι δοκοῦσιν οἱ ἄνδρες, λίαν δὲ τοὺς νόμους αἰσχυνόμενοι βεβιωκέναι· ἄλλοι δέ φασι τὸν Δάνδαμιν οὐδὲν εἰπεῖν ἀλλ' ἢ τοσοῦτον μόνον, Τίνος χάριν ὁ Ἀλέξανδρος ὁδὸν τοσαύτην δεῦρ' ἦλθε; Τὸν μὲν Κάλανον ἔπεισεν ὁ Ταξίλης ἐλθεῖν πρὸς Ἀλέξανδρον· ἐκαλεῖτο δὲ Σφίνης· ἐπεὶ δὲ τῇ Ἰνδικῇ γλώττῃ τὸ Καλὲ προσαγορεύων ἀντὶ τοῦ χαίρειν τοὺς ἐντυγχάνοντας ἠσπάζετο, Κάλανος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὠνομάσθη. Τοῦτον δὲ λέγεται καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀρχῆς τῷ Ἀλεξάνδρῳ προθέσθαι· καταβαλὼν γὰρ ἐν μέσῳ βύρσαν τινα ξηρὰν καὶ κατεσκληκυῖαν, ἐπάτησε τὸ ἄκρον· ἡ δὲ εἰς ἓν πιεσθεῖσα τοῖς ἄλλοις ἐπήρθη μέρεσιν· καὶ τοῦτο περιιὼν ἐν κύκλῳ καὶ πιέζων, καθ' ἕκαστον ἐδείκνυε γιγνόμενον, ἄχρι οὗ τὸ μέσον ἐπιστὰς κατέσχεν, καὶ πάντα οὕτως ἠρέμησεν. ἐβούλετο δὲ ἡ εἰκὼν ἔνδειξις εἶναι τοῦ τὰ μέσα δεῖν μάλιστα τῆς ἀρχῆς πιέζειν, καὶ μὴ μακρὰν ἀποπλανᾶσθαι τὸν Ἀλέξανδρον.

Ex

EX Gymnosophistis, qui præcipue Sabbam ad defectionem impulerant, & plurimum fatigaverant Macedonas, decem acres ad respondendum, & contractos habitos, cepit. His quæstiones obscuras proposuit, necem denuncians primo qui parum recte respondisset, inde ordine reliquis: unum natu maximum dedit Judicem. Primus interrogatus, Vivosne plures esse an mortuos censeret; Vivos ait: neque enim jam esse eos qui mortui sunt. Secundus, Terram an pelagus grandiores gignere belluas; Terram: quippe hujus, inquit, pelagus portio est. Tertius, Quod animal callidissimum esset; Quod hactenus, inquit, homo non cognovit. Quartus requisitus, Quamobrem Sabbam ad rebellionem concitasset, responsum dedit; Quo honeste viveret, aut honeste periret. Quintus rogatus, Diem an noctem putaret fuisse priorem; Diem, ait, uno die. Adjecit autem (cum id Rex admiraretur) Implicatarum interrogationum necesse esse ut essent implicatæ responsiones. Ita progrediens sextum percunctatus est, Quemadmodum quis maxime se efficiat charum; Si potentissimus, inquit ille, nec formidabilis esset. Ex reliquis alius rogatus, Quemadmodum ex mortali quis Deus evadat; Si quid fecerit, inquit, quod facere denegatum sit homini. Alius, de vita & morte, utra valentior, respondit; Vitam, tam multa tolerantem mala. Postremus, Quatenus hominem vivere deceat; Eatenus dum mori quam vivere non censeat præstare. Ita tandem versus ad Judicem pronunciare eum jussit sententiam, qui cum alium alio dixisset non pejus respondisse; Ergo tu, inquit, primus moriere qui ita decernis. Minime vero, Rex, inquit ille, nisi

tu

tu mentiaris, qui primum dixisti interfecturum te illum qui pessime respondisset: Hos igitur muneribus honoratos dimisit. Ad eos qui erant clarissimi, solitariam autem quietamque vitam agebant, Onesicritum misit petitum ad se ut venirent. Fuit Onesicritus philosophus ex Diogenis Cynici contubernio. Ait Calanum sane quam superbe & aspere jussisse ei ut posita veste eum audiret nud⁹, alioqui non congressurum cum eo ne si a Jove missus esset quidem. Dandamim egisse placidius, ac de Socrate, Pythagora, & Diogene cum audivisset dixisse, magno ingenio sibi eos viros videri fuisse, sed nimium reverentes legum. Alii Dandamim nihil memorant nisi solum hoc quæsisse; Qua de causa Alexander eo venisset tam immenso itinere. Calanum quidem, ut ad Alexandrum proficisceretur, Taxiles induxit: Sphines vocabatur, sed quod sermone Indico *Cale* pro *Salve* salutans obvios compellaret, Calanus est a Græcis nominatus. Hunc referunt exemplum imperii sui Alexandro ob oculos posuisse. Corium in medium conjecit siccum & retorridum, cujus oram calcavit. Id uno loco pressum cæteris partibus extulit se. Idem circulans undique & pedibus stringens in quaque parte ostendit evenire, quoad medium pedibus occupavit, tunc omnes partes quievere. Ea imagine significavit media regni maxime premenda, neque procul ab iis vagandum Alexandro esse.

ΚΑΙ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ τοὺς Σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν ὧν λέγουσιν ἔστιν οὓς καταληφθέντας ὑπ' Ἀλεξάνδρου ὑπαιθρίους ἐν λειμῶνι, ἵναπερ αὐτοῖς διατριβαὶ ἦσαν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ποιῆσαι πρὸς τὴν ὄψιν αὐτοῦ τε καὶ τῆς στρατιᾶς, κρούειν δὲ τοῖς ποσὶ τὴν γῆν ἐφ' ἧς βεβηκότες ἦσαν. Ὡς δὲ ἤρετο Ἀλέξανδρος δι' ἑρμηνέων, ὅτινος αὐτοῖς τὸ ἔργον, τοὺς δὲ ἀποκρίνασθαι ὧδε, Ὦ βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, ἄνθρωπος μὲν ἕκαστος τοσόνδε τῆς γῆς κατέχει ὅσονπερ τοῦτο ἐστὶν ἐφ' ὅτῳ βεβήκαμεν· σὺ δὲ ἄνθρωπος ὤν, παραπλήσιος τοῖς ἄλλοις, πλήν γε δὴ ὅτι πολυπράγμων καὶ ἀτάσθαλος, ἀπὸ τῆς οἰκείας τοσαύτην γῆν ἐπεξέρχῃ, πράγματα ἔχων τε καὶ παρέχων ἄλλοις· καὶ οὖν καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀποθανὼν τοσοῦτον καθέξεις τῆς γῆς ὅσον ἐξαρκεῖ ἐντεθάφθαι τῷ σώματι. κἀνταῦθα ἐπῄνεσε μὲν Ἀλέξανδρος τούς τε λόγους καὶ τοὺς εἰπόντας, ἔπρασσε δὲ ὅμως ἄλλα καὶ τἀναντία οἷς ἐπῄνεσεν. . . . . Ἐς Τάξιλα αὐτῷ [Ἀλεξάνδρῳ] ἀφικομένῳ, καὶ ἰδόντι τῶν Σοφιστῶν Ἰνδῶν τοὺς γυμνούς, πόθος ἐγένετο ξυνεῖναί τινα οἱ τῶν ἀνδρῶν τούτων, ὅτι τὴν καρτερίαν αὐτῶν ἐθαύμασε. καὶ ὁ μὲν πρεσβύτατος τῶν Σοφιστῶν, ὅτου ὁμιληταὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν, Δάνδαμις ὄνομα, οὔτε αὐτὸς ἔφη παρ' Ἀλέξανδρον ἥξειν, οὔτε τοὺς ἄλλους εἴα· ἀλλ' ἀποκρίνασθαι γὰρ λέγεται, ὡς Διὸς υἱὸς καὶ αὐτὸς εἴη, εἴπερ οὖν καὶ Ἀλέξανδρος. καὶ ὅτι οὔτε δέοιτό του τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου (ἔχειν γὰρ οἱ εὖ τὰ παρόντα) καὶ ἅμα ὁρᾶν τοὺς ξὺν αὐτῷ πλανωμένους τοσαύτην γῆν καὶ θάλασσαν ἐπ' ἀγαθῷ οὐδενί, μήτε πέρας τι αὐτοῖς γινόμενον τῶν πολλῶν πλανῶν· οὔτ' οὖν ποθεῖν τι αὐτὸς ὅτου κύριος ἦν Ἀλέξανδρος δοῦναι, οὔτ' αὖ δεδιέναι ὅτου κρατοίη ἐκεῖνος ἐς τὸ εἴργεσθαι.

σθαι· ζῶντι μὲν γὰρ οἱ τὴν Ἰνδῶν γῆν ἐξαρκεῖν φέρουσαν τὰ ὡραῖα, ἀποθανόντι δὲ ἀπαλλαγήσεσθαι οὐκ ἐπιεικοῦς ξυνοίκου τοῦ σώματος. Οὔκουν οὐδὲ Ἀλέξανδρον ἐπιχειρῆσαι βιάσασθαι, γνόντα ἐλεύθερον ὄντα τὸν ἄνδρα. ἀλλὰ Κάλανον γὰρ ἀναπεισθῆναι τῶν ταύτῃ Σοφιστῶν, ὅντινα μάλιστα δὴ αὐτοῦ ἀκράτορα Μεγασθένης ἀνέγραψεν· αὐτοὺς δὲ τοὺς Σοφιστὰς λέγειν κακίζοντας τὸν Κάλανον, ὅτι ἀπολιπὼν τὴν παρὰ σφίσιν εὐδαιμονίαν, ὅδε δεσπότην ἄλλον ἢ τὸν θεὸν ἐθεράπευσε..

HOc quidem nomine Indorum Sophistas laudo, quorum nonnullos cum aliquando in horto, in quem commentandi causa convenire solent, sub dio ambulantes offendisset Alexander, eos ad ipsius & exercitus conspectum nihil aliud fecisse dicunt, quam pedibus terram quam calcabant pulsasse. Alexandro autem causam ejus facti per interpretes interrogante, ita responderunt; Quoniam, O Rex Alexander, unusquisque mortalium tantum terræ possidet, quantum hoc est quod calcamus: tu vero homo reliquis similis es, præterquam quod curiosus atque iniquus tam procul a domo tua discesseris, tibi pariter atque aliis negotium facessens: cum alioqui exiguo abhinc tempore moriturus, non plus terræ sis possessurus quam corpori tuo sepeliendo sufficiat. Atque Alexander quidem Sophistarum sententiam laudavit, non destitit tamen alia, & quidem iis quæ laudarat contraria, persequi..... Cum ad Taxila urbem venisset [Alexander] Indorum Sophistas nudos conspicatus, aliquem eorum sibi adjungi optabat,

incredibilem in eis laborum tolerantiam admiratus. At qui inter illos Sophistas erat natu maximus, Dandamis nomine, respondit; Neque se ad Alexandrum venturum, neque aliis ut irent permissurum: se enim etiam Jovis filium esse perinde atque Alexander: neque ulla re ab Alexandro egere; iis enim quæ haberet contentum esse. Addidit præterea videre se, iis qui una cum eo tantum terrarum ac maris pervagati essent, nihil boni propositum esse, neque ullum erroribus eorum finem statui. Nihil itaque se expetere eorum quæ Alexander largiri posset, sed nec timere quidem ne iis quæ ipse possideret prohiberetur: quamdiu enim viveret, Indorum regionem tempestivos statis anni partibus fructus ferentem ipsi sufficere; cum vero mori contingeret, se a corpore ut socio non satis æquo discessurum. Quæ cum audisset Alexander, noluit invitum cogere, quod liberum hominem esse intelligeret; Calano tamen persuasisse, uni ex Sophistarum numero, quem quidem incontinentem fuisse Megasthenes scripsit; reliquosque Sophistas judicasse id perperam a Calano factum fuisse, quod relicta felicitate quam sese consecutos censebant, alium dominum quam Deum coleret.

Idem

Idem in Indicis.

Νενέμηνται οἱ πάντες Ἰνδοὶ ἐς ἑπτὰ μάλιστα γενεάς· ἓν μὲν αὐτοῖσιν οἱ Σοφισταί εἰσι, πλήθει μὲν μείους τῶν ἄλλων, δόξῃ δὲ καὶ τιμῇ γεραρώτατοι· οὔτε γάρ τι τῷ σώματι ἐργάζεσθαι ἀναγκαίη σφιν προσκέεται, οὔτε τι ἀποφέρειν ἀφ' ὅτου πονέουσιν ἐς τὸ κοινόν· οὔτε τι ἄλλο ἀνάγκης ἁπλῶς ἐπεῖναι· τοῖσι Σοφιστῇσιν ὅτι μὴ θύειν τὰς θυσίας τοῖσι θεοῖσιν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἰνδῶν. καὶ ὅστις δὲ ἰδίᾳ θύει, ἐξηγητὴς αὐτῷ τῆς θυσίας τῶν τις Σοφιστῶν τούτων γίνεται, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως κεχαρισμένα τοῖς θεοῖς θύσαντας. εἰσὶ δὲ καὶ μαντικῆς οὗτοι μοῦνοι Ἰνδῶν δαήμονες, οὐδὲ ἐφεῖται ἄλλῳ μαντεύεσθαι ὅτι μὴ σοφῷ ἀνδρί· μαντεύουσι. δὲ ὅσα ὑπὲρ τῶν ὡραίων τοῦ ἔτεος, καὶ εἴ τις ἐς τὸ κοινὸν συμφορὴ καταλαμβάνει. τὰ ἴδια δὲ ἑκάστοισιν οὔ σφιν μέλει μαντεύεσθαι, ἢ ὡς οὐκ ἐξικνεομένης τῆς μαντικῆς ἐς τὰ μικρότερα, ἢ ὡς οὐκ ἄξιον ἐπὶ τούτοισι πονέεσθαι. ὅστις δὲ ἁμάρτοι ἐς τρεῖς μαντευσάμενος, τούτῳ δὲ ἄλλο μὲν κακὸν γίγνεσθαι οὐδέν, σιωπᾶν δὲ εἶναι ἐπάναγκες τοῦ λοιποῦ. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἐξαναγκάσει τὸν ἄνδρα τοῦτον φωνῆσαι ὅτου ἡ σιωπὴ κατακέκριται. οὗτοι γυμνοὶ διαιτῶνται οἱ Σοφισταί, τοῦ μὲν χειμῶνος ὑπαίθριοι ἐν τῷ ἡλίῳ· τοῦ δὲ θέρεος, ἐπὴν ὁ ἥλιος κατέχῃ, ἐν τοῖσι λειμῶσι καὶ τοῖσιν ἕλεσιν ὑπὸ δένδρεσι μεγάλοισιν.

Distinguuntur Indi omnes in sex potissimum genera hominum; quorum alii Sophistæ appellantur, numero quidem reliquis inferiores, sed honore & gloria præstantissimi;

neque

neque enim ad ulla opera quæ corpore præstantur adiguntur, neque quicquam conferre ad publicum usum laborant, neque (ut summatim dicam) ullius plane operis necessitas Sophistis imposita est, quam ut Diis pro communi salute sacrificia faciant. Et si quis privatim sacrificat, aliquis ex Sophistis interpres sacrificiorum ei adjungitur: neque enim aliter accepta Diis sacrificia sunt. Sunt vero etiam hi soli inter Indos divinandi periti, neque cuiquam divinatio permittitur nisi sapienti viro. Vaticinantur autem de temporibus anni, aut si qua publica calamitas immineat. De rebus privatis non vaticinantur; sive quod divinandi rationem ad res minores pertinere non putent, sive quod indignum credant circa minutiora hæc laborare. Quicunque vero ter divinando a vero aberravit, huic nihil aliud pœnæ loco infligitur quam quod ei deinceps silentium indicitur: neque cuiquam licet eum cui silentium imperatum fuerit ad loquendum cogere. Hi Sophistæ nudi degunt: hieme sub dio apricantur; æstate, cum Sol fervet, in pratis & palustribus locis sub ingentibus arboribus.

APULEIUS *in Floridis.*

EST præterea genus apud illos [Indos] præstabile, Gymnosophistæ vocantur. Hos ego maxime admiror; quod homines sunt periti, non propagandæ vitis, nec inoculandæ arboris, nec proscindendi soli. Non illi norunt arvum colere, vel aurum colare, vel equum domare, vel taurum subigere, vel ovem vel capram tondere vel pascere. Quid igitur est? Unum pro his omnibus norunt. Sapientiam percolunt

tam

tam Magistri senes quam Discipuli minores. Nec quidquam penes illos æque laudo, quam quod torporem animi & otium oderunt. Igitur ubi mensa posita, priusquam edulia apponantur, omnes adolescentes ex diversis locis & officiis ad dapem conveniunt; Magistri perrogant quod factum a lucis ortu ad illud diei bonum fecerit. Hic alius se commemorat inter duos arbitrum delectum, sanata simultate, reconciliata gratia, purgata suspicione, amicos ex infensis reddidisse; inde alius, sese parentibus quidpiam imperantibus obedisse; & alius, aliquid meditatione sua reperisse, vel alterius demonstratione didicisse. Denique cæteri commemorant. Qui nihil habet adferre cur prandeat, impransus ad opus foras extruditur.

CLEMENS *Alexandrinus Stromat.* lib. 3.

Βραχμᾶναι γ' οὖν οὔτε ἔμψυχον ἐσθίουσιν, οὔτε οἶνον πίνουσιν· ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὡς ἡμεῖς, τὴν τροφὴν προσίενται, ἔνιοι δ' αὐτῶν διὰ τριῶν ἡμερῶν, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς. καταφρονοῦσι δὲ θανάτου, καὶ παρ' οὐδὲν ἡγοῦνται τὸ ζῆν· πείθονται γὰρ εἶναι παλιγγενεσίαν. οἱ δὲ σέβουσιν Ἡρακλέα καὶ Πᾶνα. οἱ καλούμενοι δὲ Σεμνοὶ τῶν Ἰνδῶν γυμνοὶ διαιτῶνται τὸν πάντα βίον. οὗτοι τὴν ἀλήθειαν ἀσκοῦσι, καὶ περὶ τῶν μελλόντων προμηνύουσι, καὶ σέβουσί τινα πυραμίδα, ὑφ' ἣν ὀστέα τινὸς θεοῦ νομίζουσιν ἀποκεῖσθαι. οὔτε δὲ οἱ Γυμνοσοφισταὶ, οὔθ' οἱ λεγόμενοι Σεμνοὶ γυναιξὶ χρῶνται· παρὰ φύσιν γὰρ τοῦτο καὶ παράνομον δοκοῦσι· δι' ἣν αἰτίαν σφᾶς αὐτοὺς ἁγνοὺς

τηροῦσι

τηροῦσι· παρθενεύουσι δὲ καὶ αἱ Σεμναί· δοκοῦσι δὲ παρατηρεῖν τὰ οὐράνια, καὶ διὰ τῆς τούτων σημειώσεως τῶν μελλόντων προμαντεύεσθαί τινα.

BRachmanes certe neque animatum comedunt, neque vinum bibunt: sed aliqui quidem ex iis quotidie, ſicut nos, cibum capiunt, nonnulli autem ex iis tertio quoque die, ut ait Alexander Polyhiſtor in lib. de rebus Indicis. Mortem autem contemnunt, & vivere nihili faciunt; credunt enim eſſe regenerationem: aliqui autem colunt Herculem & Panem. Qui autem ex Indis vocantur Σεμνοὶ, h. e. *honeſti* ac *venerandi*, nudi totam vitam tranſigunt. Ii veritatem exercent, & futura prædicunt, & colunt quandam pyramidem, ſub qua exiſtimant alicujus Dei oſſa repoſita. Neque vero Gymnoſophiſtæ, nec qui dicuntur Σεμνοὶ, h. e. *venerandi*, utuntur mulieribus: hoc enim præter naturam & iniquum eſſe exiſtimant: qua de cauſa ſeipſos caſtos conſervant. Virgines autem ſunt etiam mulieres quæ dicuntur Σεμναί. Videntur autem obſervare cœleſtia, & per eorum ſignificationem quædam futura prædicere.

PORPHYRIUS

Ἰνδῶν πολιτείας εἰς πολλὰ νενεμημένης, ἔστι τι γένος παρ' αὐτοῖς τὸ τῶν θεοσόφων, οὓς Γυμνοσοφιστὰς καλεῖν εἰώθασιν Ἕλληνες· τούτων δὲ δύο αἱρέσεις, ὧν τῆς μὲν Βραχμᾶνες προΐστανται, τῆς δὲ Σαμαναῖοι. ἀλλ' οἱ μὲν Βραχμᾶνες ἐκ γένους διαδέχονται, ὥσπερ ἱερατείαν, τὴν τοιαύτην θεοσοφίαν· Σαμαναῖοι δὲ λογάδες εἰσὶν κἀκ τῶν βουληθέντων θεοσοφεῖν συμπληρούμενοι. ἔχει δὲ τὰ κατ' αὐτοὺς τοῦτον τὸν τρόπον, ὡς Βαρδησάνης, ἀνὴρ Βαβυλώνιος, ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν γεγονὼς, καὶ ἐντυχὼν τοῖς περὶ Δαμάδαμιν πεπεμμένοις πρὸς τὸν Καίσαρα, ἀνέγραψεν· πάντες γὰρ Βραχμᾶνες ἑνός εἰσι γένους· ἐξ ἑνὸς γὰρ πατρὸς καὶ μιᾶς μητρὸς πάντες διάγουσι. Σαμαναῖοι δὲ οὐκ εἰσὶ τοῦ γένους αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ παντὸς τοῦ τῶν Ἰνδῶν ἔθνους, ὡς ἔφαμεν, συνειλεγμένοι· οὔτε δὲ βασιλεύεται Βραχμάν, οὔτε συντελεῖ τι τοῖς ἄλλοις· τούτων δὲ οἱ φιλόσοφοι, οἱ μὲν ἐν ὄρει οἰκοῦσιν, οἱ δὲ περὶ Γάγγην ποταμόν. σιτοῦνται δὲ οἱ μὲν ὄρειοι τήν τε ὀπώραν καὶ γάλα βόειον βοτάναις παγέν, οἱ δὲ περὶ τὸν Γάγγην ἐκ τῆς ὀπώρας, ἣ πολλὴ περὶ τὸν ποταμὸν γεννᾶται. φέρει δὲ ἡ γῆ σχεδὸν καρπὸν ἀεὶ νέον, καὶ μέντοι καὶ τὴν ὄρυζαν πολλήν τε καὶ αὐτόματον, ᾧ χρῶνται ὅταν τὸ τῆς ὀπώρας ἐπιλείπῃ. τὸ δ' ἄλλου τινὸς ἅψασθαι, ἢ ὅλως θιγεῖν ἐμψύχου τροφῆς, ἴσον καὶ τῇ ἐσχάτῃ ἀκαθαρσίᾳ τε καὶ ἀσεβείᾳ νενόμισται. καὶ τοῦτο αὐτοῖς τὸ δόγμα. θρησκεύουσί τε τὸ θεῖον, καὶ εὐσεβοῦσι περὶ αὐτὸ καθωσιωμένοι. τὸν τοίνυν χρόνον τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς τὸ πλεῖστον εἰς ὕμνους τῶν θεῶν ἀπένειμαν καὶ εὐχάς, ἑκάστου ἰδίαν καλύβην ἔχοντος, καὶ ὡς ἐνὶ μάλιστα ἰδιάζοντος· κοινῇ γὰρ Βραχμᾶνες μένειν οὐκ ἀνέχονται· ἀλλ' ὅταν τοῦτο συμβῇ, ἀναχωρήσαντες

ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας οὐ φθέγγονται· πολλάκις δὲ νηστεύουσι. Σαμαναῖοι δέ εἰσι μέν, ὡς ἔφαμεν, λογάδες. ὅταν δὲ μέλλει εἰς τὸ τάγμα τις ἐγγράφεσθαι ἄρχεσθαι, πρόσεισι τοῖς ἄρχουσι τῆς πόλεως, ἢ τῆς κώμης, καὶ τῶν κτημάτων ἐξίσταται, καὶ πάσης τῆς ἄλλης οὐσίας· ξυράμενος δὲ τοῦ σώματος τὰ περιττὰ λαμβάνει στολήν, ἄπεισί τε πρὸς Σαμαναίους, οὔτε πρὸς γυναῖκα οὔτε πρὸς τέκνα, εἰ τύχοι κεκτημένος, ἐπιστροφὴν ἤ τινα λόγον ἔτι ποιούμενος, ἢ πρὸς αὐτὸν ὅλως νομίζων. καὶ τῶν μὲν τέκνων ὁ βασιλεὺς κήδεται, ὅπως ἔχωσι τὰ ἀναγκαῖα, τῆς δὲ γυναικὸς οἱ οἰκεῖοι. ὁ δὲ βίος τοῖς Σαμαναίοις ἐστι τοιοῦτος. Ἔξω τῆς πόλεως διατρίβουσι διημερεύοντες ἐν τοῖς περὶ τοῦ θείου λόγοις. ἔχουσι δὲ οἴκους καὶ τεμένη ὑπὸ τοῦ βασιλέως οἰκοδομηθέντα, ἐν οἷς οἰκονόμοι εἰσίν, ἀπόταξιν τι λαμβάνοντες παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς τροφὴν τῶν συνιόντων. ἡ δὲ παρασκευὴ γίνεται ὀρύζης, καὶ ἄρτων, καὶ ὀπώρας, καὶ λαχάνων. καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸν οἶκον ὑποσημαίνοντι κώδωνι οἱ μὴ Σαμαναῖοι ἐξίασιν, οἱ δὲ προσεύχονται. εὐξαμένων δὲ πάλιν διακωδωνίζειν, καὶ οἱ ὑπηρέται ἑκάστῳ τρυβλίον δόντες (δύο γὰρ ἐκ ταυτοῦ οὐκ ἐσθίουσι) τρέφοντες αὐτοὺς τῇ ὀρύζῃ· τῷ δὲ δεομένῳ ποικιλίας προστίθεται τὸ λάχανον ἢ τῆς ὀπώρας τι. τραφέντες δὲ συντόμως ἐπὶ τὰς αὐτὰς διατριβὰς ἐξίασιν. ἀγύναιοι δέ εἰσι πάντες, καὶ ἀκτήμονες. καὶ τοσοῦτον αὐτῶν τε καὶ τῶν Βραχμάνων σέβας ἔχουσιν οἱ ἄλλοι, ὥστε καὶ τὸν βασιλέα ἀφικνεῖσθαι παρ' αὐτούς, καὶ ἱκετεύειν εὔξασθαί τι καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ τῶν καταλαμβανόντων τὴν χώραν, ἢ συμβουλεῦσαι τὸ πρακτέον. αὐτοὶ δὲ οὕτως πρὸς θάνατον διάκεινται, ὡς τὸν μὲν τοῦ ζῆν χρόνον, ὥσπερ ἀναγκαίαν τινὰ τῇ φύσει λειτουργίαν, ἀκουσίως ὑπομένειν, σπεύδειν δὲ τὰς ψυχὰς ἀπολῦσαι τῶν σωμάτων· καὶ πολλάκις ὅταν εὖ ἔχειν σκέψωνται, μηδενὸς αὐτοῖς ἐπείγοντος κακοῦ μηδὲ ἐξελαύνοντος, ἐξίασι τοῦ βίου, προειπόντες μέν-

τοι

τοι τοῖς ἄλλοις, καὶ ἔστιν οὐδεὶς ὁ κωλύσων· ἀλλὰ πάντες αὐτοὺς εὐδαιμονίζοντες πρὸς τοὺς οἰκείους τῶν τεθνηκότων ἐπισκήπτουσί τινα. οὕτως βεβαίαν καὶ ἀληθεστάτην αὐτοί τε καὶ οἱ πολλοὶ ταῖς ψυχαῖς τὴν μετ' ἀλλήλων εἶναι δίαιταν πεπιστεύκασι. οἱ δ' ἐπειδὰν ὑπακούσωσι τῶν ἐντεταλμένων αὐτοῖς, πυρὶ τὸ σῶμα παραδόντες, ὅπως δὴ καθαρωτάτην ἀποκρίνωσι τοῦ σώματος τὴν ψυχήν, ὑμνούμενοι τελευτῶσι. ῥᾷον γὰρ ἐκείνους εἰς τὸν θάνατον οἱ φίλτατοι ἀποπέμπουσιν, ἢ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἕκαστοι τοὺς πολίτας εἰς μηκίστας ἀποδημίας. καὶ σφᾶς μὲν αὐτοὺς δακρύουσιν ἐν τῷ ζῆν διαμείναντας, ἐκείνους δὲ μακαρίζουσι τὴν ἀθάνατον λῆξιν ἀπολαμβάνοντας.

CUM Indorum Respublica in multas partes distributa sit, genus quoddam Sapientum apud ipsos est, quos Græci Gymnosophistas vocare consueverunt. Horum duæ factiones sunt; Brachmanum altera, altera Samanæorum. Brachmanes per generis successionem, non secus ac Sacerdotium, hujuscemodi divinam sapientiam admittunt. Samanæi selecti quidem sunt, & ex quibuslibet qui divinæ sapientiæ se tradere voluerint, constant. Eorum vita ad hunc modum est; quemadmodum Bardesanes Babylonius memoriæ prodit, qui a patrum nostrorum tempestate extitit, cum illisque Indis est versatus qui Damadimi missi ad Cæsarem fuerant. Brachmanes enim omnes unius sunt generis, ex unius patris uniusque matris origine omnes deducti. Samanæi vero non ita, sed ex omni Indorum gente, ut jam diximus, collecti. Neque igitur sub regno degunt Brachmanes, neque cum aliis munus ullum

obeunt: ſed ex ipſis ii qui Philoſophi ſunt, alii in monte, alii apud Gangem fluvium habitant. Ac montani quidem pomis & lacte bubulo herbis coagulato veſcuntur: fluviales ex pomis etiam ipſi victum comparant, quæ multa apud fluvium naſcuntur: terra enim fere ſemper recentes fructus producit: quinetiam oryzæ copiam ſponte procreat, qua, ſiquando poma defecerint, uti quoque in cibo ſolent: Aliud vero quippiam deguſtare, aut alimentum ex animatis vel omnino tangere, immunditiæ extremæ atque impietati non diſſimile apud ipſos habetur. Atque hæc quidem eorum eſt opinio. Cultum Deo religioſe ac pie exhibent: majorem enim diei ac noctis partem hymnis in Deos ac precibus dicarunt. Singuli tamen in propriis tuguriis manent, & quammaxime fieri poteſt ſoli morantur. Simul enim verſari Brachmanes, ac multum colloqui, non admodum patiuntur: ſed cum id forte contigerit, receſſione inde facta in multos dies poſtea non loquuntur: ſæpe etiam jejunant. Samanæi vero electi, ut diximus, ſunt: in quorum collegium cum quiſpiam eſt adſciſcendus, ad principes civitatis aut vici, cujuſcunque fuerit, accedit; atque ibi bonis ſuis facultatibuſque omnibus repudiatis, atque ſupervacua omni corporis parte detonſa ſtolam accipit: atque ita nulla neque uxoris neque liberorum, ſi forte adſint, ratione habita, quaſi ad ſe nihil omnino amplius pertineant, ad Samanæos recedit. Regi liberorum educandorum, cognatis uxoris cura relinquitur. Vita Samanæorum hujuſmodi eſt; Extra urbem commorantur, ac totum diem in divinis colloquiis traducunt, ubi domos & fana a Rege extructa habent: in quibus œconomi conſtituti ſunt, qui certam quandam mercedem

ad

ad convenientium alimentum a Rege accipiunt. Victus eorum ex oryza, & pane, & pomis, & oleribus apparatur. Cum ingressi in domum fuerint, ad tintinnabuli signum Samanæi preces effundunt: quod ubi fecerunt, signo iterum dato, ministri, singulis lance oblata (duo enim ex eodem vase non comedunt) oryza ipsos pascunt: si quis varietatem aliquam requirat, olus aut pomorum quippiam apponitur: quibus pasti celeriter ad eadem loca revertuntur. Omnes absque uxore & possessionibus degunt. Tanta autem & ipsi & Brachmanes in veneratione apud alios sunt, ut Rex quoque interdum ad eos accedat, rogetque ut pro statu regionis Deum precentur, aut quid agendum sit consulant. Ipsi autem ita erga mortem affecti sunt, ut vivendi tempus quasi necessarium quoddam Naturæ ministerium inviti sustineant, atque ideo animos a corporibus festinent absolvere. Ac sæpe, ubi bene se habere conspexerint, nullo malo urgente, e vita decedant, re tamen aliis prænunciata; nullusque sit qui prohibeat, sed omnes eos beatos prædicantes suis quisque domesticis morituris mandata quædam tradant: adeo stabilem ac veram & ipsi & plerique animabus inter se post obitum vitam esse crediderunt. Illi autem ubi mandata sibi commissa perceperunt, corpore in ignem conjecto, ut purissimam a corpore animam secernant, ab omnibus celebrati mortem obeunt. Æquiori enim animo illos amici ac propinqui ad mortem dimittunt, quam alii homines suos quisque cives in admodum longinquas peregrinationes. Ac seipsos qui in vita superstites remanserint, deplorant, illos beant, quippe qui immortalem sortem jam receperint.

PHILO-

PHILOSTRATUS *Vita Apollonii*, lib.3. capp.4.& 5.

Ὁ Δάμις φησὶ χαμευνίᾳ μὲν αὐτοὺς [Βραχμᾶνας] χρῆσθαι, τὴν δὲ γῆν ὑποστορεννύναι πόας ἃς ἂν αὐτοὶ αἱρῶνται. καὶ μετεωροποροῦντας δὲ ἰδεῖν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς πήχεις δύο, οὐ θαυματοποιΐας ἕνεκα, (τὸ γὰρ φιλότιμον τοῦτο παραιτεῖσθαι τοὺς ἄνδρας) ἀλλ' ὁπόσα τῷ ἡλίῳ ξυναποβαίνοντες τῆς γῆς δρῶσιν, ὡς πρόσφορα τῷ θεῷ πράττοντες. τό τοι πῦρ, ὃ ἀπὸ τῆς ἀκτῖνος ἐπισπῶνται, καίτοι σωματοειδὲς ὄν, οὔτε ἐπὶ βωμοῦ καίειν αὐτοὺς, οὔτε ἐν ἰπνοῖς φυλάττειν· ἀλλ' ὥσπερ τὰς αὐγὰς, αἳ ἐξ ἡλίου τε ἀνακλῶνται καὶ ὕδατος, οὕτω μετέωρόν τε ὁρᾶσθαι αὐτὸ καὶ σαλεῦον ἐν τῷ ἀέρι. μεθ' ἡμέραν μὲν οὖν τὸν ἥλιον ὑπὲρ τῶν ὡρῶν, ἃς ἐπιτροπεύει αὐτὸς, ἵν' ἐς καιρὸν τῇ γῇ ὦσι, καὶ ἡ Ἰνδικὴ εὖ πράττῃ· νύκτωρ δὲ λιπαροῦσι τὴν ἀκτῖνα, μὴ ἄχθεσθαι τῇ νυκτὶ, μένειν δὲ ὡς ὑπ' αὐτῶν ἤχθη . . . . . κομᾶν δὲ ἐπιτηδεύουσιν, ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι πάλαι, καὶ Θούριοι, Ταραντῖνοί τε, καὶ Μήλιοι, καὶ ὁπόσοις τὰ Λακωνικὰ ἦν ἐν λόγῳ· μίτραν τε ἀναδοῦνται λευκὴν, καὶ γυμνὸν αὐτοῖς βάδισμα· καὶ τὴν ἐσθῆτα ἐσχηματίζοντο παραπλησίως ταῖς ἐξωμίσι. ἡ δὲ ὕλη τῆς ἐσθῆτος, ἔριον αὐτοφυὲς ὃ γῆ φύει, λευκὸν μὲν ὥσπερ τὸ Παμφύλων, μαλακώτερον δὲ τίκτει ἢ ἡ πιμελὴ, οἷα ἔλαιον ἐπ' αὐτοῦ λείβεσθαι. τοῦτο ἱερὰν ἐσθῆτα ποιοῦνται. καὶ εἴ τις ἕτερος παρὰ τοὺς Ἰνδοὺς τούτους ἀνασπῴη αὐτὸ, οὐ μεθίεται ἡ γῆ τοῦ ἐρίου. τὴν δὲ ἰσχὺν τοῦ δακτυλίου, καὶ τῆς ῥάβδου, ἃ φορεῖν αὐτοὺς ἄμφω, δύνασθαι μὲν πάντα, δύο δὲ ἀρρήτω τετιμῆσθαι, &c.

Damis

Damis inquit Brachmanas ipsos humi dormire, herbis tantum super humum stratis, quas ipsi deligant, eosque vidisse duos ferme cubitos a terra elevatos ambulantes, non miraculi gratia (hac enim ambitione viri illi carent) sed quia quæcunque a terra sublati sacrificaverint, ipsi Soli gratiora, magisque tali Deo convenientia sese facturos arbitrantur. Ignem vero, quem a Solis radio divellunt, quanquam corporeus sit, non tamen in aris aliquid comburendo, neque laternis inclusum servant; sed tanquam radii qui a Sole in aqua refranguntur, sic ille in sublimi æthere saliens conspicitur. Ipsi igitur Solem interdiu precantur, ut anni tempestates, quas circumvolutione sua metitur, opportunas & propitias Indorum terræ mittat: vesperi autem Radium orant ne noctem moleste ferat, eodem vero modo maneat quo deductus est. . . . . . Comam autem nutriunt, sicut quondam Lacedæmonii, & Thurii, Tarentinique, & Melii, & cæteri quibus Laconica instituta placebant. Mitram quoque albam gestabant, & nudis pedibus ambulabant. Vestis autem eorum in Exomidum formam composita est; ipsius vero materia linum est, quod sponte sua in illis locis nascitur; album quidem, veluti quod in Pamphylia nascitur, mollius autem propter pinguedinem, quæ ab ipso quasi oleum stillat. Ex eo sacram vestem conficiunt: ac si quis alius Indorum ejusmodi linum extrahere conatus fuerit, terra linum non dimittit. Annulum atque baculum, quorum utrumque ipsi gestant, omnia quidem posse dicunt, duo vero arcana in pretio haberi, *&c.*

POSTELLUS

POSTELLUS *in Commentario ad Jezirah.*

SEcundo in loco fuere Abrahmanes Indi, quos doctrinæ causa invisit Pythagoras & Apollonius, descripsit Hierocles. Illi autem Abrahmani filii sunt ex Ketura, qui cum Isaaco non voluissent obtemperare, sunt ab ipso in Orientis partes destinati, ubi ad hanc usque diem sub Brachmanorum nomine servant sacræ doctrinæ præcepta, in quibus eadem præscripta habent, quæ & Moses cœlitus accepit. Idem vero fuit Abrahmanibus, Chaldæis, Druidibus, Pythagoricis, Razihinuis, atque Mosis auditoribus usitatum, ut non nisi longo silentio, probitate & vita insignes ad doctrinæ receptionem admitterent.

De PALLADIO.

BARONIUS *Annal. Eccles.* Anno 388.

HOc anno, sub Consulatu videlicet Theodosii secundo, Palladius Galata, ut ipse testatur, (Vit.SS.Pat.c.1.) Alexandriam petiit, qui tum ex iis qui eremum Ægypti peragratus vidit, tum ab aliis audivit, scripsit postea Commentarium ad Lausum Præfectum, quam ob causam eundem librum interdum *Lausiaca* appellarunt; cui & titulus ille alicubi præfixus reperitur ut *Paradisus Heraclidis* nominetur. Mansit hic in

in eremo cum Euagrio Pontico aliquot annis (de triennio ibi confecto ipſe meminit Vit.SS.Patr.c.12.) Porro Euagrii Pontici conſuetudine Origenis erroribus imbutus eſt: de quo Hieronymus adverſus Pelagianos agens hæc habet; *Palladius, ſervilis nequitiæ, eandem hæreſim inſtaurare conatus eſt, & novam tranſlationis Hebraicæ mihi calumniam ſtruere. Num & illius ingenio nobilitatique invidimus? nunc quoque myſterium iniquitatis operatur*, &c. Ob quam etiam cauſam S.Epiphanius eundem in Palæſtina iſta docentem deplorans ait; *Palladium vero Galatam, qui quondam nobis charus fuit, & nunc miſericordia Dei indiget, cave; quia Origenis hæreſim prædicat & docet; ne forte aliquos de populo tibi credito ad perverſitatem ſui inducat erroris.* Hæc & ipſe ſcribens ad Joannem Hieroſolymitanum Epiſcopum, cum idem Palladius jam deſeruiſſet eremum Nitriæ, & morbi cauſa (ut ipſe teſtatur Hiſt.Lauſ.c.22.) abiiſſet in Palæſtinam; ubi aliquandiu moratus Hæreſes docebat Origenis: quem cavendum Epiphanius Joannem ejus loci Epiſcopum quamprimum admonuit. Cum vero Origeniſtarum nullum alium nominet niſi Palladium; certe, etſi alii eſſent eadem labe conſperſi, tamen non alium quam ipſum id muneris ſubiiſſe ut Origenis deliramenta doceret, ſatis apparet. Quamobrem Origeniſtam illum, quem Sanctam Paulam tentaſſe Hieronymus ſcribit, neminem certe præter Palladium, tunc in Palæſtina morantem, fuiſſe conſpicio, de quo iſta in ejuſdem Paulæ Epitaphio habet (Epiſt.27.) *Quidam veterator callidus, atque, ut ſibi videbatur, doctus & ſciolus, me neſciente cœpit ei proponere quæſtiones, & dicere; Quid peccavit infans ut a dæmone corripiatur? in qua ætate reſurrecturi ſumus? ſi in ipſa qua morimur, ergo nu-*

 tricibus

tricibus post Resurrectionem opus erit: si in altera, nequaquam erit resurrectio mortuorum, sed transformatio in alios,&c. *Quod cum audisset & ad me retulisset, indicans hominem, mihique incubuisset necessitas nequissimæ viperæ ac mortiferæ bestiæ resistendi,* &c. *conveni hominem, & orationibus ejus quam decipere nitebatur brevi interrogatione conclusi, dicens,* &c. Refert disputationem tunc cum eo habitam, atque ad postremum addit; *Ex quo die ita cœpit Paula hominem detestari, & omnes qui ejusdem dogmatis erant, ut eos voce publica hostes Domini proclamaret.* Hæc Hieronymus. Sic igitur a S. Hieronymo confutatus Palladius, in ipsum stylum convertit, atque primum hæc de Paula adversus eundem S. Hieronymum in suo Commentario ad Lausum effutiit (cap. 29.) *Multas fœminas vidi, plurimasque tam viduas quam virgines novi, inter quas Paulam Romanam, matrem Toxotii, fœminam ad genus vitæ quod est secundum spiritum dexterrimo ingenio: cui quidem quo minus ei se daret impedimento fuit Hieronymus quidam, genere Dalmata, qui mulierem optima indole ad genus vitæ perfectum, cum in eo multos, ne dicam omnes, longissimo post se intervallo videretur posse relinquere, ipse invidia motus ad suum peculiare vivendi institutum pertraxit.* Hæc Palladius: mansisse autem ipsum in Palæstina saltem usque ad annum 392. inferius dicemus ex Epistola Epiphanii ad Joannem.

At quid postea de Palladio? Accidit quidem ut recedens e Palæstina in Bithyniam, Catholici hominis personam induerit, & inter Catholicos consuescens postea in Jo. Chrysostomi Episcopi Constantinop. se amicitiam insinuarit. Et unde hoc, inquies, de consuetudine cum Joanne accepisti? ex eo potissimum quod favit eidem Jo. Chrysostomo; cui quidem non com-

communione Catholica tantummodo conjunctus, sed & eidem fuit tolerantia malorum propinquus : nam quæ ob ejusdem Joannis defensionem passus est, his verbis ipse declarat (eod. lib.c.22.) *De Palæstina autem ad provinciam Bithyniam veni, in qua, nescio quo modo, utrum studio hominum an voluntate Divina (hoc Deus novit) Episcopus ultra meritum meum factus sum. In quo tempestatis illius quæ sub S.Joanne commota est, interfui malis, & per decem menses in obscurissima cellula occultatus, cœpi illius Sancti dicta reminisci*, &c. Quo etiam tempore, cum vigeret vehementior in eundem Chrysostomum persecutio, ex Oriente recedens Romam se contulit ad Innocentium, a quo una cum aliis exceptus est. Et unde hæc, dices ? Testatur id ipse, cum de Piniano atque ejus conjuge Melania juniore, a quibus exceptus in urbe fuit, sermonem habens hæc ait (in Lausiac. cap.49.) *Ne nobis quidem certe, cum plures simul essemus qui Romam propter beatum Episcopum Joannem perrexeramus, exigua præstiterunt : sed dum in illis partibus degeremus, officiosissimo nos susceperunt hospitio, largissimisque sumptibus, cum inde proficisceremur, honoraverunt*. Hæc ille.

Quando autem id acciderit, expressum habes in Dialogo de rebus ejusdem S.Joannis (Extat tom.1.Jo.Chrysost.edit.Paris. col.10.) his verbis ; *Vix mensis effluxerat, cum Palladius quoque Helenopoleos (est enim Helenopolis civitas in Bithynia, de qua superius) absque literis venit, qui & ipse fugisse dicebat vesaniam Principum : expressius autem atque signantius enarravit omnia, ipsumque exemplar Edicti protulit*, &c. licet hunc de quo agimus Palladium diversum ab illo esse oporteat qui in illo Dialogo interloquitur : etenim tunc primum Romam se venisse dicit, cum sub Zosimo

Papa pro pace Ecclesiarum ea functus est legatione. Sed quid tandem? ipsum foris pro tempore mutasse personam potius quam animum impietate refertum, non leve argumentum est, quod eo libro quem post eas turbas conscriptum ab eo constat (nam in eo meminit de Melaniæ obitu qui contigit post urbis Romæ excidium) Origenistas complures laudavit, ipsumque Euagrium Origenis erroribus infamatum ad cœlum evexit.

VOSSIUS *de Historicis Græcis.*

SUB Theodosio M. floruit Palladius Galata. Vitas aliquot Sanctorum in literas retulit,quæ vulgo *Historia Lausiaca* dicitur, quia nuncupata est Lauso Præfecto. Etiam in libris quibusdam vocatur *Paradisus Heraclidis*; sed falso. Opus hoc certis diebus in Ecclesia prælegi solere ex Triodio ostendit in Glossario suo Clarissimus Jo.Meursius, qui & primus hunc Scriptorem edidit Græce; cum aliis multis tum hoc quoque nomine de Rep. Literaria præclare meritus. Fuit Palladius Rufini amicus, quemadmodum ejus laudes ostendunt: at B. Hieronymo inimiciorem fuisse, satis ex iis liquet quæ ipse Hieronymus ad Ctesiphontem refert, præfatione operis adversus Pelagianos. Cum Euagrio Pontico triennium se, & quod excurrit, in Ægypti eremo vixisse narrat ipse Historiæ suæ Lausiacæ cap.12. Meminere Historiæ hujus a Palladio exaratæ Socrates lib.4.histor.Eccl.cap.18. Cassiodorus histor.Tripart.lib.8.cap.1. Joannes Damascenus libro De iis qui in fide dormierunt; & Nicephorus Callistus lib.11.c.44.

Huic

Huic Palladio etiam tribuitur a plerisque Dialogus de vita Chrysostomi, in qua colloquuntur Palladius Helenopolitanus Episcopus, & Theodorus Diaconus Ecclesiæ Romanæ. Sane Palladium Episcopum auctorem facit Photius quoque. Sed ea in hoc Dialogo legas quæ nunquam de seipso, salvo pudore, scribere potuisset Palladius. Eoque alii potius censent esse Theodori Diaconi qui cum Palladio hic loquitur. Baronius autem arbitratur esse illius Palladii qui a B.Augustini temporibus in Scotiam a Cælestino Papa missus fuit ad prædicandum Evangelium. Dialogum eum, seu Palladii, seu Theodori, e Græco vertit Ambrosius Monachus Camaldulensis. Græce autem nondum prodiit.

LABBÆUS *de Scriptoribus Ecclesiasticis.*

PAlladius, natione Galata, Helenopoleos in Cappadocia primum,tum Asponitanus Episcopus,Euagrii Pontici discipulus, & Ruffini Aquileiensis Presbyteri æqualis atque amicus fuit, in Origenis ac Pelagianorum errores propensior: obiit sæculo Christi quinto post annum 410. aut etiam 418. Ejus mentio apud S.Epiphanium Epist.ad Joannem Episc.Hierosolymitanum,quæ est 60. inter Hieronymi Epistolas ; eundem S.Hieronymum in Procemio libri ad Ctesiphontem adversus Pelagianos ; Gelasium I. Papam,Præfatione in librum adversus Pelagianos ; Socratem libro 4. Historiæ Ecclesiasticæ cap.18. Cassiodorum Historiæ Tripartitæ lib.8.cap.1. Joannem Damascenum, sive quem alium Autorem libri, De iis qui in fide dormi-

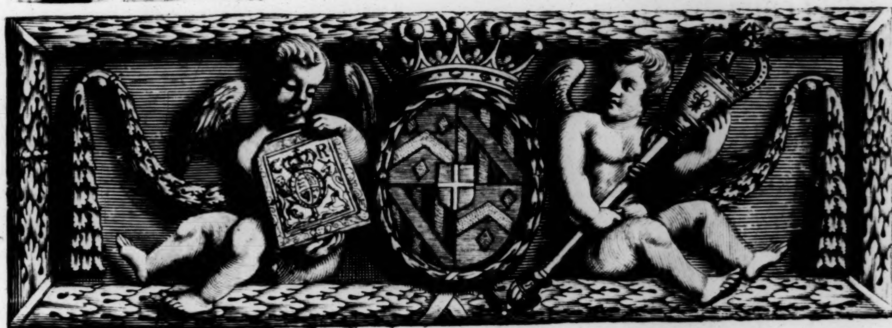
dormierunt ; Nicephorum libro 11. cap. 44. Possevinum, Vossium, *&c.*

Historia Lausiaca, sic appellata, quod ad Lausum virum Illustrem, & Sacro cubiculo Præpositum, eum Palladius scripserit, anno ætatis 53. Episcopatus 20. Vitæ solitariæ 33. post lustratam Eremum. Extat Graece & Latine, interprete Gentiano Herveto Aurelio edita anno 1624. curante R. P. Frontone Ducæo Soc. Jesu in Auctario Græco-Latino Bibliothecæ veterum Patrum ex editione Græca Lugduno-Batava Joannis Meursii, & MS. codice Bibliothecæ Christianissimi Regis. De aliis ejusdem libri, necnon Heraclidæ Paradisi, ac similium, Versionibus, Editionibusque consule sis doctissimas Observationes R.P. Heriberti Rosweidi Soc. Jesu Theologi ad Vitas Patrum Antverpiæ impressas annis 1615.& 1628. necnon Historiam Patrum Laurentii Barræi, & Bibliothecas veterum Patrum.

Idem *Vitam S. Joan. Chrysostomi Archiep. C.P.* fuse descripsisse creditur in Dialogo quem cum Theodoro Ecclesiæ Romanæ Diacono instituit, qui Latine dumtaxat hactenus prodiit, interprete Ambrosio Camaldulensi Monacho. Sunt tamen qui alium illius Auctorem existiment, nimirum Georgium Alexandrinum Patriarcham. Trithemius tribuit Palladio, qui a Cælestino Papa anno 430. missus in Scotiam primus Hiberniensis insulæ Apostolus prædicatione sua gentem sibi commissam ad fidem Christi convertere, vel saltem a Pelagiana Hæresi avertere non potuisset, Romam reversurus in Britanniam trajecit, ibique apud Pictos decessit 15. Decembris anni 431. ut ex ejus vitæ Auctoribus vulgo fertur, quibus tamen haud consentiunt

ſentiunt verba Proſperi cap.4. adverſus Collatorem, *Dum Romanam inſulam ſtudet ſervare Catholicam, fecit etiam barbaram Chriſtianam*; quod vix unius anni ſpatio confici poteſt. Quid vero, ſi verba Proſperi intelligi debeant de S. Patricio anno 432. ut volunt, ab eodem Cæleſtino Papa in Epiſcopum conſecrato, & in Scotiam ſive Hiberniam ac Britanniam miſſo? Sed de his alias. Joannes quoque Balæus Palladium Scotorum Epiſcopum cum Palladiis Helenopolitano & Amaſienſi Epiſcopis confudit.

TOY

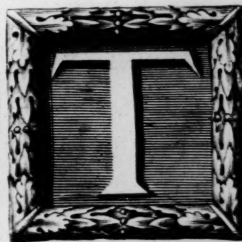

ΤΟΥ ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ, περὶ τῶν τῆς Ἰνδίας ἐθνῶν, καὶ τῶν Βραχμάνων.

Η Πολλὴ φιλοπονία σου, καὶ φιλομάθεια, καὶ φιληκοΐα, καὶ φιλοθεΐα, ἀνδρῶν ἀρίστων ἐγκαλλώπισμα, καὶ ἕτερον ἡμῖν προετρέψατο προσδιηγήσασθαι πρᾶγμα ὑπερβολῇ φιλοσοφίας γέμον. Κινούμενοι τοίνυν ἡμεῖς τῇ σῇ φιληκοΐᾳ, πρὸς τοῖς εἰρημένοις προσεξηγησόμεθά σοι καὶ τὸν τῶν Βραχμάνων βίον, ὧν μὲν ἐγὼ οὔτε τὴν πατρίδα ἱστόρησα, οὔτε τοῖς ἀνδράσι συντετύχηκα· πόῤῥω γὰρ

PALLADIUS *De gentibus Indiæ, & Bragmanibus.*

Tua indefatigabili industria, literarum amore, audiendi studio, & pietate, optimorum Virorum ornamento, impulsus, rei novæ explicationem aggredior, insigne Philosophiæ argumentũ. Quam igitur tantopere gestiebas audire, Bragmanum tibi vitam enarrabimus: quorum patriam neque hactenus vidi, neque ipsorum familiaritate usus sum:

longe enim ab Indis Sericaniſque remoti ſunt, Gangis fluvii accolæ. Ego ad primas tantum Indiæ oras paucos ante annos cum beato Moſe Adulenorum Epiſcopo penetravi: ſed immodici æſtus tædium non pertuli, vehementis adeo, ut lymphæ è fontibus velociſſime ſcaturientes, in vaſis exceptæ, confeſtim ebullirent. Quod ego cum viderim, caloris impatiens, continuo reverſus ſum. Fluvius vero Ganges iſte eſt qui nobis vocatur Phiſon, ferturque in S. Literis fluviorum quatuor Paradiſo exeuntium unus. Dicitur Alexander, Macedonum Rex, vitam eorum quodammodo enarraſſe, & fortaſſe ad eum rumor incert⁹ permanavit: neque enim ipſe Gangen, ut arbitror, tranſivit, ſolummodo Sericanorum, qui citeriora incolunt, regionem invect⁹, lapideam ſtatuit columnā, cui inſcripſit, ALEXANDER

εἰσιν ἀπῳκισμένοι καὶ τῆς Ἰνδικῆς, καὶ τῆς Σηρικῆς, τῷ Γάγγει παροικοῦντες ποταμῷ· ἐγὼ δὲ εἰς τὰ ἀκρωτήρια μόνον ἔφθασα τῆς Ἰνδικῆς πρὸ ἐτῶν ὀλίγων, μετὰ τοῦ μακαρίου Μωϋσέως, τοῦ ἐπισκόπου τῶν Ἀδουλιτῶν· καὶ ἀγρίῳ καύματι ληφθεὶς, τοιούτου ὄντος, ὡς τοῦ ὕδατος ἐκ τῆς πηγῆς ἀναβλύζοντος ταχύτατα εἰς ὑποβολὴν, καὶ βληθέντος ἐν ἀγγείοις, παραχρῆμα βράζοντος· τοῦτο τοίνυν θεασάμενος, αὖθις ὑπέστρεψα, μὴ στέξας τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ Γάγγης οὗτος ποταμὸς, ὁ καθ᾽ ἡμᾶς ἐπικαλούμενος Φεισὼν, ὁ ἐν ταῖς γραφαῖς κείμενος, εἷς ὢν τῶν τεσσάρων ποταμῶν τῶν λεγομένων ἐξιέναι ἐκ τοῦ παραδείσου. Διήγημα δὲ φέρεται Ἀλεξάνδρου, τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως, ἐξηγησαμένου ποσῶς τὸν βίον αὐτῶν· κἀκείνῳ δὲ τάχα ὑπήχησεν ὡς ἐκ παρακούσματος· οὔτε γὰρ αὐτὸς, ὡς οἶμαι, τὸν Γάγγην ἐπεραιώθη ποταμὸν, ἀλλ᾽ ἄχρι τῆς Σηρικῆς φθάσας, ἔνθα τὸν μέταξον οἱ Σῆρες τίκτουσι, κἀκεῖ λιθίνην στήλην στήσας, ἐπέγραψεν· ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Ο. ΤΩΝ. ΜΑΚΕ-

ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΕΦΘΑΣΑ. ΜΕΧΡΙ. ΤΟΥ. ΤΟΠΟΥ. ΤΟΥΤΟΥ. Ἐγὼ δὲ πόσως τὰ περὶ τῶν Βραγμάνων δεδύνημαι μαθεῖν παρά τινος Θηβαίου Σχολαστικοῦ, ἑκουσίως μὲν τὴν ἀποδημίαν ποιησαμένου, ἀκουσίως δὲ τῇ αἰχμαλωσίᾳ περιπεσόντος. Οὗτος, ὡς ἔλεγεν, ἀφυὴς ἐγεγόνει ἐν τῇ δικανικῇ, καὶ ἀκηδείᾳ ληφθείς, ἐκίνησεν οὕτως τὴν τῶν Ἰνδῶν ἱστορῆσαι χώραν· καὶ διαπλεύσας μετὰ πρεσβυτέρου ταύτην, κατέλαβε πρότερον τὴν Ἀδούλην, εἶτα μετ᾽ ἐκείνην, τὴν Αὐξούμην, ἐν ᾗ ἦν βασιλίσκος μικρὸς τῶν Ἰνδῶν ἐκεῖ καθεζόμενος. ἐκεῖ δὲ χρονίσας, καὶ πολλὴν συνήθειαν κτησάμενος, ἠθέλησε καὶ ἐπὶ τὴν Ταπροβάνην εἰσελθεῖν νῆσον, ἔνθα εἰσὶν οἱ λεγόμενοι Μακρόβιοι. ζῶσιν γὰρ εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην καὶ ἕως ἑκατὸν πεντήκοντα ἐτῶν οἱ γέροντες, δι᾽ ὑπερβολὴν τῆς τῶν ἀέρων εὐκρασίας, καὶ ἀνεξερευνήτου κρίματος τοῦ θεοῦ. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ νήσῳ καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς κατοικεῖ τῶν Ἰνδῶν, ᾧ πάντες οἱ βασιλίσκοι τῆς χώρας ἐκείνης ὑπόκεινται ὡς σατράπαι, καθὼς

MACEDONUM REX AD HUNC USQUE LOCUM PERVENI. Sed accipite quæ à Scholaſtico quodam Thebæorum de Bragmanis ego edidici, qui eam peregrinationem ſuſceperat libens, invitus vero in captivitatem inciderat. Ille cum ad res forenſes eſſet ineptus, illaſq; negligeret, ſibi in animum induxerat Indorum regiones perluſtrare: Et cum Presbytero quodam vela faciens Adulen primum appulit, pervenitq; poſtea ad Auxumin, ubi tum temporis quidam Indorum regulus ſedem habebat. Ad tempus illic moratus, multorumq; nactus familiaritatem, in Taprobanem inſulam ſtatuit deſcendere, ubi gens eſt Macrobiorum: Namque eximia cœli temperie, & ſingulari numinis beneficio, ad ætatem centum & quinquaginta annorum ſenes durant. Sedes hæc eſt Regis Indorum maximi, cui reliqui omnes, tanquam Satrapæ, obediunt,

diunt, uti referebat Scholasticus, ab alio edoctus; neque enim ipsi licebat in insulam ingredi. Mille vero, aut eo circiter, Insulæ (nisi falsum est quod fertur) isti Insulæ circumjacent, quas Mare rubrum interfluit: ibique, in Insulis, quæ vocantur Maniolæ, Magnes lapis nascitur, ferri attractor, apud quas siqua navis ferreis armata clavis advenerit, virtute lapidis illico adducitur & in cursu sistitur. Ideoque in Taprobanem profecturi, navigiis in eum specialiter usum clavis ligneis compactis utuntur. Flumina habet ingentia quinque navibus pervia, (sic enim inde venientes ferebant.) Fructus ibi perpetuo sunt: eodemque tempore vitis & immaturas & ad vindemiam maturas uvas profert. Habet palmulas Insula, & nucem majorem Indicam, & minorem odoriferam. Vivunt incolæ

αὐτὸς ὁ Σχολαστικὸς διηγήσατο, μαθὼν καὶ αὐτὸς παρ' ἑτέρου· οὐδὲ γὰρ δεδύνηται οὐδ' αὐτὸς εἰς τὴν νῆσον εἰσελθεῖν· παράκειται γὰρ ταύτῃ τῇ νήσῳ (εἰ μὴ ψευδές ἐστι τὸ λεχθὲν) ὡς χίλιαι ἄλλαι νῆσοι, τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐμβαλλούσης εἰς αὐτάς. Ἐπεὶ τοίνυν ὁ μαγνίτης λίθος, ὁ τὸν σίδηρον ἐπισπώμενος, ἐν ἐκείναις γίνεται ταῖς νήσοις, ταῖς λεγομέναις Μανιόλης, ἐν αἷς ἐὰν ἐπέλθῃ τις τῶν ἐνταῦθα τόπων πλοῖον σιδηροῦς ἔχον ἥλους, κατέχεται ὑπὸ τῆς τοῦ λίθου φύσεως, μὴ δυνάμενον παρελθεῖν· ἔστι δὲ ἰδικῶς τὰ διαπερῶντα πλοῖα εἰς ἐκείνην τὴν μεγάλην νῆσον ἄνευ σιδήρου ἐν πύροις ξυλίνοις κατεσκευασμένα. ἔχει δέ, φασι, καὶ πέντε ποταμοὺς μεγίστους ἡ νῆσος αὕτη, ἐν οἷς νῆαι διαπορεύονται· ὡς δὲ διηγοῦντο αὐτῷ οἱ ἐκεῖθεν, οὐδέποτε ὀπώρα λείπει ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ τῆς νήσου· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ, φησιν, οὔτε ἄμπελος ὀμφακίζει, οὔτε τρυγᾶται· ἔχει δὲ καὶ φοίνικας, καὶ τὸ κάρυον τὸ μέγιστον τὸ Ἰνδικοῦ, καὶ τὸ λεπτὸν τὸ ἀρωματίζον. Ζῶσι δὲ οἱ οἰκήτορες τοῦ τόπου ἐκείνου γάλακτι,

λάκτι, καὶ ὀρύζῃ, καὶ ὀπώρᾳ, ἐρέας οὐ τυγχανομένης παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' οὐδὲ λίνου· προβάτων δὲ δέρματα, καλῶς εἰργασμένα, περὶ τῆς ὀσφύος περιτίθενται μόνον· ἔστι δὲ τὰ πρόβατα πετριχωμένα ἄνευ ἐρέας, γαλακτοφόρα λίαν, πλατείας ἔχοντα οὐράς. Κέχρηνται δὲ καὶ κρεωφαγίᾳ αἰγῶν, καὶ προβάτων· χοῖρος γὰρ ἀπὸ Θηβαΐδος οὐκ ἔτι εὑρίσκεται ἐν τοῖς μέρεσιν Ἰνδίας, ἢ Αἰθιοπίας, δι' ὑπερβολὴν καυμάτων· Διηγεῖτο οὖν οὗτος ὁ Σχολαστικὸς, ὅτι ἀπὸ τῆς Ἀξουμέας εὑρὼν τινας πλοιαρίους διαβαίνοντας Ἰνδοὺς ἐμπορείας χάριν, ἐπειράθη ἐνδότερον ἀπελθεῖν· καὶ φθάσας ἐγγὺς τῶν καλουμένων Θηβαΐδων, τῶν τὸ πέπερι συναγόντων· (ἔθνος δέ ἐστιν ἐκεῖνο πάνυ σμικρότατον, καὶ ἀδρανέστατον, λιθίνοις σπηλαίοις ἐνοικοῦντες, οἵτινες καὶ κρημνοβατεῖν ἐπίστανται), διὰ τὴν τοῦ τόπου συστροφὴν, καὶ τὸ πέπερι οὕτως ἀπὸ τῶν θάμνων συνάγουσι· δενδρύφια γάρ εἰσι κολοβὰ, ὡς ἔλεγεν ἐκεῖνος ὁ Σχολαστικός· εἰσὶ δὲ καὶ οἱ Βιθσάδες ἀνθρωπάρια κολοβὰ, μελανοκέ-

lacte, & oryza, & pomis, nec lanam habentes nec linum; Pelles ſolummodo ovium, ſcite elaboratas, lumbis circumjiciunt. Oves illis crinitæ omnes abſq; lana, lac ſuppeditant ubertim, latis caudis conſpiciendæ. Nam porci, extra Thebaidarum regionem, in partibus Indiæ & Æthiopiæ, ob eximium calorem, omnino incogniti ſunt. Ulterius referebat Scholaſticus, quod nautas quoſdam ad Indos mercatum proficiſcentes offendens, interius ſtatuit penetrare: & prope Thebaidarum, qui piper colligunt, regionem delatus eſt. Minuta gens & imbellis, antriſque è ſaxo excavatis habitat, ob aſperam loci naturam in præruptis rupibus incedere diſcunt, ibique ab arbuſtis piper colligunt. Arbuſcula enim ſunt humilia, ut referebat Scholaſticus; ipſique Thebaidæ exiguum genus hominum, capite nigro,

nigro, intonsum, capillo non torto. Cæteri omnes Indi & Æthiopes nigri sunt, robusti, & capite crispo. Ibi, inquit, ab eo qui summam obtinebat potestatem comprehensus, de meis rebus interrogabar; qua fiducia fines eorum intrassem? Neque illi defensionem meam accipiebant, nostri idiomatis ignari: neque assequi poteram quæ mihi significare vellent eorum linguæ expers. Signa solummodo variantibus vultuum notis cognoscenda intercedebant. Ego illorum voces immites ex sanguinolento oculorum colore, & horrido dentium stridore; è quibus motibus minatoria dicta colligebam; illique me è contra ex moribus meis, trepidatione & vultus pallore, afflictique animi statum ex corporis horrore cognoscebant; Ibi sex, inquit, annos in servitutem datus artoptæ subfamulatus sum; quo temporis spa-

φαλα, ἄκαρτα, καὶ ἁπλότριχα· οἱ δὲ λοιποὶ, οἵ τε Αἰθίοπες, καὶ Ἰνδοὶ, μελανοί εἰσι, καὶ νεανισκοὶ, καὶ φριξότριχες.) ἐκεῖθέν τε, φησι, καταχεθεὶς ὑπὸ τοῦ δυναστεύοντος τῶν πραγμάτων ἐπηρωτώμην, ὡς τολμήσας εἰσελθεῖν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ ὅτε ἐκεῖνοι τὴν ἀπολογίαν ἐδέχοντο τὴν ἐμὴν, μὴ ἐπιστάμενοι τὴν διάλεκτον τῆς ἡμετέρας χώρας, ὅτε δὲ ἐγὼ τὰς παρ' ἐκείνων εὐθύνας εἰς ἐμὲ γινομένας ἐγνώριζον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ τὴν ἐκείνων ἠπιστάμην γλῶσσαν· μόναις δὲ ταῖς διαστροφαῖς τῶν ὄψεων ἀλλήλοις ἐστοιχοῦμεν γνώριμα σημεῖα· ἐγὼ μὲν τὰς ἐκείνων ἐγκληματώδεις φωνὰς ἐκ τοῦ ὑφαίμου τῆς χροιᾶς τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τοῦ ἀγρίου τρισμοῦ τῶν ὀδόντων· δι' ὧν κινήσεων τῶν λεγομένων παρ' αὐτῶν ἐστοχαζόμην τὴν δύναμιν· ἐκεῖνοι δ' αὖ πάλιν ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ἐμοῦ, καὶ τῆς ἀγωνίας, καὶ τῆς ὠχρότητος τοῦ προσώπου, τό, τε τῆς ψυχῆς ἐλεεινὸν, διὰ τῆς τοῦ σώματος δειλίας κατεμάνθανον. Καταχεθεὶς οὖν παρ' αὐτοῖς, ἑξαετίαν ὑπηρέτησα, τῷ

ἀρτοκο-

ἀρτοποιείῳ παραδοθεὶς εἰς ἐργασίαν· ἦν δὲ τὸ ἀνάλωμα τοῦ βασιλέως αὐτῶν, φησι, μόδιος εἷς σίτου εἰς ὅλον αὐτοῦ τὸ παλάτιον, κἀκεῖνος οὐκ οἶδα πόθεν φερόμενος. Οὕτως δὲ, φησιν, ἐν τῇ ἑξαετίᾳ ἠδυνήθην πλεῖστα ἐκ τῆς γλώσσας αὐτῶν σημειώσασθαι, δι' ὧν καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη μεμάθηκα. Ἀπελύθην δὲ, φησιν, ἐκεῖθεν τῷ τρόπῳ τούτῳ. Ἕτερος βασιλεὺς, ποιήσας μάχην μετὰ τοῦ κατέχοντός με, διέβαλεν αὐτὸν πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα, τὸν ἐν τῇ Ταβρόνῃ νήσῳ καθεζόμενον, ὡς ἄνδρα ἀξιόλογον Ῥωμαῖον αἰχμάλωτον λαβὼν, τοῦτον ἔχει εἰς ὑπηρεσίαν ἀγγρεσάτην. Ὅστις πέμψας κριτὴν ἕνα, καὶ μαθὼν τὸ ἀκριβὲς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀσκοδερηθῆναι, ὡς ὑβρίσαντα Ῥωμαῖον· πάνυ γὰρ τιμῶσί τε, καὶ φοβοῦνται τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ὡς δυναμένην καὶ τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἐπιβῆναι, δι' ὑπερβολὴν ἀνδρείας τε, καὶ εὐμηχανίας. Ἔλεγεν οὖν ἐκεῖνος, ὅτι οἱ Βραγμάνες ἔθνος εἰσὶν οὐκ ἀποταξάμενον ἀπὸ προ-

cio linguam eorum magna ex parte edidici, unde reliquarum quoque gentium notitiam acquisivi. Distribuebat in dies singulos toti palatio rex unicum tritici modium; quod unde advectum esset nesciebam. Illinc hoc, inquit, pacto liberatus sum. Rex alter cum eo, qui me detinuerat, bellum gerens, apud Regem summum, (qui in Taprobana sedem habebat) eum reum fecit; merito, inquit, condemnandum, qui nobilem Romanum captivum habens, in turpissimam compegit servitutem. Rex continuo, exploratore misso rei gestæ, certior factus, excoriari eum jussit, quod Romano nomini fecisset injuriam. Inter omnes enim maxime Romanos honorant & reverentur, in quorum potestate arbitrantur situm, ob eximiam fortitudinem, & bellandi scientiam, ea regna invadere. Narrabat insuper Bragmanum genus non ex

propria

propria voluntate ſocietati civili renunciare monachorum more: ſed hanc deſuper ſortem divinitus accepiſſe. Flumina propter, nudique & naturam ſequentes, vitam agunt. Apud quos neque quadrupes ullum, neque ruſtici operis inſtrumentum, ferrumve, aut ædificium eſt: non ignis, paniſve, aut vinum: neq; quidquam ad opus neceſſarium, aut ad voluptatem conducens. Cœlum habent jucundum, ſalubre, & mire ſerenum. Deum colunt; & rerum quandam habent notitiam; non eam tamen adeo ſubtilem ut de providentiæ ratione queant judicium ferre: precanturq; indeſinenter omnes. Orantes lumina verſus cœlum loco orientis convertunt, orientem vero nihil penſi habent. Fortuitis veſcuntur glandibus, & oleribus ſilveſtribus, & quæcunq; terra ſponte parit. Aquamq; bibunt nomadum more in ſylvis degentes,

αἱρέσεως, ὡς οἱ μοναχοὶ, ἀλλὰ λαχόντα τὸν κλῆρον τοῦτον ἄνωθεν, καὶ ἐκ θεοῦ κριμάτων, τὴν τοῦ ποταμοῦ παροικίαν, φυσικῶς ἐν γυμνότητι διάγοντες· παρ' οἷς οὐδὲν τετράποδον ὑπάρχει, οὐ γεώργιον, οὐ σίδηρος, οὐκ οἰκοδομὴ, οὐ πῦρ, οὐκ ἄρτος, οὐκ οἶνος, οὐχ ἱμάτιον, οὐκ ἄλλο τὶ τῶν εἰς ἐργασίαν συντελούντων, ἢ ἀπόλαυσιν συντεινόντων. Ἔχουσι δὲ ἀέρα λιγυρόν τε, καὶ εὔκρατον, καὶ πάνυ κάλλιστον, σεβόμενοι τὸν θεὸν, καὶ γνῶσιν μὲν ἔχοντες, οὐχ οὕτως δὲ λεπτὴν, μήτε δὲ διευκρίνειν οὕτω τοὺς τῆς προνοίας λόγους δυνάμενοι, ὅμως εὔχονται ἀδιαλείπτως· εὐχόμενοι δὲ, ἀντὶ τῆς ἀνατολῆς, τῷ οὐρανῷ ἀτενίζουσι, τῇ τρόπῃ τῆς ἀνατολῆς οὐ προσέχοντες. Ἐσθίουσι δὲ τὰ παρατυγχάνοντα ἀκρόδρυα, καὶ λαχάνων τὰ ἄγρια, ὅσα ἡ γῆ ἐκφύει αὐτομάτως· καὶ ὕδωρ πίνουσι, νομάδες ὄντες ἐν ὕλαις, ἐπὶ φύλλοις ἀναπαυόμενοι· παρ' αὐτοῖς γὰρ πολὺ

τὸ

τὸ Περσεῖνον ξύλον, καὶ τὸ λεγόμενον ἀκανθαϊνόν, καί τινα ἕτερα καρποφόρα, ἀφ᾽ ὧν ἀποζῶσι. Καὶ οἱ μὲν ἄνδρες εἰς τὸ μέρος τοῦ ὠκεανοῦ ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γάγγου παροικοῦσιν· οὗτος γὰρ ὁ ποταμὸς εἰς τὸν ὠκεανὸν εἰσβάλλει· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν εἰσὶν τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τὸ μέρος τὸ τῆς Ἰνδίας· περαιοῦνται δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς τὰς γυναῖκας Ἰουλίῳ καὶ Αὐγούστῳ μηνί· αὐτοὶ γάρ εἰσι παρ᾽ αὐτοῖς οἱ μῆνες ψυχρότεροι, τοῦ ἡλίου πρὸς ἡμᾶς ὑπὲρ βορρᾶν ὑψωθέντος· οἱ καὶ εὐκρατότεροι λέγονται εἶναι οἱ μῆνες ἐκεῖνοι, καὶ οἶστρον κινεῖν. Καὶ ποιήσαντες μετὰ τῶν γυναικῶν τεσσαράκοντα ἡμέρας, αὖθις ἀντιπερῶσι· γεννησάσης μέντοι τῆς γυναικὸς δύο παιδία, οὐκ ἔτι ὁ ἀνὴρ περᾷ πρὸς τὴν ἑαυτὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, κοινωνίας χάριν· ἀντιστήσαντες οὖν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ ἀντίσωμα, τὸν ἐπίλοιπον ἐγκρατεύονται χρόνον. Ἐὰν δὲ συμβῇ στεῖραν ἐν αὐταῖς εὑρεθῆναι γυναῖκα, μέχρι πενταετείας περᾷ πρὸς αὐτὴν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,

super herba viridi requiescunt; Ligni Perseæ, & illius quod Spineum vocant, magna est copia, aliaque sunt fructifera unde victum quærunt. Ad Gangen sita est hæc gens, qua ad Oceanum extenditur; nam in Oceanum iste fluvius exit. Uxores sunt ex altera parte Gangis versus Indiam: ad uxores mariti Julio & Augusto mense transeunt; illis enim hi menses frigidiores, sole versus partes boreales elato, qui & salubriores habentur, magisq; extimulantes. Cum uxoribus quadraginta dies morati revertuntur. Postquam vero duos ex uxore vir genuerit, consortio ejus non ulterius utitur; sed æqualem semetipsis numerum substituentes, in posterum abstinent. Si vero contigerit mulierem ex istis aliquam sterilem evadere, ad ipsam quinque continuos annos vir transit, cum

ea rem habens; si vero non pepererit, ad eam commeare desinit. Quocirca neque numerosa eorum gens est, propter durum loci vivendi morem, insitamq; continentiam. Atque hæc Bragmanum respublica est. Fluvium vero impervium dicunt, propter immanem Odontis dicti tyrannidem. Animal est oppido maximum, in fluvio degens, elephantem integrum absorbere valens: transeuntibus vero Bragmanis ad suas uxores, in istis locis non conspicitur. Sunt etiam in istis fluminibus dracones maximi septuaginta cubitorum, quorum pellem unam mihi contigit binos pedes latam videre: Formicæ illic palmares, scorpii cubitales; quapropter ea loca transitu difficillima sunt. Neque tamen omnia loca hæc animalia habent, aut feras venenatas, sed solummodo deserta; multi sunt elephan-

συγγινόμενος αὐτῇ· καὶ ἐὰν μὴ γεννήσῃ, οὐκέτι αὐτῇ προσεγγίζει· διὸ οὐδὲ εἰς πλῆθος πολυάνθρωπον ἐκτέταται αὐτῶν τὸ ἔθνος, διά τε τὴν δυσζωΐαν τοῦ τόπου, καὶ διὰ τὴν φυσικὴν ἐγκράτειαν τῆς γενέσεως. Αὕτη τῶν Βραγμάνων ἐστὶν ἡ πολιτεία. Τὸν δὲ ποταμὸν λέγουσιν δυσπέρατον εἶναι διὰ τὸν λεγόμενον Ὀδόντο τύραννον· ζῶον γάρ ἐστι μέγιστον εἰς ὑπερβολὴν, ἐνυπάρχον τῷ ποταμῷ, ἀναφίβιον, ἐλέφαντα ὁλόκληρον καὶ ἀκέραιον καταπιεῖν δυνάμενον. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ περάματος τῶν Βραγμάνων πρὸς τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, οὐκ ὀπτάνεται ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις. Εἰσὶ δὲ καὶ δράκοντες μέγιστοι ἐν τοῖς ποταμοῖς ἐκείνοις, ἕως πηχῶν ἑβδομήκοντα, ὡς καὶ δορὰν ποῦ μίαν ἐθεασάμην ἐγὼ δύο ποδῶν πλάτος ἔχουσαν. οἱ δὲ μύρμηκές εἰσι τῶν ἐκεῖ παλαιστιαῖοι, οἱ δὲ σκορπίοι πηχυαῖοι· διὸ καὶ δυσδιόδευτοί εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ τόποι. Οὐ πᾶς δὲ τόπος τῶν ἐκεῖ ἔχει τοιαῦτα ζῶα, ἢ ἰοβόλα θηρία, ἀλλ' ἡ ἀοίκητος μόνη· ἀγέλη δὲ ἐλεφάν-

των

των πολλή. Ἀδριανοῦ μέντοι τοῦ μαθητοῦ φιλοσόφου, καὶ δούλου γεγενημένου, δι' εὐφυΐαν δὲ φύσεως εἰς φιλοσοφίαν ἐλάσαντος, ἐν τοῖς καιροῖς Νέρωνος τοῦ βασιλέως, τοῦ κολάσαντος τοὺς ἀοιδίμους ἀποστόλους, Πέτρον, καὶ Παῦλον, τοῦτο τὰ κατὰ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα ἱστορήσαντος, ὃ ἐκεκτήμην πονημάτιον ἀπέστειλα τῇ ἀνδρείᾳ τῆς σῆς καλοκἀγαθίας, ὑποτάξας μου τῷ ὑπομνηματικῷ· ὅπερ ἀναγινώσκων συνεχῶς, καὶ φροντίσας ἐμμελῶς, βιώσῃς ἀσφαλῶς.

torum greges. Arriani vero (qui discipulus fuit Philosophi, natu quidem servi, sed qui ob ingenium insigne ad philosophiam adspiravit, vixitque temporibus Neronis Imperatoris, qui Beatos Petrum & Paulum occidit) opusculum res gestas Alexandri continens, quod apud me habebam, ad te misi; huic meo commentariolo subjungens: quem cum cura legens, & diligenter considerans, tuto vitam agas.

DANDAMIS,

Bragmanum Magister, pulchre differens contra Macedonas.

Rex Alexander, non satis habens unius Macedoniæ Rex esse, neq; Philippo patre nasci, se Ammonis filiũ prædicabat: quem cum origo sua argueret, falsa naturæ suæ argumenta præ se ferebat, invicta scilicet ipsius facinora. Ut Sol enim è Macedonia exort⁹, multumque orbis perlustrans, priusquam ad Babylonem occidit, Europamque, Asiamque, ut parvas regiones subjugans, in nostram etiam regionem pervenit, speculator, & indagator. Hæc vero secum dicebat Alexander. Sapientia providentiæ genitrix, & Justitiam (quæ omnium virtutum mater est) impertiens, sola superne in

ΔΑΝΔΑΜΙΟΣ,

ὁ τῶν Βραγμάνων διδάσκαλος, καλῶς διηγούμενος τὸ κατὰ τοὺς Μακεδόνας.

Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, οὐκ ἀνεχόμενος μόνης εἶναι βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, οὐδ' ἀρκούμενος πατρὶ Φιλίππῳ, καὶ Ἄμμωνος υἱὸν ἑαυτὸν ἔλεγεν εἶναι, καὶ γενέσεως ἐλεγχούσης, ψευδεῖς ἔφερε τῆς φύσεως ἀποδείξεις, ἀνικήτους δὲ ἀγῶνας προέφερεν. ἀνέτειλε γὰρ ὡς ὁ ἥλιος ἀπὸ Μακεδονίας καταστεύσας πολὺν κόσμον, πρὶν ἔδυνε κατὰ Βαβυλῶνα, τήν τε Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, ὡς μικρὰ χρησάμενος χωρία, ἦλθε καὶ τὸν ἡμέτερον κόσμον κατοπτεύων καὶ ἐρευνῶν. Ἔλεγε δὲ ταῦτα ἐν ἑαυτῷ ὁ Ἀλέξανδρος. Σοφία, μήτηρ προνοίας, κοινωνὲ δὲ τῆς πασῶν δυνάμεως, ἀνωτέρω ἐν ἀληθείᾳ

ἀληθείᾳ μόνη κειμένη, τροφὲ δὲ, καὶ δημιουργὲ φύσεως, λόγων δοτὴρ γνώσεως κοινῆς, ἀδίκων μὲν ἐπιμιγνὺς, δικαίων δὲ φειδομένη, δὸς εὐμενῶς ἤδη μοι τῶν αἰτημάτων τυχεῖν. Βραγμάνας δὲ παρόντας ἐνθάδε σοφούς τε, καὶ ἀγαθοὺς ἰδεῖν ἥκω, μαθὼν παρὰ Καλάνου τινὸς τῶν ἐνθάδε ἀποδύσαντος πρός με, πεισθεὶς δὲ ἦλθον, ποθῶ δὲ ὅπως ἴδω, καὶ μάθω σαφῶς.

veritate ſita, nutrix & opifex naturæ, quæ ſermones largiris, communes ſcientias ſcrutaris, & intelligis, injuſtos vero punis, juſtisque parcis: propitia mihi concede ut votorũ compos fiam. Bragmanas, qui hic locorum ſunt, viſurus venio; à Calano quodam ex iis qui hanc terram incolunt certior factus, qui ad me venit, veni vero, illi obediens: & cupio quam manifeſte videre, & diſcere.

ΒΡΑΓΜΑ-

BRAGMANES, *& ipsi Indi, Alexandro Regi hæc dicunt.*

CUpidus prudentiæ ad nos venisti Alexander: eo promptius Bragmanes recipimus, quod istud quod maxime regium est in nostra vita voluisti ediscere, Rex Alexander. Philosophus enim sub dominio non est, sed dominatur: homo enim ipsi non imperat. Sed quoniam huc usque calumniis lacerati, apud te fidem non habuimus: demum, veros degustaturus sermones ad nos venisti. Calanus enim vir malus nobis fuit: & per Calanum vos Græci Bragmanas cognoscitis. Ille enim noster non erat, a virtute ad divitias deficiens. Non satis illi erat ex fluvio Tiberoboam bibere

ΒΡΑΓΜΑΝΕΣ, καὶ αὐτοὶ Ἰνδοὶ, Ἀλεξάνδρῳ τῷ Βασιλεῖ ταῦτα λέγουσιν.

ΟΡεγόμενος σοφίας ἦλθες πρὸς ἡμᾶς Ἀλέξανδρε, πρότερον ἀποδεχόμεθα Βραγμάνες, ὅτι ἐστὶ βασιλικώτερον ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν· τοῦτο γὰρ ἠθέλησας μαθεῖν, βασιλεῦ Ἀλέξανδρε· ὁ φιλόσοφος γὰρ οὐ δεσπόζεται, ἀλλὰ δεσπόζει, ἄνθρωπος γὰρ αὐτοῦ οὐ κρατεῖ. ἀλλ' ἐπειδὴ μέχρι νῦν διαβεβλημένοι ἠπιστούμεθα ὑπό σου, γευσάμενος νῦν ἀληθινῶν λόγων ἦλθες. Κάλανος γὰρ κακὸς ἀνὴρ ἡμῖν γεγένηται, καὶ διὰ Καλάνου ἄνδρες Ἕλληνες Βραγμάνας ἔγνωτε· ἐκεῖνος γὰρ οὐκ ἦν ἡμέτερος, ἀπ' ἀρετῆς δραπετεύσας εἰς πλοῦτον. Οὐκ ἤρκησεν αὐτῷ Τιβεροβόαμ ποταμοῦ πίνειν ὕ-

δωρ

ὕδωρ σωφροσύνης, καὶ ἀμύγδαλας ἐσθίειν, ἐν οἷς αὐξάνεται νοῦς θεοπρεπής· πλοῦτον ἔχειν, ἐχθρὸν ψυχῆς, καὶ οὕτως ἐν αὐτῷ δεινὸν ἀνέφλεξε πῦρ, καὶ εἰς ἡδονὴν αὐτὸν ἀπέστρεψεν ἀπὸ σοφίας· ἡμῶν δὲ οὐδεὶς ἐπ' ἀνθράκων κυλίεται, οὐδὲ ἀλγηδὼν ἡμῶν δαπανᾷ τὸ σῶμα, ἀλλ' ἔστιν ἡμῶν ἡ τροφὴ, ζωὴ, ὑγίας φάρμακον· ἄπλουτοι δ' ἐσμὲν κατὰ τὴν φύσιν, καὶ ὁμοίως πᾶσι τῷ βίῳ ἡμῶν ἐπαγγέλλεται θάνατος· εἰ δὲ τῶν θνητῶν τινες ἀνδρῶν, ψευδεῖς μαθόντες λόγους, κενοῖς ἡμᾶς ὑποτοξεύουσι βέλεσιν, ἀλλὰ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν οὐ βλάψουσιν· ἴσον δ' ἐστὶ, τὸ ψεύδεσθαι, καὶ τὸ τάχος πείθεσθαι· ἀδικεῖ γὰρ ὁ ψευδόμενος ὃν πείθει, ἀδικεῖ δὲ καὶ ὁ πειθόμενος, ψευδομένῳ προσέχων πρὶν ἢ τ' ἀληθὲς μάθῃ· διαβολὴ γὰρ μήτηρ ἐστὶ πολέμου, καὶ τίκτει ὀργὴν, ἀφ' ἧς μάχονται, καὶ πολεμοῦσι· πλὴν οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, τὸ φονεύειν ἄνδρας, λῃστοῦ γὰρ ἔργον ἐστίν· ἀνδρεία

undam prudentiæ, & mulsum edere, quibus augetur mens divina: sed divitias possidet, animæ inimicas, adeoque in ipso gravis ignis accensus est, eum ad voluptatem à sapientia convertens. Nostrum nemo ad carbones volutatur, neque nobis frigus corpus consumit: sed victus nobis vita est, sanitatis medicamentum. Divitiarum vero expertes sumus natura; & pariter omnibus in vita nostra advenit mors. At si quidam mortalium, falsos edocti sermones, vanis nos insequuntur jaculis, libertati tamen nostræ non nocebunt. Idē vero est mentiri, & cito fidem adhibere. Mentiens enim, illum cui persuadet injuria afficit: injuriam etiam facit qui credidit mentienti, fidem adhibens, priusquam vera edidicerit. Calumnia enim mater est belli, & parit iram, per quā bellantur, & pugnant. Insuper fortitudo non est viros occidere; latronis enim opus est. Fortitudo

tudo vero eſt contra omne aeris temperamentum dimicare nudo corpore; & ventris cupiditates tollere: & bellorum, quæ in ipſo ſunt, potius victorem evadere: & à cupiditatibus non ſuperari: ut deſideres gloriam, divitias, aut voluptatem. Has primum vince, Alexander, has occide. Has enim ſi viceris, non opus habueris contra ea quæ extra ſunt pugnare: contra eos enim qui extra ſunt pugnas, ut his adminicula feras. Nonne vides quod hos qui extra ſunt vincens, ab iis qui intra ſunt vinceris? Quot tibi videntur reges inſipientiæ in amentibus dominari? Lingua, auditus, olfactus, viſus, tactus, venter, pudenda, corpus integrum: multæ etiam intra crudeles dominæ, reginæ inſatiabiles, infinita imperantes: cupiditates, avaritia, luxuria, parſimonia, diſſenſiones; quibus omnibus, & pluribus aliis, mortales inſerviunt; propter quæ occi-

δεῖ ὅτι, πρὸς τὸ πάσῃ ἀέρων κράσει μάχεσθαι γυμνῷ τῷ σώματι, καὶ γαστρὸς ἐπιθυμίας ἀναιρεῖν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ πολέμους μᾶλλον νικῆσαι· καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας μὴ καταγωνίζεσθαι, πρὸς τὸ ὀρέγεσθαι δόξης, καὶ πλούτου, καὶ ἡδονῆς· τούτους νίκησον πρῶτον, Ἀλέξανδρε, τούτους ἀπόκτεινον. τούτους γὰρ ἐὰν νικήσῃς, οὐκ ἔστι σοὶ χρεία πρὸς τοὺς ἔξω μάχεσθαι· τοῖς γὰρ ἔξω μάχῃ, ἵνα τούτοις ἐνέγκῃς φόρους· οὐ βλέπεις ὅτι τοὺς ἔξω νικᾷς, καὶ ὑπὸ τῶν ἔνδον νενίκησαι· Πόσοι σοῦ δοκοῦσι βασιλεῖς ἀνοίας ἐν τοῖς ἄφροσι τυραννεῖν; γλῶσσα, ἀκοή, ὄσφρησις, ὅρασις, ἁφή, γαστήρ, αἰδοῖα, ὅλος ὁ χρώς. πολλαὶ δὲ καὶ ἔσωθεν ὥσπερ ἀμείλικτοι δέσποιναι, καὶ τυραννίδες ἀκόρεστοι, ἀπέραντα ἐπιτάττουσαι, ἐπιθυμίαι, φιλοχρηματίαι, φιληδονίαι, φειδωλίαι, διχοστασίαι· αἷς πάσαις ταύταις, καὶ ἄλλαις πλείοσι, βροτοὶ δουλεύουσι· δι᾽ ἅπερ φονεύουσι,

καὶ

καὶ φονεύονται· Βραχμᾶνες δὲ νικήσαντες τῶν ἔνδον πολέμους, λοιπὸν ἀνερρώθημεν, καὶ ἀναπαυόμεθα βλέποντες ὕλας, καὶ οὐρανὸν, καὶ ἀκούομεν ὀρνέων ἦχον εὐμελῆ, καὶ ἀετῶν κλαγγὴν, φύλλα τε περιβεβλήμεθα, καὶ ἀέρι ἐνδιαιτώμεθα, καρποὺς ἐσθίομεν, καὶ ὕδωρ πίνομεν, θεῷ ὕμνους ᾄδομεν, καὶ τὰ μέλλοντα ἐπιθυμοῦμεν, οὐδενὸς μὴ ὠφελοῦντος ἀκούομεν· τοιαῦτα Βραχμᾶνες ζῶμεν, οὐ πολλοὺς λόγους λέγοντες, καὶ σιωπῶντες. Ὑμεῖς δὲ λέγετε ἃ δεῖ ποιεῖν, καὶ ποιεῖτε ἃ μὴ δεῖ λέγειν· παρ' ὑμῖν δὲ οὐδεὶς φιλοσοφῶν οὐδὲν, ἐὰν μὴ λαλήσωσιν· ὑμῶν γὰρ ὁ νοῦς ἐστὶν ἡ γλῶσσα, καὶ ἐπὶ τοῖς χείλεσιν αἱ φρένες· χρυσὸν καὶ ἄργυρον συνάγετε, δούλων χρείαν ἔχετε, καὶ μεγάλων οἴκων, ἀρχὰς διώκετε, ἐσθίετε καὶ πίνετε ὅσα καὶ τὰ κτήνη, οὐκ αἰσθάνεσθε, ὡς ἰδιῶται, περιβάλλεσθε μαλακὰ, ἐξομοιούμενοι τοῖς σκώληξι τοῖς σηρικοδιασαῖς· ἀδεῶς πάν-

dunt, & occiduntur. Bragmanes vero bellorum intus victores, in posterum obfirmamur, & requiescimus; aspicientes sylvas, & cœlum, & audimus avium dulcem sonum, & aquilarum clangorem, foliis cingimur, & in aere versamur, fructus edimus, aquam bibimus, Deo hymnos canimus, futura appetimus, nihil quod non proficiat audimus. Tales vivimus Bragmanes: pauca locuti tacemus. Vos vero loquimini quæ fecisse oportuit, & facitis quæ loqui fas non est. Apud vos enim nemo philosophatur nisi qui linguæ promptus. Vestra enim mens lingua est, & in labris prudentia. Aurum & argentum cogitis, servis opus habetis, & magnis ædibus. Imperia persequimini: editis, & bibitis quantum jumenta: sensum habetis tanquam idiotæ, mollibus vestimini bombycum in morem. Suaviter omnia

facitis,& eorum quæ facitis vos pœnitet ; contra voſmetipſos veluti contra hoſtes loquimini; linguæ poteſtatem habentes, ab ea debellamini : meliores vobis ſunt taciti, qui ſeipſos non accuſent ; ab ovibus, tanquam in bello captis, lanam exigitis ; annulos tanquam gloriam digitis veſtris imponitis ; aurum ut mulieres geſtatis, & ſuper iſtis elati eſtis ; ad ſimilitudinem creatoris facti, immitium ferarum animum paritis ; multis poſſeſſionibus circumdati, ſuper iſtis gloriamini, hoc reſpicientes, quod revera vobis prodeſſe non poteſt : aurum enim neq; animam erigit, neq; corpus nutrit ; ſed contra potius, animam obſcurat, & corpus marcidum reddit. Nos vero ad veram naturam proxime accedentes, & hæc quæ ad eam ſuſtentandam deſtinantur iſtis neglectis comparamus ; fame ſuperveniente, glandibus & oleribus, quæ nobis providentia

τὰ πράττετε, καὶ ἐφ' οἷς πράττετε, μετανοεῖτε, καθ' ἑαυτῶν λαλεῖτε ὡς κατ' ἐχθρῶν, τῆς γλώττης ἐξουσίαν ἔχοντες, ὑπὸ ταύτης πολεμεῖσθε· κρείττονες ὑμῶν εἰσιν οἱ σιγῶντες, κἂν ἑαυτοὺς οὐκ ἐλέγχωσι· παρὰ προβάτων, ὥσπερ αἰχμάλωτοι, ἔρια δανείζεσθε· δόξαν τοῖς δακτύλοις ὑμῶν, ὡς ξόανα, περιτίθεσθε· χρυσὸν, ὡς αἱ θήλειαι, φορεῖτε, καὶ ἐπὶ τούτοις μεγαλύνεσθε· καθ' ὁμοίωσιν τοῦ κτίσαντος δημιουργηθέντες ἀνημέρων θηρίων θυμὸν τίκτετε· ὅταν πολλὰς κτήσεις περιβάλλησθε, ἐπὶ τούτοις μεγαλύνεσθε, καὶ τοῦτο βλέποντες, ὅτι πρὸς ἀλήθειαν οὐδὲν ὑμᾶς δύναται ὠφελεῖν· χρυσὸς γὰρ ψυχὴν οὐκ ἀνίστησιν, οὔτε σῶμα πιαίνει, ἀλλὰ τοὐναντίον μᾶλλον καὶ ψυχὴν σκοτοῖ, καὶ σῶμα ἐκτήκει. Ἡμεῖς δὲ πρὸς ἀλήθειαν τὴν φύσιν ἐπείγοντες, τὰ ταύτῃ ἀποκληρωθέντα ἐκείνων καὶ προνοοῦμεν· πείνης παραγινομένης, ἀκροδρύοις, καὶ λαχάνοις, τοῖς ἐκ τῆς προνοίας ἡμῖν χορηγουμένοις,

γουμένοις, ἰώμεθα ταύτην· καὶ δίψης παραγινομένης, ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐρχόμενοι, χρυσὸν πατοῦντες, ὕδωρ πίνομεν, καὶ ταύτην θεραπεύομεν· χρυσὸς δὲ οὐ παύει δίψαν, οὐδὲ λιμὸν παραμυθεῖται, οὐ τραῦμα θεραπεύει, οὐ νόσον ἰᾶται, οὐκ ἀπληστείαν ἐμπίπλησιν, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ προσεξεγείρῃ ταύτην τὴν ξένην τῆς φύσεως ἐπιθυμίαν· καὶ διψῶν μὲν ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ πιεῖν, καὶ λαβὼν ὕδωρ πέπαυται τῆς δίψης· καὶ ὁ πεινῶν φυσικῶς ἐπιζητεῖ τροφὴν, καὶ φαγὼν κορέννυται, καὶ τῆς ἐπιθυμίας πέπαυται. Παντάπασιν οὖν δηλονότι ξένον φύσεώς ἐστι, τὸ χρυσοῦ ἐπιθυμεῖν· πᾶσα γὰρ ἐπιθυμία πέπαυται βροτῶν, ὅταν λάβῃ κόρον, ἐπειδὴ τῇ φύσει τοῦτο συνέσπαρται· ὁ δὲ τῶν χρημάτων ἔρως ἀκόρεστός ἐστι, διὰ τὸ εἶναι τοῦτο παρὰ φύσιν, ἔπειτα καὶ ἐν αὐτῷ κοσμεῖσθε, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐνδοξάζεσθε, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὑπερμεγαλυνόμενοι· καὶ διὰ

attulit, eam abigimus, & siti superveniente ad fluvium ventitantes, aurumque conculcantes, aquam bibimus, & illam explemus: aurum vero sitim non sedat, neque famem solatur; vulnus non curat, neque morbo medetur; necessitatem non explet, sed potius excitat advenam naturæ cupiditatem. Homo autem sitiens potum desiderat, & aquam accipiens sitim sedat; & esuriens naturaliter desiderat nutrimentum, & edens satiatur, & cupiditatem sedat. Omnino igitur manifestum est, auri desiderium naturæ adventitium esse: omnis enim cupido cessat cum satiatur, quoniam naturæ hoc insitum; divitiarum vero cupido insatiabilis est, quoniam præter naturam est. Quapropter iis ornamini, & gloriamini, super alios homines elati; & propter

hæc ea quæ omnibus communia sunt propria facitis; æqualem omnibus naturam avaritia etiam in multas sententias dividente. Hæc fuit sententia Calani mendacis, amici quidem vestri, sed qui à nobis conculcatur; & qui causa est aliis multorum malorum, vobis in pretio est. A nobis ut inutilis spretus dimittitur; omnia enim quæcunque nos conculcamus, hæc admirat⁹ est avarus Calanus, vanus vester amicus, sed non noster, qui vilis, & miseris miserior, animam amore argenti amisit. Quapropter nobis indignus apparuit, & indignus amore qui erga Deum est: nec contentus fuit hac sylvestri tranquillitate, in illa sese delectans, neque spem habuit futura expectantem, miseram ipsius animam argenti cupiditate trucidans.

Est vero quidam apud nos Dandamis, qui in sylva super frondibus jacet in tranquillo,

τοῦτο τὰ κοινὰ τῶν πάντων, ἴδια ποιεῖτε, τὴν ὁμοίαν πᾶσι μίαν φύσιν, τῆς φιλαργυρίας εἰς πολλὰς γνώμας λοιπὸν κατατεμνούσης. Καλάνος οὖν, ὁ ψευδὴς φίλος ὑμῶν, ταύτην ἔχει τὴν γνώμην, ἀλλ' ὑφ' ἡμῶν καταπατεῖται, καὶ ὁ παραίτιος πολλῶν κακῶν πᾶσι, παρ' ὑμῖν ἐστιν ἔντιμος, καὶ τιμᾶται ὑφ' ὑμῶν· ἀνωφελὴς γὰρ ὢν ἡμῖν, παραπέμπεται ἐξουδενωθείς· καὶ πάντα, ὅσα ἡμεῖς καταπατοῦμεν, ταῦτα ἐθαύμασεν ὁ φιλαργυρήσας Καλάνος, ὁ μάταιος, ὑμέτερος φίλος, ἀλλ' οὐχ ἡμέτερος, μέλεος, καὶ τῶν ἀθλίων ἐλεεινότερος, τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ ἀπώλεσε φιλαργυρήσας· καὶ διὰ τοῦτο ἄξιος ἡμῶν οὐκ ἐφάνη, οὐδὲ ἄξιος τῆς πρὸς τὸν θεὸν φιλίας, οὐδὲ ἐναναπαύσατο ταῖς ἐν ὕλαις ἀμεριμνίαις, ἐν ταύταις ἐντρυφήσας, οὐδὲ ἐλπίδα ἔχει τῆς μετὰ ταῦτα προσδοκίας, τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν φιλαργυρίᾳ κατακλείνας.

Ἔστι δέ τις παρ' ἡμῖν Δανδάμιος, ὡς ἐν ὕλῃ κατάκειται ἐπὶ φύλλοις, ὃς εἰρήνην

ἐγγὺς

ἐγγὺς ἔχει πηγὴν, ὡς μαστὸν ἀκέραιον ἀμέλγων μητρός. Τότε Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα πάντα, παρεκάλεσε τοῦτον διδάσκαλον αὐτῶν, καὶ πρύτανιν, τῶν λόγων τούτων συντυχεῖν· οἱ δὲ ὑποδεικνύουσιν αὐτῷ μακρόθεν τὸν τόπον τοῦ Δανδάμεως· ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ ὁ Ἀλέξανδρος, οὐκ εἶδεν αὐτὸν παριὼν, ἐν ὕλαις γὰρ κατέκειτο συχναῖς, ἐπὶ φύλλοις ἀναπαυόμενος ἐν εἰρήνῃ, ἔχων πηγὴν ἐγγὺς, ὡς μαστὸν ἀκέραιον ἀμέλγων μητρὸς γῆς· ὡς οὖν οὐκ εἶδεν ὁ Ἀλέξανδρος Δανδάμιν, τὸν τῶν Βραγμάνων ἐπιστάτην, καὶ διδάσκαλον, πέμπει πρὸς αὐτὸν φίλον αὐτοῦ τινα, Ὀνησικράτην ὀνόματι, λέγων τούτῳ· Σπεῦσον πρὸς τὸν διδάσκαλον Βραγμάνων, τὸν μέγαν Δανδάμιν, ὦ Ὀνησίκρατες, ἢ μαθὼν τὰ περὶ αὐτοῦ ποῦ διάγει, ἀνάγγειλόν μοι τάχος, ὅπως ἐγὼ αὐτὸς παραγένωμαι πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ Ὀνησικράτης λέγει, τὸ κελευσθὲν ποιήσω διὰ τάχους· σὸν

& fontem juxta habet, innocua terræ matris ubera emulgens. Tunc Alexander, cum hæc omnia audiſſet, hunc eorum magiſtrum & præfectum accerſi juſſit, ut horum ſermonum fieret particeps. Illi vero longe illi oſtenderunt locum Dandamidis. Illuc veniens Alexander, quamvis prope eſſet ipſum, non vidit; jacebat enim in ſylvis denſis ſuper frondibus, in tranquillo requieſcens, fontem prope habens, eumque veluti uber innocuum matris terræ emulgens. Non videns Alexander Dandamidem Bragmanum magiſtrum & præfectum, ad eum mittit quendam ex amicis ſuis, Oneſicratem nomine, dicens illi; Feſtina ad doctorem Bragmanum magnum Dandamidem, O Oneſicrates, & de eo certior factus ubi habitat, cito mihi renuncia, ut ipſe illum conveniam. Oneſicrates vero dixit, quod imperatum eſt exequar; tuum

enim

enim eſt imperare, meum vero facere. Profectus vero ille, & magnum Dandamidem inveniens, dixit; Salve Magiſter Bragmanum, filius Dei, Jovis magni, Alexander Rex, qui omnium hominum Dominus eſt, vocat te, ut veniens ad ipſum multa & præclara dona accipias; ſi vero non venias, caput tibi auferet. Dandamis vero audiens, & plane ridens, non movit caput à frondibus, ſed jacens reſpondit in hunc morem; Deus, magnus Rex, nunquam injuriam genuit, ſed lucem, pacem, vitam, aquam, corpus humanum, & animas; & has recipit, cum eas fatum ſolverit; nunquam author cupiditatis. Hic meus Dominꝰ eſt, & Deꝰ ſolus: ſicut cædem averſatur, ita bellum non gerit. Alexander vero Deus non eſt, cum poſſit mori. Qui fit ut omnium Dominus ſit qui fluvium Tiberoboam nunquam ſuperaverit? neque ſuper totum mundum revectus thronum

γὰρ τὸ προστάττειν, τὸ δὲ δρᾷν ἐμόν· Πορευθεὶς δὲ οὗτος, καὶ τὸν μέγαν Δανδάμιν εὑρὼν, εἶπε· Χαίροις, διδάσκαλε Βραγμάνων, υἱὸς θεοῦ Διὸς τοῦ μεγάλου, βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὅς ἐστι πάντων ἀνθρώπων δεσπότης, καλεῖ σε· ὃς, ἐλθόντος σου πρὸς αὐτὸν, πολλὰ καὶ καλὰ παρέξει δῶρα· μὴ ἐλθόντος δέ σου, τὴν κεφαλὴν ἀποτεμεῖ. Ὁ δὲ Δανδάμις ἀκούσας, μειδιάσας χαριέντως, οὐδ᾽ ἐπῆρεν ἑαυτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῶν φύλλων, ἀλλὰ καταγελάσας τούτου, κατακείμενος, ἀπεκρίνατο οὕτως· Ὁ θεὸς, ὁ μέγας βασιλεὺς, ὕβριν οὐδέποτε γεννᾷ, ἀλλὰ φῶς, εἰρήνην, ζωὴν, καὶ ὕδωρ, σῶμα ἀνθρώπου, καὶ ψυχὰς, καὶ ταύτας δέχεται, ὅταν μοῖρα λύσῃ ταύτας, μηδαμῶς θήσας ἐπιθυμίαν· ἐμὸς οὗτος δεσπότης, καὶ θεὸς μόνος, ὃς φόνον ἀποστρέφεται, πολέμους οὐ κατεργάζεται. Ἀλέξανδρος δὲ θεὸς οὐκ ἔςιν, εἰδὼς ἀποθνήσκειν· πῶς πάντων ἐστὶ δεσπότης, ὃς οὐ παρῆλθε ποταμὸν Τιβεροβοάμ, οὐδ᾽ εἰς κόσμον ὅλον τὴν

αὐτοῦ

αὐτοῦ θρόνον τέθεικεν ἢ παλινφόρεις, οὐδὲ ζῶν ἐνάδου οὐδέπω παρῆλθεν, οὐδὲ τῆς μεσοπορείας ἡλίου οἶδε τὸν δρόμον, καὶ μεθορίοις καρσιφορίοις συνθία, οὐδὲ γινώσκει αὐτοῦ τὸ ὄνομα. Εἰ αὐτὸν οὐ χωρεῖ ἡ ἐκεῖ γῆ, διαβαινέτω Γάγγην ποταμὸν, καὶ εὑρήσει γῆν δυναμένην ἀνθρώπους φέρειν, εἴπερ ἡ παρ' αὐτοῖς οὐκέτι ὑπομένει βαστάζειν τοῦτον. Ὅσα δέ μοι ὁμολογεῖ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσα ἐπαγγέλλεται παρέξειν μοι δῶρα, ἐμοὶ ἄχρηστα τυγχάνει· ταῦτα δέ μοι φίλα, καὶ χρηστὰ, καὶ χρήσιμα τυγχάνει, οἶκος, τὰ φύλλα ταῦτα, καὶ τροφὴ πίων, αἱ περιανθοῦσαι βοτάναι, καὶ ὕδωρ εἰς πότον· τὰ δὲ λοιπὰ, χρήματά τε, καὶ πράγματα μετὰ μερίμνας συναγόμενα, καὶ οἱ συνάγοντες αὐτὰ, ἂν ἐκείνοις ἀπολλύμεναι, οὐδὲν ἕτερον ἢ λύπας παρέχειν εἴωθεν, ἧς ἐστιν ἐμπεπλησμένος πᾶς βροτός· νῦν δὲ ἐγὼ καθεύδω ἐπὶ στρωμνῆς φύλλων, κεκλεισμένοις ὄμμασιν οὐδὲν τηρῶν· χρυσὸν γὰρ ἐὰν θελήσω τηρεῖν,

ipsius posuerit? neque zonam Gadirorum prætererit? neque Solis, medio euntis, novit cursum? & conterminis obliquantibus vicina neque norunt ipsius nomen. Si illum non satiaverit ista terra, transeat fluvium Gangen, & terram inveniet quæ homines ferre valeat; si illa quæ apud ipsos est illum non patienter sustinet. Quæcunque vero enunciavit mihi Alexander, & quæcunque mihi affutura spondet dona, mihi inutilia sunt: hæc mihi sunt grata bona, & utilia; domus, hæ scilicet frondes; & pingue mihi nutrimentum, puta florentes herbæ, & ad potum aqua: reliqua vero, divitias cum molestiis collectas, cumque ipsis qui eas colligunt pereuntes, nihil præter dolores afferre verisimile est, quibus videntur pleni omnes mortales. Nunc ego super lecto frondium clausis oculis dormio, nihil servans: aurum enim si voluero servare, mihi somnum

ſomnum corrupero. Terra mihi (ſicut mater nuper nato lac) omnia fert: ad ea quæ volo pervenio, ad ea quæ curare nolo non impellor. Si vero mihi caput abſtulerit Alexander, animam non perdet, ſed illud ſolum ſilebit; anima vero ad Dominum abibit, corpus, ut ſordes, ſuper terram relinquens, unde etiam deſumptum fuit; ego vero ſpiritus factus, aſcendam ad Deum meum, qui nos carni incluſit, & in terram demiſit, tentans, num digreſſi ab ipſo, viveremus ipſi quemadmodum imperavit; qui ab abeuntibus ad ipſum rationem exiget; judex enim eſt omnium injuriarum. Suſpiria enim affectorum injuriis, eorum qui injuria afficiunt pœnæ fiunt: Hæc vero minetur Alexander iis qui aurum & divitias cupiunt, & mortem formidant; nam hæc duo totam in nobis vim amittunt. Bragmanes enim neque aurum amant, neque mortem metuunt: Abi

διαφθείρω μου καὶ τὸν ὕπνον· γῆ μοι πάντα φέρει, ὡς μήτηρ· γάλα δὲ τῷ τεχθέντι, ἐφ᾿ ἃ θέλω ἔρχομαι, ὃ μὴ θέλω μεριμνᾷν, οὐκ ἀναγκάζομαι. Ἐὰν δέ μου τὴν κεφαλὴν ἀφέλῃ Ἀλέξανδρος, τὴν ψυχὴν οὐκ ἀπολέσει, ἀλλὰ μόνον αὐτὴ μόνη σιωπῶσα· ἡ δὲ ψυχὴ πρὸς τὸν δεσπότην ἀπελεύσεται, τὸ σῶμα, ὡς ῥάκος, ἐπὶ τῆς γῆς καταλιποῦσα, ὅθεν καὶ ἐλήφθη· πνεῦμα δὲ γινόμενος ἐγὼ, ἀναβήσομαι πρὸς τὸν θεόν μου, ὃς ἡμᾶς κατέκλεισεν ἐν σαρκὶ, καταλείψας ἐπὶ γῆν, πειράζων, πῶς καταβάντες, ὡς προσέταξε, ζήσωμεν αὐτῷ, ὃς ἀπελθόντας πρὸς αὐτὸν ἀπαιτήσει λόγον, δικαστὴς ὢν πάντων ὑβρισμάτων. Οἱ γὰρ τῶν ἀδικουμένων στεναγμοὶ τῶν ἀδικούντων κολάσεις γίνονται· ταῦτα δὲ ἀπειλείτω Ἀλέξανδρος τοῖς θέλουσι χρυσὸν, πλοῦτον, καὶ θάνατον φοβουμένοις· πρὸς ἡμᾶς γὰρ τὰ δύο αὐτοῦ ὅπλα πέπτωκεν. Οἱ γὰρ Βραγμᾶνες οὔτε χρυσὸν φιλοῦσιν, οὔτε θάνατον φοβοῦνται· ἄπελθε

οὖν,

οὖν, καὶ Ἀλεξάνδρῳ λέγε, ὅτι Δανδάμις τὴν σὴν χρείαν οὐκ ἔχει, διὰ τοῦτο πρὸς σε οὐκ ἐλεύσεται· εἰ δὲ σὺ Δανδάμεως χρείαν ἔχεις, ἐλθὲ πρὸς αὐτόν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ταῦτα ἀκούσας παρὰ τοῦ Ὀνησικράτους, μᾶλλον αὐτὸν ἰδεῖν ἐπεθύμησεν, ὅτι αὐτὸν πολλὰ ἔθνη καθελόντα εἷς ἐνίκησε γυμνὸς γέρων. Πορεύεται γοῦν σὺν πεντεκαίδεκα φίλοις εἰς τὴν ὕλην τοῦ Δανδάμεως, καὶ ἐγγὺς γενόμενος αὐτοῦ, κατέβη ἐκ τοῦ ἵππου, καὶ ἀπέθετο τὸ διάδημα, καὶ πᾶσαν τὴν περὶ αὐτὸν ἀλαζονείαν· καὶ εἰσελθὼν μόνος εἰς τὴν ὕλην ἔνθα ὁ Δανδάμις, ἠσπάσατο αὐτόν, καὶ εἶπε· Χαίρεις Δανδάμι, διδάσκαλε Βραγμάνων, καὶ πρύτανι σοφίας· πάρειμι πρὸς σε, ἀκούσας σοῦ τὸ ὄνομα, ἐπεὶ μὴ παρεγένου πρὸς ἡμᾶς. Ὁ δὲ Δανδάμις, χαίρεις, εἶπε καὶ αὐτὸς, δι' ὃν πολλαὶ πόλεις ταράσσονται, καὶ ἔθνη ἀναστατεῖ. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καθήσας παρὰ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶδε καθαρὰν γῆν

igitur, & renuncia Alexandro Dandamidem illius opus non habere : si vero ipse Dandamide opus habeat, ad illum veniat.

Alexander vero hæc ab Onesicrate audiens, magis concupivit ipsum videre, eo quod ipsum, qui multas nationes sustulisset, unicus vicisset nudus senex. Vadit igitur cum septendecim amicis in sylvam Dandamidis, & ipsi prope factus, descendit ab equo, & deposuit coronam, & omnem una apparatum : & ingressus solus in sylvam ubi erat Dandamis, salutavit ipsum, & dixit ; Salve Dandamis, Doctor Bragmanum, & Magister Sapientiæ : venio ad te, audiens tuum nomen, quoniam ad nos non veniebas. Cui Dandamis ; Salve & tu, inquit, per quem multæ urbes perturbantur, & populi sedibus eruuntur. Alexander vero, sedens ad pedes ejus, ista demum hora terram vidit puram

E à san-

à ſanguine. Tum Dandamis; Cur ad nos veniſti Alexander? quid velis ex noſtra ſolitudine ferre? quod quæris nos non habemus; eorum quæ poſſidemus non indiges. Nos Deum reveremur, homines amamus, aurum ſpernimus, mortem deſpicimus, voluptates non curamus: vos mortem timetis, aurum amatis, voluptates concupiſcitis, homines odiſtis, Deum contemnitis. Illi vero Alexander; Ego aliquod prudentiæ verbum ex te auditurus venio, aiunt enim te cum Deo verſari: volo enim ſcire qua in re à Græcis differas, aut qua in re ſupra alios oculatus ſis, aut ſapias. Dandamis vero illi reſpondit; Libens & ego tibi miniſtrarem ſermones ſapientiæ Dei, & tibi mentem divinam imponerem: ſed tu locum non habes in anima ut à me recipias adminiſtratum donum Dei: implerunt enim animam tuam vaſtæ cupiditates,

ἀπὸ αἱμάτων· καὶ ὁ Δανδάμις· Τί πρὸς ἡμᾶς, Ἀλέξανδρε, παρῆς; τί θέλεις βαστάσαι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐρημίας; ὃ ζητεῖς, ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν· ἃ ἡμεῖς κεκλήμεθα, αὐτὸς οὐ χρήζεις. Ἡμεῖς θεὸν τιμῶμεν, ἀνθρώπους φιλοῦμεν, χρυσοῦ ἀμελοῦμεν, θανάτου καταφρονοῦμεν, ἡδονῶν οὐ φροντίζομεν· ὑμεῖς δὲ θάνατον φοβεῖσθε, χρυσὸν φιλεῖτε, ἡδονῶν ὀρέγεσθε, ἀνθρώπους μισεῖτε, θεοῦ καταφρονεῖτε. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ σοφόν τι ἥκω μαθεῖν παρὰ σοῦ· φασὶ γάρ σε θεῷ προσομιλεῖν· θέλω γὰρ εἰδέναι, τί τῶν Ἑλλήνων διαφέρεις, ἢ τί περισσότερον τῶν λοιπῶν βλέπεις, ἢ φρονεῖς. Ὁ δὲ Δανδάμις πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· θέλω κἀγὼ διακονῆσαί σοι λόγους σοφίας θεοῦ, καὶ ἐνθεῖναί σοι νοῦν θεοπρεπῆ. Ἀλλὰ σὺ τόπον οὐκ ἔχεις ἐν τῇ ψυχῇ σου, ὥστε χωρῆσαι τὴν παρ' ἐμοῦ σοι διακονουμένην δωρεὰν θεοῦ· πεπληρώκασι γάρ σου τὴν ψυχὴν

ἄπληστοι

ἄπληστοι ἐπιθυμίαι, καὶ ἀκόρεστος φιλαργυρία, καὶ δαιμονιώδης φιλαρχία, αἵτινες μάχονταί μοι νῦν, ὅτι σε ἐνθάδε περιέσπασω, καὶ οὐ φονεύεις ἔθνη λαῶν πολλῶν, ἐκχέων αἷμα, καὶ λυποῦνται σήμερον καθ' ἐμοῦ, ὅτι πόλιν βλέπουσι μένουσαν, καὶ σωζομένους ἀνθρώπους. Σὺ δὲ εἶπας καὶ ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν ἐλθεῖν, καὶ μετ' αὐτὸν ἐπ' ἄλλην οἰκουμένην, καὶ μετ' ἐκείνην πάλιν ἐφ' ἑτέραν· καὶ σφόδρα λυπηθήσῃ, ὅταν μὴ ἔχῃς οὓς νικήσεις. Πῶς οὖν ἐγὼ δύναμαι θεοῦ σοφίας λαλῆσαί σοι λόγους, τοσαύτῃ ἀλαζονείᾳ, καὶ ἐπιθυμίαις ἀμετρήτοις πεπληρωμένης σου τῆς διανοίας, ἣν οὐδ' ὅλος ὁ κόσμος ὑπηρετῶν ἠδυνήθη πληροφορῆσαι; Βραχὺς ἐκτίσθης, καὶ γυμνὸς, καὶ εἷς ἄνθρωπος παρῆλθες ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ αὐξηθεὶς, διὰ τί τοὺς πάντας κατασφάττεις; ἵνα τὰ πάντων λάβῃς· καὶ ὅταν νικήσῃς τοὺς πάντας, καὶ πᾶσαν κλήσῃ τὴν οἰκουμένην, τοσαύτην γῆν καθέξεις μόνος, ὅσην ἐγὼ ἀνακεί-

& insatiabilis avaritia, & dæmoniaca imperii cupido, quæ nunc contra me pugnant, quoniam illinc te extraho ne occidas nationes, multorum populorum effundens sanguinem; & propter me hodie contristantur, quoniam urbem vident stantem, & salvos homines. Tu vero dixisti te ad Oceanum venturum & postea ad alium orbem, & post illum denuo ad alium; & multum contristaberis cum non habueris quos vincas. Quomodo ego igitur potero Dei sapientiæ tibi verba loqui, cum tali pompa, ostentatione, & cupiditatibus immodicis repleta tibi sit cogitatio, quam neque totus orbis tibi inserviens possit satiare? Parvulus natus es, & nudus, & homo unicus venisti in mundum; & grandior evadens, cur omnes occidis: ut omnia omnium accipias? & cum omnes viceris, & omnem possederis orbem terrarum, tantam terram occupabis solus, quantam ego jacens, aut

tu ſedens,tantæ terræ domini in quantam deſcendemus.Similiter & nos contemnendi homines,æqualia tibi habemus cuncta ; terram, aquam, aerem, ſine pugna, ſine bello ; quæcunque ego habeo, juſte habeo, neq; quicquam deſidero : Tu vero hæc habes, ſanguinem effundens,& homines interficiens. Si omnes poſſederis fluvios,æqualem mecum aquam biberis. Hoc igitur prudentiæ verbum à me diſce Alexander, nulliꝰ pauperis quidpiam habe, & omnia tua erunt,& nulliꝰ indigebis.Cupiditas enim paupertatis mater eſt ; paupertas vero, opus inordinatum , & malo pharmaco ſananda,dolore; nunquam inveniens quod quærit, neq; ſuper iis quæ habet acquieſcens,ſed ſemper cruciatur ſuper iis quæ non poſſidet : dives vero evades quemadmodum ego, ſi mecũ vivere volueris,& ſi mihi auſcultaveris, & meos ſermones audiveris,mea etiam bona poſſidebis. Deꝰ enim mihi amicus,&

μένος, ἢ σὺ καθήμενος, τοσαύτης κυριεύοντες, ἔνθεν καταβησόμεθα· ὥστε οἱ εὐκαταφρόνητοι ἡμεῖς ἄνευ μάχης καὶ πολέμου ἴσα σοι ἔχομεν τὰ πάντα, γῆν, ὕδωρ, ἀέρα· καὶ πάντα ὅσα ἐγὼ ἔχω, δικαίως ἔχω, καὶ οὐδενὸς ἐπιθυμῶ· σὺ δὲ πολεμεῖς, καὶ ἐκχέων αἵματα, καὶ ἀνθρώπους κατασφάττων· ἐὰν πάντας κτήσῃ ποταμοὺς, ἴσον ἐμοὶ πίνῃς ὕδωρ. Τοῦτο οὖν Ἀλέξανδρε σοφὸν μάθε παρ' ἐμοῦ· μηδενὸς πένητος θέλε ἔχειν, καὶ πάντα ἔστι σά, καὶ οὐδενὸς δεήσῃ. Ἐπιθυμία γὰρ μήτηρ ἐστὶ πενίας, πενία δὲ, ἔργον ἀταξίας, κακῷ φαρμάκῳ θεραπευομένη λύπη, καὶ μηδέποτε εὑρίσκουσα ὃ ζητεῖ, μηδ' ἀναπαυομένη οἷς ἔχει, ἀλλ' ἀεὶ βασανιζομένη ἐφ' οἷς οὐ κέκτηται· πλουτήσῃς δὲ, ὥσπερ ἐγὼ, ἐάν μοι συζῆν θελήσῃς, καὶ ἐάν μοι προσέχῃς, καὶ ἀκούσῃς μου τῶν λόγων, καὶ κτήσῃ ἐκ τῶν ἐμῶν ἀγαθῶν. Ὁ γὰρ θεὸς ἐμοὶ φίλος, καὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀγαλλιῶν.

λιῶν προσομιλῶ, καὶ ἔμπνους ἐν ἐμοὶ γίνεται· κακοὺς ἀνθρώπους ἀποστρέφομαι, οὐρανός μοι στέγη, γῆ μοι πᾶσα στρωμνὴ, ὗλαι τράπεζα, καρποὶ τρυφῆς ἀπόλαυσις, ποταμοὶ διάκονοι δίψης· οὐκ ἐσθίω σάρκας ὁ λέων, οὐδὲ πήσεται ἐν ἐμοὶ ἑτέρων ζώων κρέα, οὐδὲ γίνομαι τάφος νεκρῶν ἀλόγων· πρόνοια γάρ μοι τροφὴν φέρει καρποὺς, ὡς φίλη μήτηρ τῷ τεχθέντι γάλα. Ἀλλὰ σὺ ζητεῖς, Ἀλέξανδρε, τὸ μαθεῖν παρ' ἐμοῦ, τί περισσὸν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων κέκτημαι, ἢ τί οἶδα σοφὸν παρὰ πολλούς· ἐμὲ ὃν βλέπεις, βιῶ ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐκτίσθην, ζῶ ὡς παρὰ τῆς μητρὸς ἐτέχθην γυμνὸς, ἄνευ πλούτου, καὶ φροντίδος· διὰ τοῦτο ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ οἶδα, καὶ τί δεῖ γενέσθαι ἐπίσταμαι. Ὑμεῖς δὲ θαμβεῖσθε, μαντευόμενοι περὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐφ' ἡμῖν περιερχομένων, μὴ συνιέντες τὰ καθ' ὥραν ὑμῖν δεικνύμενα ἔργα θεοῦ, λιμοὺς, λοιμοὺς, πολέμους, αὐχμοὺς, ὄμ-

operum ejus exultans consortio fruor, & afflatu suo in me est. Malos homines aversor; cœlum mihi tegumentum, tota terra stragulum, sylvæ mensa, fruct⁹ deliciarum fruitio, fluvii ministri sitis; neque edo carnes, quemadmodum Leo, neque intra me consumitur aliorum animalium caro, neq; fio sepulchrum animalium mortuorum: Providentia enim mihi cibū parit fruct⁹, ut mater amica nuper nato lac. Sed tu quæris à me, Alexander, ediscere quid supra alios homines possideam, aut quid, præ multis, sapientiæ sciam. Ego, sicut vides, vivo, ut à principio creatus fui, vivo ut è matre natus sum, nudus, sine divitiis, & cura: quapropter ea quæ Deus facit novi, & quid fieri oporteat intelligo. Vos vero habet admiratio, cum futura (quæ vobis indies adveniunt) prædicitis; non intelligentes opera Dei (quæ singulis horis vobis ostenduntur) famem, pestem, bellum, siccitates, imbres,

imbres, & fructuum incrementa; horum ego præscius sum, quomodo, & unde hæc fiant, & quem in finem: hanc vero mihi cognitionem largitur providentia: & hoc me magnopere lætificat, quod suorum operum consilia mecum Deus communicavit, & quod Deus cum operibus suis largitus est mihi justitiam suam. Si bellorum timor Reges invaserit, aut alius casus, ad me veniunt velut Dei nuncium, & providentiam Dei deprecatus, persuadeo ipsi aliquid boni dare iis qui ad me veniunt: & eorum metum solvens, cum confidentia ipsos remitto. Utrum melius est, dic mihi, hominibus nocere, & malæ gloriæ nomen habere, vel potius eos servare, & benefactorem censeri? Et quid convenit filiis Dei; bellare & evertere à Deo creata, aut potius pacate agendo instaurare diruta & prostrata velut Dei servos?

βρους, καὶ καρπῶν φορᾶς· προγινώσκων ἐγὼ πῶς, καὶ πόθεν ταῦτα γίνεται, καὶ διὰ τί, ἐμοὶ παρέχει γνῶσιν πρόνοια· καὶ τοῦτο λίαν εὐφραίνει με, ὅτι τῶν ἰδίων ἔργων ὁ θεὸς ἐμὲ σύμβουλον πεποίηκεν, ὡς υἱὸν ἀγαπητὸν, ὅτι θεὸς μετὰ τῶν ἰδίων ἔργων σύμβουλον πεποίηκε τὴν δικαιοσύνην πρός με. Πολεμίων φόβος ἐὰν ἐπέλθῃ βασιλεῦσιν, ἢ καὶ ἑτέρα πτώσις, πρός με ἔρχονται, ὡς πρὸς ἄγγελον θεοῦ· καὶ ἐγὼ ἐντυχὼν τῇ προνοίᾳ τοῦ θεοῦ, πείθω αὐτὴν ἀγαθόν τι δοῦναι τοῖς παροῦσι πρός με· καὶ τὸν φόβον τούτων καταλύσας, μετὰ θάρσους αὐτοὺς ἀποπέμπω. Τί βέλτιον, εἰπέ μοι, καταβλάπτειν ἀνθρώπους, καὶ κακῆς δόξης ὄνομα ἔχειν, ἢ μᾶλλον τούτους φυλάττειν, καὶ εὐεργέτην γνωρίζεσθαι; Καὶ τί πρέπει τοῖς υἱοῖς τοῦ θεοῦ, πολεμεῖν, καὶ κατασκάπτειν τὰ ὑπὸ τῆς προνοίας δημιουργηθέντα, ἢ εἰρηνεύειν, καὶ προσανοικοδομεῖν τὰ πεπονημένα καὶ κατερριπαμένα, ὡς τοῦ δημιουργοῦ λάτριν;

λάτρειν; Οὐκ ὠφελήσει σε, βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, ἡ ἐξουσία αὕτη, οὐδὲ τὸ πλῆθος τοῦ χρυσοῦ, ἢ οἱ πολλοὶ ἐλέφαντες, οὐδὲ ἐσθὴς ἡ ποικίλη καὶ διάφορος ἡ περί σε, οὐδ᾽ ὁ στρατὸς ὁ νῦν σοι περιστοιχιζόμενος, οὐδ᾽ οἱ ἵπποι, καὶ οἱ δορυφόροι, καὶ πάντα ὅσα σὺ τῶν ἄλλων μετὰ πολέμου καὶ μάχης ἀφεῖλω· ἀλλ᾽ ὀνήσει σε τὰ μέγιστα, ἐὰν πεισθῇς τοῖς ἐμοῖς λόγοις, καὶ ἐπακούσῃς τῆς ἐμῆς φωνῆς. Σὺ δὲ, Ἀλέξανδρε, ἐάν με φονεύσῃς, οὐ φοβοῦμαι, λέγοντά σοι τά σοι συμφέροντα· ἀπελεύσομαι γὰρ πρὸς τὸν θεόν μου, ὃς κατεσκεύασε τὰ πάντα· αὐτὸς γὰρ οἶδέ μου τὴν δίκην, καὶ τούτῳ λέληθεν οὐδὲν, οὗ ὄμματα, πάντες οἱ ἀστέρες, ἥλιός τε, καὶ Σελήνη, καὶ αὐτὸς κρινεῖ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικοῦντας· ὃν οὐ λήσῃ, οὐδὲ τόπον ἕξεις ποῦ φεύξῃ τοῦτον ἀναστὰς, οὐδὲ τούτου τὴν δίκην παρελεύσῃ· ὥστε, βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, μὴ κατάβαλλε, ἃ ὁ θεὸς θέλει κτίζεσθαι, μηδ᾽ ἀφανίζειν βιά-

vum? Non te juvabit, Rex Alexander, iſta poteſtas, neque auri abundantia, neque multi elephantes, neque veſtis varia & excellens circa te, neque exercitus te nunc ſtipans, neque equi, aut haſtati, & omnia quæcunque ab aliis bello & pugna abſtuliſti: ſed te maxime juvabit, ſi meis obediveris ſermonibus, & meis verbis auſcultaveris. Tu vero, Alexander, etſi me occideris tibi utilia dicentem, non metuo. Abibo enim ad Deum meum, qui omnia creavit. Ille enim cauſam meam novit, & illum nihil latet; nam oculi ipſius ſunt omnes Stellæ, & Sol, & Luna; & ipſe eos judicabit qui aliis injuriam inferunt: quem non latebis, neque locum habebis ubi fugias, cum reſurrexeris, neque illius vindictam evitabis. Adeoque, Rex Alexander, ne dirue quæ Deus velit ædificari, neque deformare enitere

.ere quæ ipſe ornare vult, neque effunde ſanguinem civitatum, neque gentes occidas, ut ſuper eas incedas. Tibi enim melius eſt vivere quam alios occidere, & morte tua alios beatos reddere: & potius damnum arbitrari, quæ aliorum ſunt auferre, quam iſtud lucrum exiſtimare. Quare tu, qui unica anima factus es, tot nationes velis diſſolvere? Cur tu, ſtolide exultans, multis malis orbem reples? cur tu aliorum damna ut proprium lucrum reſpicis? cur illachrymantibus irrides? Memineris mei in ſolitudine nudi, & pauperis, & teipſum lucrare: bellaque abſolvens, providentiæ dilectam pacem amplectere: & ne quæras in malis fortem te præſtare, ſed nobiſcum tranquillam vitam agere. Abjice à te ovium vellera, & ne confugias in tegmen mortuum. Tunc imitatione noſtri

ζου, ἃ ἐκεῖνος κοσμεῖν βούλεται, μηδὲ σπένδε αἷμα πόλεων, μηδὲ νέκρου ἔθνη διαβαίνειν ἐπ' αὐτά. Σεαυτῷ γὰρ μᾶλλον ζῆσαι κρεῖττον, ἤπερ ἄλλους κατακλείνειν, καὶ μὴ θανόντα ἄλλους μακαρίζειν, καὶ ζημίαν εἰδέναι μᾶλλον, τὰ τῶν ἄλλων ἁρπάζειν, ἤπερ κέρδος ἡγεῖσθαι τοῦτο. Τί, μία ψυχὴ γενόμενος, τοσαῦτα ἔθνη καταλῦσαι θέλεις; Τί σὺ, ἀφρόνως εὐφραινόμενος, πολλῶν κακῶν τὴν οἰκουμένην ἐμπιπλᾷς; Τί τὰς ἀλλοτρίας συμφορὰς, ὡς ἑαυτοῦ κέρδη ὁρᾷς; τί κατὰ δακρυόντων σὺ γελᾷς; Μνήσθητί μου, τοῦ ἐπ' ἐρημίαις, ἐμοῦ τοῦ γυμνοῦ καὶ πενιχροῦ, καὶ σεαυτὸν κέρδησον, καὶ τοὺς πολέμους καταλύσας, τὴν τῆς προνοίας φίλην ἀσπάσαι εἰρήνην· καὶ μὴ ζήτει ἐν κακοῖς ἀνδρείαν ἔχειν, ἀλλὰ μεθ' ἡμῶν ἀμέριμνον βίον διάγειν· ἀπόρριψον ἀπὸ σαυτοῦ τοὺς τῶν προβάτων μαλλοὺς, καὶ μὴ καταφεύγε ἐπὶ σκέπην νεκρῶν· τότε τιμήσεις

σεις ἑαυτὸν, μιμησάμενος ἡμᾶς, ποιοῦτος γενόμενος, οἷος καὶ ἐκτίσθης. Πειράζεται γὰρ εἰς ἀρετὴν ἐν ἐρημίᾳ ψυχή· ἑλοῦ τοιγαροῦν, ὦ βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, βίον διάγειν ἄυλον ἡμέτερον· οὐκ οἶδα εἰ οὕτως εἶ μακάριος, ὡς δυνηθῆναί σε πεισθέντα τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἑαυτὸν εὑρεῖν. Νῦν ἀναμένουσί σε Μακεδόνες, ἵνα πολέμους καταβάλλωσι, καὶ ἀνθρώπους κατασφάξωσι, καὶ τὰ ἐκείνων διαρπάσωσι, καὶ λυποῦνται σήμερον οἱ φονοῦντες αἱμάτων ἀλλοτρίων, ἔθνος βλέποντες σωζόμενον· ἰδίων γὰρ πλεονεξιῶν εἰσι στρατιῶται, τὴν πρόφασιν ἔχοντες ἄδικον· πότε βίον ἀμέριμνον κλήσῃ, τὸν παρὰ θεοῦ σοι ἀπονεμηθέντα, ἵνα καὶ σεαυτῷ ζήσῃς, καὶ ἄλλους μὴ κατακλείνῃς; Νῦν δ' ἄρα τούτων ἀκούων τῶν λόγων, τί μέλλεις λοιπὸν σεαυτῷ προσανέχειν; ἢ ζητεῖς ἁρπάζειν ἀκμὴν, καὶ ταράσσειν ἔθνη, καὶ φονεύειν ἀνθρώπους, καὶ ἃ μὲν εἰργάσω, ἃ δὲ πράττεις, ἃ

teipſum honorabis, & talis fies qualis creatus eras. Exercetur enim ad virtutem in ſolitudine anima. Præfer igitur, Rex Alexander, vitam noſtram ſilveſtrem. Non ſcio ſi adeo beatus ſis ut te invenias noſtris ſermonibus perſuaſum. Nunc te expectant Macedones, ut bella ſuſcitent, & homines occidant, & eorum bona devaſtent; & contriſtantur hodie abſtinentes aliorum ſanguine, gentem aliquam videntes ſervatam; ob proprium enim quæſtum milites ſunt, quamlibet injuſtam cauſam arripientes. Quando vitam ages curis vacuam, a Deo tibi aſſignatam, ut & tibi vivas, aliosque non trucides? Nunc adeo hos ſermones juſtos audiens, quid tibi ipſi auſcultare cunctaris? quæriſne juventute arrepta nationes conturbare, & homines occidere, è quibus aliqua feciſti, alia facis, alia

 etiam

etiam facturus es ? Sed si meos sermones non audiveris , cum hinc migravero, ego in æthere videbo te horum causa puniri, & te acerbis gemitibus lugentem, pœnas eorum quæ fecisti dantem, & tum istorum qui tibi a me administrati sunt divinorum sermonum recordaberis, cum te non sequentur equi , bellorum scientes , & multitudo hastatorum : tunc plorabis ejulans , vitam quærens quam irrito amisisti moribus inordinatis, & bellis innocui sanguinis : cum tu tecum nihil aliud habebis præter recordationem malorum quæ tibi ipsi accumulasti. Novi enim pœnas a Deo injustis hominibus juste inflictas. Tunc mihi dices illic ; Bonus mihi consultor fuisti, Dandami. Illic enim tibi astiterint animæ eorum qui in bello sine causa a te occisi sunt: quomodo tunc defensionem facies ? nihil vero profeceris quamvis Ma-

δὲ μέλλεις ποιεῖν ; ἀλλ' ἐὰν τῶν ἐμῶν μὴ ἀνάσχῃ λόγων, ἐνθένδε ἀπαλλαγῆς, καὶ ὢν ἐν ἀέρι, ὄψομαί σε τούτων τὰς δίκας τιννῦντα, καὶ στεναγμοῖς πικροῖς ὀδυρόμενόν σε, τῶν ὑπό σου πεπραγμένων τὰς εὐθύνας διδόντα· καὶ τότε τῶν ὑπ' ἐμοῦ σοι διηκονουμένων θείων λόγων μνησθήσῃ, ὅταν μηκέτι ἀκολουθῶσιν ἵπποι δεδιδαγμένοι πολέμους, καὶ πλήθη τῶν δορυφόρων· τότε θρηνήσεις οἰμώζων, ζητῶν ὃν εἰς μάτην ἀπώλεσας βίον εἰς ταραχὰς ἀτάκτους, καὶ πολέμους αἱμάτων ἀθώων· ὅταν μηδὲν ἄλλο ἔχῃς ἰδεῖν σου κύκλωθεν, εἰ μὴ μνήμην κακῶν ὧν ἐσώρευσας ἑαυτῷ. Οἶδα γὰρ ἐγὼ τὰς ἐκ θεοῦ ἐπαγομένας τιμωρίας δικαίως ἀνθρώποις ἀδίκοις· τότε μοὶ ἐρεῖς ἐκεῖ, ἀγαθός μου τὸ πρὶν ἦσθα σύμβουλος, ὦ Δανδάμι· Ἐκεῖ γὰρ παραστήσονταί σοι ψυχαὶ , αἱ μάτην πεπολεμημέναι ἀδίκως ὑπό σου. Πόσοις ἀρκέσῃς ἀπολογούμενος τότε, οὐδὲν γὰρ ὠφεληθείς,

κληθεὶς, ἢ μέγας κληθεὶς, καὶ φανεὶς, ὁ νῦν τὸν κόσμον νικῆσαι θέλων, νενικημένος τότε.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πάνυ αὐτοῦ ἡδέως ἤκουε, καὶ οὐκ ἐθυμώθη· ἦν γὰρ ἐν αὐτῷ πνεῦμα θεῖον, ἀλλ' ὑπό τινος δαίμονος κακοῦ εἰς φόνους, καὶ ταραχὰς ἐτρέπετο. Καὶ σφόδρα καταπλαγεὶς ἐπὶ τοῖς παραδόξοις λόγοις τοῦ Δανδάμεως, ἀπεκρίνατο, λέγων αὐτῷ· Ἀληθινὲ διδάσκαλε Βραγμάνων Δανδάμι, καὶ ἀναπλάττων ἀνθρώπους τῇ σοφίᾳ τῆς προνοίας τοὺς σοι παρατυγχάνοντας, ὃν ἐγὼ μαθὼν παρὰ Καλάνου, καὶ ποθήσας συντυχὼν, εὗρον πάντων ἀνθρώπων ὑψηλότερον, διὰ τὸ ἐν σοι πνεῦμα· οἶδα ὅτι ἀληθῶς λέγεις τὰ πάντα, ἐγέννησε γάρ σε ὁ θεὸς, καὶ αὐτὸς κατέπεμψέ σε ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ἐν οἷς ἔξεστί σοι εὐδαιμονεῖν, ἀτάραχον ὄντα ὅλῃ τῇ φύσει, πλούσιον, ἀνελλιπῆ, πολλῆς ἡσυχίας ἀπολαύοντα. Ἐγὼ δὲ τί ποιήσω, ὁ ἀδιαλείπτοις φόνοις συνοικῶν,

gnus appellaris, & videaris, nunc mundum ſubjugare cupiens, ipſe tum victus.

Alexander vero omnino placide ipſum audivit, neque ſuccenſuit: erat enim in ipſo ſpiritus divinus, ſed inſtigatione cujuſdam dæmonis mali ad cædes & motus convertebatur; & multum perculſus inopinatis ſermonib⁹ Dandamidis reſpondit, dicens illi; Verax Doctor Bragmanum Dandami, homines ad te venientes efformans ſermonibus providentiæ, quem ego a Calano ediſcens, & convenire cupiens, excelſiorem omnibus hominibus inveni, propter ſpiritum qui in te eſt. Novi te omnia vere dixiſſe: Deus enim te genuit, & ad hæc te miſit loca, in quibus licet tibi felicem eſſe, & tranquillum tota ætate, divitem, nihilo egentem, quiete multa fruentem. Ego vero quid faciam continuis cædibus cohabitans, &

F 2 perpe-

perpetuis damnis exhaustus? multos habens qui me custodiunt, illos hostibus magis formido. Deteriores sunt amici adversariis; qui indies mihi insidiantur magis quam inimici mei, neque sine illis vivere possum, neque illis tamen fido, cum inter ipsos sim: ab iis enim quos metuo, conservor. Die quidem nationes conturbans, instante nocte a cogitationibus meis perturbor, ne quis me contra insurgens, gladio jugulet. Hei mihi! & puniens eos qui non obediunt contristor, & non puniens contemnor rursum. Et quomodo possibile est mihi hæc opera repudiare? si enim voluero in deserto vivere, satellites non permittent. Amplius mihi non licet (quamvis possem) hunc sortito statum ab illis recedere. Quomodo me apud Deum defendam, qui mihi hanc sortem assignavit? Tu vero, O Se-

καὶ συνεχέσι καταντλούμενος συμφοραῖς, πολλοὺς ἔχων τοὺς τηροῦντάς με; φοβοῦμαι τούτους τῶν πολεμίων μᾶλλον· χείρονες οἱ φίλοι τῶν ὑπεναντίων, οἳ καθ' ἡμέραν ἐπιβουλεύουσί μοι, πλέον τῶν ἐχθρῶν μου· καὶ οὐδὲ χωρὶς αὐτῶν ζῆσαι δύναμαι, οὔτε θαρσῶ πάλιν τούτοις, σὺν αὐτοῖς ὤν. οὓς γὰρ φοβοῦμαι, ὑπ' αὐτῶν τηροῦμαι· ἡμέρας μὲν ταράσσων ἔθνη, ἐπιστάσης δὲ νυκτὸς, ἐκταρασσόμενος ὑπὸ τῶν λογισμῶν μου, μή τίς μοι ἐπιστὰς ξίφει χειρώσηται· οἴμοι· καὶ κολάσας τοὺς ἀπειθοῦντάς μοι, λυποῦμαι· καὶ μὴ κολάσας, καταφρονοῦμαι πάλιν. Καὶ πῶς οἷόν τι μέ ἐστι ταῦτα τὰ ἔργα ἀρνήσασθαι; καὶ γὰρ εἰ θέλοιμι ἐπ' ἐρημίαις ζῆσαι, ὑπὸ τῶν ὑπασπιστῶν οὐ συγχωροῦμαι· Οὐκ ἔξεστι δέ μοι μᾶλλον, εἰ καὶ ἠδυνάμην, ἀπὸ τούτων δραπετεῦσαι, ταύτην λαχόντα τῇ ψήφῳ. Τί οὖν ἀπολογήσομαι τοίνυν τῷ θεῷ, ὃς γινομένῳ τοῦτον ἐπένευσε τὸν κλῆρον; Σὺ δὲ, ὦ πρεσβύτα,

τα, κτῆμα τίμιον θεοῦ, ἀνθ' ὧν ὠφέλησάς με, καὶ ηὔφρανάς με τοῖς λόγοις τῆς σοφίας σου, καὶ ἀπὸ πολέμων ἡμέρωσάς με, δέξαι μου τὰ δῶρα, ἃ ἐνήνοχά σοι, καὶ μή με ἀτιμάσῃς· ἐγὼ γὰρ εὐεργετοῦμαι σοφίαν τιμῶν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τὸν Δανδάμιν, κατένευσε τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ· οἱ δὲ προσέφερον αὐτῷ χρυσὸν, καὶ ἄργυρον ἐπίσημον, καὶ ἐσθῆτα παντοίαν, καὶ ἄρτους, καὶ ἔλαιον. Ὁ δὲ Δανδάμις ἰδὼν ἐγέλασε, καὶ εἶπε τῷ Ἀλεξάνδρῳ· πεῖσον δὴ ὄρνεα, τὰ περὶ τὴν ὕλην κελαδοῦντα, λαβεῖν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον, καὶ ἄμεινον ἠχῆσαι· εἰ οὖν ταῦτα οὐ δύνῃ πεῖσαι, οὐδ' ἐμὲ πείσειας χείρω αὐτῶν γενέσθαι· ὃ γὰρ μήτε ἐσθίω, μήτε πίνω, οὐ λαμβάνω ἀνωφελές τε κτῆμα, οὐδὲ τηρῶ ἐπιβλαβὲς ψυχῆς χρῆμα, οὐδὲ ἐλεύθερον ἐμὸν βίον ἀπὸ πάσης μερίμνης νῦν δεσμεύσω, οὐδὲ μάτην ἐμὴν καθαρὰν διάνοιαν θολώσω· μὴ γένοιτο· ἀλλ' οὔτε ἀγοράσαι τι ζητῶ, ἐπ' ἐρημίαις

nex, venerande Dei ſerve, pro iis quibus me juvaſti,& lætificaſti ſermonibus prudentiæ tuæ, & a bellis dehortatus es; accipe mea dona, quæ tibi attuli, neque me contemſeris,ego enim beneficio afficior, ſapientiam honorans. Et hæc dicens Alexander Dandamidi,annuit domeſticis ſuis,qui illi attulerunt aurum, & argentum ſignatū, & omne genus veſtimenti,& panes,& oleū. Dandamis videns riſit, & dixit Alexandro; Perſuade avibus circa ſylvam ſtrepentibus aurum accipere & argentum,ut melius canant: ſi vero illis perſuadere non poteris, neq; mihi perſuadebis ut illis deterior fiam,quod enim neq;edo,neq;bibo,non accipio,inutile munꝰ; neq;animæ damnoſas divitias ſervo, neque vitam meam ab omni cura vacuam nunc devinciam,neq;ſine cauſa meas cogitationes contaminabo. Ne fiat; neque enim quicquam emere deſidero, in

deſerto

ſerto vivens: omnia enim gratis mihi Deus dat, fructus ad cibum, & aquam ad potum, ſylvas in locum habitationis, aerē ad incrementum omnium. Nihil enim Deus auro vendit, ſed gratis dat omnia bona, mentem donans iis qui libenter accipiunt. Veſtem induo quam me habentem ex utero mater peperit. Aere delector, & meipſum talem ſuaviter contemplor. Cur me cogis totius corporis vinculum induere? Tranquillitas mihi gratior omni poſſeſſione: & melle dulcior ex fluvio potus ſecundum naturam ſitim fugans. Si vero hi panes in cibum ſunt, cur eos igne coxiſti? non edam ego reliquias ignis, neque auferam alienum nutrimentum: qui guſtavit ipſos, ignis abſumat. Ut honorem eum qui ſapientiam honorat, oleum accipio; & hæc locutus Dandamis, oleum accepit; & ſurgens ſylvam circuinivit, & colligens ligna,

οἰκῶν· τὰ γὰρ πάντα δωρεὰν ὁ θεὸς δίδωσί μοι, καρποὺς εἰς τροφήν, καὶ ὕδωρ εἰς πότον, ὕλας εἰς τόπον οἰκίας, ἀέρα εἰς αὔξησιν τῶν πάντων· Οὐδὲν γὰρ ὁ θεὸς χρυσίῳ πωλεῖ, ἀλλὰ χαρίζεται τὰ πάντα ἀγαθὰ, φρένας διδοὺς τοῖς θέλουσι λαμβάνειν· ἱμάτιον περιβέβλημαι ὃ ἐξ ὠδίνων ἔχοντά με ἡ μήτηρ ἔτεκεν· ἀέρι τέρπομαι, καὶ ἡδέως ἐμαυτὸν τοιοῦτον βλέπω· τί καταναγκάζεις με περιθέσθαι ὅλου τοῦ σώματος δεσμόν; ἐμοὶ ἡδύτερον ἡ ἀμεριμνία πάσης κτήσεως, καὶ μέλιτος γλυκύτερον τὸ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ πότον, ἰώμενον τὴν κατὰ φύσιν δίψαν. Εἰ δὲ οἱ ἄρτοι οὗτοι εἰς τροφήν εἰσι, τί αὐτοὺς περιέκαυσας πυρί; οὐκ ἐσθίω ἐγὼ ἀπόβρωμα πυρὸς, οὐδ' ἀφαιροῦμαι ἀλλοτρίαν τροφήν· τὸ γευσάμενον αὐτὰ πῦρ καταδαπανάτω. Ἵνα τιμήσω τιμῶντα σοφίαν, δέχομαι τὸ ἔλαιον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Δανδάμις, ἔλαβε τὸ ἔλαιον. Καὶ ἀναστὰς, τὴν ὕλην περιῆλθε· καὶ συναγαγὼν ξύλα

ξύλα, ἐποίησε σωρὸν, καὶ ἀνάψας πυρὰν, εἶπε· Βραγμάνες πάντα ἔχουσι, καὶ τρέφονται προνοίᾳ· καὶ ἱκανῶς ἀναχέων τὸ πῦρ, ἐπέχεεν, ἕως πᾶν ἐδαπάνησε τὸ ἔλαιον· καὶ ᾖρεν ὕμνον τῷ θεῷ, λέγων· Ἀθάνατε κύριε, εὐχαριστῶ σοι ἐν παντί· βασιλεύεις γὰρ τῶν ὅλων σὺ μόνος ἀληθῶς, παρέχων σου τῷ πλάσματι πάντα πλουσίως εἰς τροφήν· δημιουργήσας δὲ κόσμον τοῦτον σὺ, διατηρεῖς ἀναμένων τὰς ψυχὰς ἃς ἐξαπέστειλας ἐκεῖ, ἵνα πολιτευσαμένας ἀσφαλῶς τιμήσῃς ὡς θεός· τὰς δ' ἀπειθήσας τοῖς σοῖς θεσμοῖς, κατακρίσει παραδῷς· Πᾶσα γὰρ δικαία κρίσις παρά σοι, καὶ ἀπέραντος ζωὴ ἑτοίμη παρά σοι· χρηστότητι γὰρ ἀϊδίῳ σου πάντας ἐλεεῖς.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀκούσας ταῦτα πάντα, καὶ ἰδὼν, θαυμάσας σφόδρα, καὶ κατανυγεὶς ἐπὶ τοῖς σοφοῖς, καὶ ἀληθινοῖς λόγοις τοῦ Δανδάμεως, ἀπῆλθεν, ἀποφέρων πάντα ὅσα ἐνηνόχει

fecit cumulum,&focum accendens,dixit ; Bragmanes omnia habent, & providentia nutriuntur, & jugiter ignem accendens, oleum infudit usquequo totum consumpsisset, & hymnum Deo cantavit ; Immortalis Domine,tibi in omni re gratias ago. Tu enim vere cunctis solus imperas,dans omnia creaturis tuis abunde ad nutrimentum. Tu vero creans hunc mundum conservas, expectans animas quas illuc misisti, ut eas quæ vitam pie instituerunt honores ut Deus : illas vero quæ non obediverunt tuis legibus , condemnes.Omne enim justum judicium apud te est, & vita æterna apud te parata est : bonitate enim æterna omnium misereris.

Alexander vero omnia hæc audiens & videns, & multum miratus, & compunctus prudentibus & veris sermonibus Dandamidis , abiit, auferens omnia quæ attulerat bona

præter

præter oleum quod ignis absumpserat. Dandamis vero illi dixit; Tales sumus omnes, Alexander: Ille vero tuus amicus Calanus, pravus homo nobis fuit, per breve spatium nostræ vitæ institutum imitatus: verum cum Deum non amaret, desertis nobis secessit ad Græcos, & per familiaritatem videns nostra mysteria, hæc apud gentes profanas eliminavit, & in æternum ignem se conjecit. Tu vero malæ gentis, Macedonum, Rex, Bragmanes antea convitiis insectat'es, et eos jussisti occidi, verbis mendacibus fidem adhibens: regem autem non decet, cui curæ est nationes gubernare, hujusmodi convitiatoribus fidem dare. Nos enim vitæ propriæ rationem Deo dabimus, quando ad illum redierimus. Ipsius enim opera sumus; & omnes, ipsius justitiam assequi conantes, contemnimus vanam gloriam quæ apud insipientes

δῶρα, πλὴν τοῦ ἐλαίου οὗ ἀνήλωσε τὸ πῦρ. Ὁ δὲ Δανδάμις εἶπε· τοιοῦτοί ἐσμεν πάντες, Ἀλέξανδρε· ὁ δέ σοι φίλος Καλάνος, ἡμῖν κακὸς ἀνὴρ ἐγένετο, πρὸς βραχὺ χρόνον μιμησάμενος ἡμῶν τὸν βίον· καὶ ἐπεὶ μὴ ἐτύγχανε θεοφιλὴς, καταλιπὼν ἡμᾶς ἐδραπέτευσε πρὸς τοὺς Ἕλληνας, καὶ παρὰ συνήθειαν ἰδὼν ἡμέτερα μυστήρια, καὶ ταῦτα βεβήλοις ἐκπομπεύσιν ἔθνεσιν ἐντεῦθεν, εἰς πῦρ ἀθάνατον μετέστησεν ἑαυτόν. Σὺ δὲ ὦ κακοῦ ἔθνους δεσπότης, Μακεδόνων, τὸ πρὶν ἐλοιδόρεις Βραγμάνας, καὶ ἐκέλευες τούτους ἀπόλλυσθαι, πεισθεὶς ψευδέσι λόγοις, ὅπερ οὐ πρέπει βασιλεῖ, καὶ κηδομένῳ ἐθνῶν ἄρχειν, τούτοις διαβάλλουσιν πείθεσθαι. Ἡμεῖς γὰρ τοῦ ἰδίου βίου θεῷ λόγον δώσομεν, ὅταν πρὸς αὐτὸν ἀπέλθωμεν· αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ἔργα· καὶ πάντες οἱ ἀντιποιούμενοι τῆς αὐτοῦ δικαιοσύνης, καταφρονοῦμεν κενῆς δόξης τοῖς παρὰ τοῖς ἄφροσιν

σιν οὔσης. Πῶς οὖν δύνασθε ὑμεῖς τὰ ἡμέτερα φρονεῖν, κακῶς ζῶντες, καὶ τοῦ ὄντως καλοῦ ἀμελοῦντες; Ἡμεῖς δὲ, οἱ Βραγμάνες, μνημονεύοντες πῶς ἐγεννήθημεν, τῇ φύσει ἐκείνῃ συζῶμεν, καὶ βλέπομεν πῶς ἀμέμπτως ζῆν δυνάμεθα, ἐν ἀμεριμνίᾳ διάγοντες, περὶ οὐδενὸς φροντίζοντες. Φροντὶς γὰρ ὕλης βίου βροτῶν χωρίζει νοῦν ἀπὸ θεοῦ· ἕκαστον γὰρ ἡμῶν ἡ πρόνοια ἰδίας γνώμης ἀπαιτήσει λόγον· καὶ τῶν ταύτης πράξεων δίκας δώσομεν. Διὰ τοῦτο χαίρομεν ἡμεῖς ἐν ἐρημίαις, καὶ μέσον ὕλας καθεζόμενοι, ἵνα εἰς πᾶν ἀρέσκον τῷ θεῷ ἐφιστάνωμεν τὸν νοῦν, ἵνα μὴ αἱ ἀδολεσχίαι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τὰς ψυχὰς ἡμῶν περιαπάσωσιν ἀπὸ τῆς τοῦ θεοῦ δοξολογίας. Μακάριος γάρ ἐστιν ὁ μηδενὸς τῶν περισσῶν δεόμενος, δόξης δὲ κηδόμενος τοῦ δεσπότου τῶν ἁπάντων. Τὸν γὰρ βουλόμενον πᾶσιν ἀρέσκειν, χρὴ καὶ δοῦλον εἶναι πάντων· ἡμεῖς δὲ ἄχρειαν ἔχομεν πό-

eſt. Quomodo igitur poteſtis vos in rebus noſtris ſapere, qui male vivitis, & verum bonum negligitis? Nos vero Bragmanes recordati quomodo nati ſumus, ſecundum naturam illam agimus, & proſpicimus quo pacto vivamus inculpabiles, in tranquillitate vitam agentes, nullius rei curam gerentes. Cura enim victus in vita hominum, mentem à Deo abstrahit: ab unoquoque enim noſtrum Providentia ſuæ ſententiæ rationem exiget, & eorum quæ facimus pœnas dabimus. Quapropter gaudemus nos in deſertis, & in mediis ſylvis ſedemus, ut animum in omne q[d] Deo acceptum eſt ſiſtam[9], ne loquacitas reliquorũ hominũ animas noſtras à Dei laudib[9] abſtrahat. Beatus enim eſt qui nulla re ſuperflua indigens, gloriam curat illius qui omnium dominus eſt. Oportet enim eum qui omnibus placere vult, omnibus ſervum eſſe. Nos vero non opus

habemus urbes adire; cœtus enim latronum sunt, ubi multa malitia excolitur. Magnas enim domos nobis Deus extruxit, montes altos, & nemora umbrosa, unde puræ naturæ à Deo datæ memoria conservatur: fructus edentes illis convivamur, & aquam bibentes illa lætificamur, & suavissimam requiem super frondibus habemus, & super illis quiescentes fatigationem deponimus. Quomodo igitur vos qui multorum servi estis, liberis imperare potestis? vos enim animæ propriæ, multa & varia desiderantis, servi intemperantes estis. Si enim multas vultis vestes habere, pastore indigetis, textore, fullone, insuper & sutore. Ne mihi dixeris, contemno mollia vestimenta; æqualis enim servitus est de re parva & magna curam agere. Qui paululum auri desiderat, etiam amplius concupiscet. Qui parvæ civitati imperare cupit, in magnam quo-

λεις ἐπιζητεῖν· σύνοδος γάρ ἐστι λῃστῶν, καὶ πολλῆς κακίας γεωργός· μεγάλους δὲ ἡμῖν ὁ θεὸς οἴκους ἔκτισεν, ὄρη ὑψηλά, καὶ ὕλας κατασκίους, ἔνθεν καθαρᾶς φύσεως τῆς δεδομένης ἐκ θεοῦ μνήμης σώζεται· καρποὺς ἐσθίοντες, ἐν τούτοις ἐντρυφῶμεν· καὶ ὕδωρ πίνοντες, ἀπὸ τούτου εὐφραινόμεθα, καὶ ἡδίστην ἀνάπαυσιν ἐπὶ φύλλοις ἔχομεν, καὶ ἐπὶ τούτοις ἀναπαυόμενοι, τὸν κόπον ἀποτιθέμεθα. Πῶς οὖν ὑμεῖς, πολλῶν δοῦλοι ὄντες, τοῖς ἐν πᾶσιν ἐλευθέροις ἐπιτάσσειν δύνασθε; ὑμεῖς γάρ, ψυχῆς ἰδίας πολλὰ καὶ ποικίλα ἐπιθυμούσης, δοῦλοι ἄτακτοί ἐστε· εἰ γὰρ πολλὰ ἱμάτια θέλετε ἔχειν, δέεσθε τοῦ ποιμένος, τοῦ ὑφάντου, τοῦ κναφέως, ἢ καὶ τοῦ ἀμήτλοντος· μή μοι λέγε, ὑφορῶ μαλακὰ ἱμάτια· ἴση γάρ ἐστι δουλεία τὸ ἐπὶ μικρῷ καὶ μεγάλῳ φροντίζειν· ὁ ὀλίγου ὀρεγόμενος χρυσίου, καὶ τοῦ πλείονος ἐπιθυμήσει· ὁ μικρᾶς πόλεως βασιλεῦσαι θέλων, δηλονότι καὶ τῆς

τῆς

τῆς μείζονος ἁρπάζει· ἀλλὰ καὶ ἐν ὀλίγῃ πορφύρᾳ στιλβούσῃ ἐν ἱματίῳ ἐναβρεύεσθε μεγάλως, τῶν Ἰνδῶν ὁλοπορφύρων ὄντων, τῶν δούλων ὑμῶν ὁλοπόρφυρα φορούντων· καὶ ὑμεῖς ἐπὶ καλῷ ἡγεῖσθε τὴν πορφύραν, κἂν ὀλίγῃ χρῆσθε· εἰ δὲ καὶ τὸ ὀλίγον παρ' ὑμῖν καλόν ἐστι, τῷ ὄντι πτωχοί ἐστε, καὶ τὰ μικρὰ θαυμάζοντες. Διὰ τί ζῶα φονεύετε, γῆς τέκνα ὄντα, καὶ αὐτὰ χρησιμώτατα ὑμῖν ὑπάρχοντα; ἃ μὲν γὰρ κείρετε, καὶ τούτων τὰ ἔρια περιβάλλεσθε· ἃ δὲ ἀμέλγετε, καὶ τὸ γάλα ἐσθίετε· ἐν οἷς δὲ καὶ γεωργεῖτε, τοὺς καρποὺς πιπράσκετε· ἐφ' οἷς δὲ καὶ ἐπιβεβηκότες πολεμεῖτε, ἀλλότρια ἁρπάζοντες· καὶ ταῦτα φονεύετε ἀδίκως, καὶ τοῖς μὲν ζώοις μισθὸς ὁ τοιοῦτος παρ' ὑμῖν· τοὺς μαλλοὺς τούτων ἔξωθεν περιβάλλεσθε, τὰς δὲ σάρκας τούτων ἔνδοθεν βαστάζετε, καὶ γίνεσθε νεκρῶν ζώων περιπατοῦντες τάφοι. Τοσαύτη γοῦν ἀτιμία

que involabit : verum etiam ſi exigua purpura vobis in veſte ſplendeat, magnopere gloriamini, Indis, qui veſtri ſervi ſunt, veſtes integras ex purpura ferentib'. Et vos etiam purpuram multi facitis, licet non adeo geſtetis : ſi vero & parum apud vos in pretio eſt, revera pauperes eſtis, & parva admirantes. Quare animalia occiditis, quæ terræ progenies ſunt, & vobis maxime utilia? quædam enim ex ipſis attondetis, & eorum vellera induitis : alia mulgetis, & eorum lac editis; cum aliis terram aratis, cujus fructus venditis; quin & quibuſdam ex iis inſidentes bellamini, aliorum bona rapientes : & hæc quidem injuſte occiditis, & tale à vobis præmium animalibus redditur. Horum vellera extra eſtis induti, & horum carnes intus portatis : & eſtis mortuorum animalium ambulantia ſepulchra. Hoc igitur dehoneſtamento

 mento

mento malorum operum gravata anima quomodo possit mentem Dei recipere? Carnes duos dies foras projice, & postea quid fiet? Non poteris ipsarum ferre odorem, quin longe fugeris. Quot ingrediuntur per has in animam impuritates, & intrant in renes eorum qui hæc concupiscunt? Quomodo igitur illius sensui possit inseri spiritus divinus? Carnes editis quibus corpus quidem pinguescit, anima vero contabescit. Iram gignunt, pacem fugant, continentiam domant, petulantiam excitant, vomitū cient, & morbos procreant. Mortalium carnes edentium spirit⁹ emigrat, & dirus dæmon sedem occupat. Arborei vero fructus, & olera ad ripas nata, foris posita, suavissimum odorem exhalant: & à sapientibus comesta, mentem Dei cultricem pariunt, & corpus adornant. Hæc Deus sapienter ad hominum nutrimentum constituit. Vo-

ἔργων ἀτόπων βαρυνομένη ψυχὴ, πῶς δύναται νοῦν θεοῦ δέξασθαι; ἔασον ἔξωθεν τὰ κρέα δύο ἡμέρας, καὶ ὄψει τί γενήσεται; ὅτι οὐ δυνήσῃ στέξαι τούτων τὴν ὀσμὴν, ἀλλὰ καὶ ἔξω φεύξῃ. Πόσαι εἰσδύνουσι διὰ τούτων εἰς ψυχὴν ἀκαθαρσίαι, καὶ χωροῦσιν εἰς νεφροὺς τῶν ἐπιθυμούντων ταῦτα; Πῶς οὖν τοῦ τοιούτου πνεῦμα θεῖον δύναται ἐπιφυτῆσαι τῇ αἰσθήσει; κρέα ἐσθίετε, ἃ σῶμα μὲν πιαίνει, ψυχὴν δὲ κατατήκει, θυμὸν τίκτει, εἰρήνην δὲ διώκει, σωφροσύνην δαμάζει, ἀκολασίαν δὲ ἐξεγείρει, ἐμετοὺς ἐκβλύζει, καὶ νόσους ἐνοικίζει· τοῦ σαρκοβόρου τῶν βροτῶν πνεῦμα ἐπαναχωρεῖ, καὶ παλαμναῖος δαίμων ἐμφιλοχωρεῖ· καρποὶ δὲ ἀκροδρύων, καὶ θινῶν βοτάναι ἔξω ἀφεθέντα κάλλιστον ἀτμὸν ἀπόζει, καὶ παρὰ σοφῶν ἑστιαθέντα, θεοπρεπῆ νοῦν κύει, καὶ τὸ σῶμα ἐπιπρέπει· ταύτην ὁ θεὸς ἐφύτευσεν εἰς τροφὴν βροτῶν φρονήσει·

ὑμῶν

ὑμῶν διαπώλολεν ὁ νοῦς τῇ ἀδηφαγίᾳ· ἀναπνέετε θυμὸν θηρίων, σαρκῶν ζώων ἐμφορούμενοι· ἀγγεῖα διεφθαρμένα ἐστὲ μελῶν σεσηπότων· λύκων, καὶ λεόντων, καὶ πάντων θηρίων ἀνημέρων χείρονές ἐστε ὑμεῖς· λύκοι γὰρ, εἰ ἐδιιύαντο καρποὺς ἐσθίειν, οὐκ ἂν ἐζήτουν κρέα· ταῦροι, ἵπποι, ἔλαφοι, καὶ ἕτερα φύσις ζώων πάνυ πολλὴν δικαιοτέραν ὑμῶν ἔχουσι τὴν τροφὴν, θινῶν βοτάναις τρεφόμενα, καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ τοῖς ὄρεσιν ἐνδιαιτώμενα· διὰ τοῦτο τούτοις φίλη ἡ ἰσχὺς, καὶ τὰ νεῦρα καρτερὰ πεπήγασι· τί οὖν οὐ μιμεῖσθε ταῦτα, τρεφόμενα θεοῦ προνοίᾳ; ἀλλὰ προφάσει προσφορᾶς θυσιῶν, καὶ πυρὸς δαπάνης ἑαυτοῖς αὐτὰ ἑτοιμάζετε τροφήν· ὅσα δὲ ἐστὶν, εὔτονα, καὶ διαρκῆς, ἐπιβουλευθῆναι παρ' ὑμῶν οὐ δύνανται· ὑμεῖς γὰρ ζητεῖτε διὰ τροφὴν πλείστην, καὶ πολλὰ δαπανᾶτε διὰ τὴν ἀπλησίαν ὑμῶν· καὶ εἰς μικρὰ ζῶα πλεῖστα κοπιᾶτε, δι' ὀλίγην

bis ex nimia voracitate mens deperdita eſt ; iram ferarum ſpiratis, carnibꝰ animalium repleti ; vaſa eſtis corrupta membrorũ putridorũ receptacula ; lupis,& leonibꝰ,& omnibꝰ feris animalibus pejores eſtis : lupi enim,ſi fructibus poſſent veſci, carnem non quærerent ; tauri, equi,cervi,& id genus animalium vobis omnino juſtius habent nutrimentum, camporum herbis enutriti, & aquam bibentes,& montibus delectati ; quapropter iis robur,& fortiores nervi inhærent. Cur igitur iſta non imitamini, ſecundum Dei providentiam enutrita ? Vos vero ex prætextu oblationis ſacrificiorum *iſta* animalia ignis impendio *in* cibum paratis ; beſtiæ vero robuſtiores & valentiores veſtris inſidiis non petuntur. Vos multum nutrimenti deſideratis, & multa conſumitis propter voracitatem veſtram, & in parva animalia multa aggeritis propter

pter exiguam & vanam voluptatem. Inſana veſtra ſaturatio, & cum ſtrage eſt ; & propter hæc omnia miſera & infelix veſtra vita eſt. Nos quidem aquam nunquam inviti bibimus, non ſuperveniente ſcilicet ſiti ; cum vero ſupervenerit, eam a natura illatam fugamus undis fontium , qui nobis etiam non bibentibus effundunt ſcaturigines. Vos vero propter ventris voluptatem artes meditamini,ut quamvis non jejuni, per variam coquorum artem rumpatis impium ventrem, ad luxum ſpectantia illi afferentes. In aere voluptatis cauſa aucupamini ; maria retibus ſcrutamini propter multas veſtras cupiditates ; in montibus,propter voracitatem veſtram,militiam exercetis, velociſſimo canum robore ſuperbientes.In feras,quas condidit providentia, convicia dicitis ; & illas malas ſolitudines incolere dicitis, providentiæ indignantes : alias

ἡδονὴν, καὶ ματαίαν· ἀνόνητος ὁ κόπος ὑμῶν, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ· διὰ ταῦτα πάντα ταλαίπωροι, καὶ ἀτυχὴς ὁ βίος ὑμῶν. Ἡμεῖς μὲν οὖν οὐδὲ ὕδωρ πίνομεν ἄκοντες, δίψης μὴ παρούσης· ἐξ ἀνάγκης δὲ, παρούσης δίψης, ταύτην ἀμυνόμεθα τὴν ἐκ φύσεως παρεχομένην πηγαῖς ὑδάτων· καὶ μὴ πινόντων ἡμῶν, χέουσι τὰ ῥεῖθρα. Ὑμεῖς δὲ δι' ἡδονὴν γαστρὸς τέχνας ἐπινοεῖτε, ἵνα καὶ μὴ πεινῶντες, διὰ τῆς ποικίλης τῶν μαγείρων τέχνης, διαῤῥήγνυτε τὴν ἀθλίαν γαστέρα, τὰ πρὸς γαστριμαργίαν ταύτῃ χορηγοῦντες· ἀέρα θηρεύετε, διὰ φιληδονίαν· θάλασσαν δικτύοις σήθετε, διὰ τὰς πολλὰς ὑμῶν ἐπιθυμίας· ἐπὶ τὰ ὄρη στρατεύεσθε, διὰ τὴν ἀπληστίαν ὑμῶν, τὴν ἐπὶ κυνῶν ἀλκὴν ὀξυτάτην ἀλαζονευόμενοι, κακολογεῖτε θηρία, τὰ παρὰ τῆς προνοίας δημιουργηθέντα, καὶ αὐτὰ κακῆς ἐρημίας ἐνοικοῦντα λέγετε, δυσαρεστούμενοι κατὰ τῆς προνοίας· καὶ τὰ

μὲν

μένου διώκετε, τὰ δὲ ἀγρεύειν βού-
λεσθε, τὰ δὲ πλεῖστα καὶ φο-
νεύετε, τὰ δὲ τούτων ἀνημερώ-
τερα συλλαβόντες, καὶ γαλεά-
γραις συγκλείσαντες, φέρετε εἰς
τὰς πόλεις, οὐχ ἵνα σπείρητε δι'
αὐτῶν, ἢ ἑτέραν τινὰ ἐν τούτοις
χρήσιμον ἐκτελέσητε ὑπηρεσίαν,
ἀλλ' ἵνα τὸ συγγενὲς ὑμῶν, καὶ
Θεοῦ ἔργον, ἄνθρωπον καθυβρί-
σαντες, ἀφανίσητε· καὶ τοῦτον
δεδεμένον δεσμοῖς βιαίοις, λε-
λυμμένῳ θηρίῳ παραβάλλετε,
καὶ ἀντικαθεζόμενοι ἐνατενίζετε,
τερπόμενοι τῇ ἀνηκέστῳ συμ-
φορᾷ τὸν τοῖς θηρίοις καταπα-
λαισόμενον, καὶ γελῶντες σπου-
δάζετε καταλῦσαι κακίστῳ μό-
ρῳ τὴν κοινὴν τῆς φύσεως ἡ-
μῶν εἰκόνα, τὴν χειρὶ Θεοῦ
πλασθεῖσαν· καὶ μετὰ τοῦτον
ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρῆναι, αὐτὸν
πάλιν τὸν θῆρα σφαγιάσαντες
ὑμεῖς, πῶς τοῦτον ἀποτρέπε-
σθε καὶ κακολογεῖτε, λέγοντες·
ὦ κακὸν θηρίον, καὶ φονεῦ ἀν-
θρώπων· καὶ τὸ πάντων δὲ δει-
νότερον, αἱμάτων καὶ σαρκῶν

perſequimini, alias capere vultis; plurimas vero earum occiditis, ex illis vero crudeliora comprehendentes, & caveis includentes, ad oppida fertis; non ut cum illis ſementem faciatis, aut ullam aliam ſervitutem perficiatis, ſed ut, ejuſdem naturæ participem, Dei opus, hominem contumelioſe è conſpectu tollatis: & illum vinctum vinculis fortioribus, ſolutæ feræ projicitis, & ſedentes inſpicitis, delectati turpiſſima jactura viri à fera laniati; & ridentes ſtudetis occidere turpiſſimo fato communem noſtræ naturæ imaginem, manu Dei fabricatam. Et poſtquam ab illa ille abſumptus fuerit, denuo feram occidentes, quomodo ab illa vultus avertitis, & maledicitis his verbis? O mala fera, interfectrix hominum! Et quod omnium graviſſimum eſt, feram illam carne hominum

minum & sanguine repletam occidentes, vos denuo editis; & reperti estis istis malis feris immaniores, & damna infinita in ventres vestros dimittitis. Rursum, egenos expilantes, vobismetipsis conditis domos, ut violenter calefacti facilius concoquatis, & cogitis intestina vestra fieri latiora artibus ad id excogitatis, ob vestram immodicam intemperantiam, animalium esum, & vini ingurgitationem. Nos vero precamur ne vel undas sitiamus: revera enim abstrahimur quando nimia lympha corpus rigamus. Vos vero læti ad vini potationes convenitis, nec desinitis priusquam ad insaniam bibatis: postea vero manus super libamina extendentes, & oculos ad cœlum efferentes, mentem prorsus expellitis, animo vino gravato. Beatiores multo apud vos sunt insani: illi enim inebriantur, vino non coem-

ἀνθρώπων τοῦ θηρὸς ἐμφορηθέντος, τοῦτον κατασφάττοντες πάλιν ὑμεῖς ἐσθίετε, καὶ εὑρίσκεσθε τῶν πονηρῶν θηρίων ἀνημερώτεροι, αὐτοὺς τούτους ἐσθίοντες, καὶ ἀκαταλλάκτους συμφορὰς ἑαυτοῖς ἐν τῇ γαστρὶ ὑμῶν σωρεύοντές τε. Πάλιν τοὺς πένητας ἀποστερήσαντες, ὑμεῖς οἰκοδομεῖτε οἰκίας, ἵνα θερμαινόμενοι βιαίως εὐπεπτεῖτε, καὶ ἀναγκάζετε ὑμῶν τὰ ἔντερα πλατεῖα εἶναι, τέχνων σπουδῇ διὰ τῆς ἀμέτρου ἀκρασίας, ζωοφαγίας, καὶ οἰνοφλυγίας. Ἡμεῖς δὲ εὐχόμεθα, μηδ᾽ ὕδατι διψῆσαι· περισπώμεθα γὰρ ἀληθῶς ὅταν σῶμα περισσῶς ποτίσωμεν ὕδατι· ὑμεῖς δὲ χαίροντες ἐπὶ τὰς οἰνοποσίας συνέρχεσθε, καὶ ἐὰν μὴ ἐκμανῆτε, πίνοντες οὐ παύεσθε· καὶ μετὰ ταῦτα χεῖρας ἐπὶ σπονδὰς ἐκτείνετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν εἰς τὸν ἥλιον ἐπαίρετε, παντελῶς ἐκδιώξαντες ὑμῶν τὴν φρόνησιν, βαρυνόμενοι τὸν νοῦν ἀπὸ τοῦ οἴνου. Εὐτυχέστεροι παρ᾽ ὑμῖν εἰσὶ μᾶλλον οἱ μαινόμενοι· ἐκεῖνοι γὰρ μεθύουσιν, οἶνον μὴ ἀγοράσαντες,

ράσαντες, ὑμεῖς δὲ μεριμνᾶτε τὴν τιμὴν τοῦ οἴνου, ἵνα τοῦτον ἀγοράσαντες, τῇ μέθῃ τὴν φρόνησιν ἐκδιώξητε, ἑαυτοῖς ἐπεισάγοντες ἔκφρονα μανίαν, καὶ ἀλλήλων χεῖρας καταχλῶντες, καὶ τραύματα ἑκάστῳ πλησίον ἐμφοροῦντες· καὶ ταῦτα ποιεῖτε ἀναισθήτως· εἶθ' οὕτως τοῦ οἴνου διαπνευσθέντος, μανθάνουσι τὰ παρ' αὐτῆς δρασθέντα ἐκ τῶν ἀλγηδόνων· καὶ οὐδ' οὕτως ἰσχύετε περιφυλάξαι τὴν μέθην. Πάλιν πολλὰ φαγόντες, οὐκ ἰσχύετε αὐτὰ πέψαι, ἀλλ' ὀψὲ ἀναχωρήσαντες, τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν διὰ στόματος ἐμεῖτε, κάτωθεν ἄνω στρέφοντες τὴν φύσιν· πίνοντες ἀμετρήτως, πληροῦσθε ὡς ἀγγεῖα, καὶ ζέσαντος τοῦ οἴνου τελευταῖον ἀναβλύζετε τοῦτον. Ἄφρονες, ἀνεστρέψατε τὸ σῶμα, ἀντὶ τῶν ποδῶν ἐπὶ κεφαλὴν περιπατοῦντες· ὡς δὲ τὰ ζῶα βιάζεσθε πληροῦσθαι, καὶ μεθ' ὕβρεως κενοῦσθε, νόσον προσλαμβάνοντες συντρίβετε τὸ σῶμα, καὶ ἐν οἷς δοκεῖτε τὴν γα-

pto. Vos de pretio vini solliciti estis*, ut eo empto ebrietate mentem expellatis, amentem furorem superinducentes, pugnis in vos invicem illatis, & vulneribus in unumquemque ex vicinis inflictis. Atque hæc quidem facitis, non percipientes : dein vino exhalato, tum demum ex doloribus quid factum sit intelligitis : sed nec sic ebrietatem devitare potestis. Porro cum multa devorastis, ea concoquere non valetis ; sed cum sero secesseritis, intemperantiam vestram ore evomitis, naturam susque deque vertentes. Immodice viventes, tanquam vasa explemini ; demum fervente vino, illud evomitis. Amentes immutastis corpus, pedum loco capite ambulantes. Veluti animalia, impleri enixe contenditis, & cum injuria evacuamini : morbo acquisito corpus consumitis ; & quibus ven-

trem delinire videmini, iis ipſis affligitis. *Cum ſemper ſitis ſaturi, omni voluptate privamini: finis enim immodicæ ſatietatis eſt tortura corporis, non autem ſanitas. Quid vero eſt corporis oblectamentum, ſi comparetur cum felicitate animæ? Si probare vultis quod multa poſſidetis, ſuperflua indigis largimini. Ut audio vero, revera pauperes eſtis, ita ut nec fruſtum panis pauperibus donetis. Innumera bona vobiſmetipſis accumulare operam datis, ſervi corporum & ventris inſatiabilis. Propter hos affectus multi apud vos ſunt Medici, evacuantes cupiditates veſtras impleri neſcias, aut fame voracitatem veſtram ſtrangulantes, aut aliis artibus morbum frænantes; & qui prius, tanquam vas pertuſum, multum eructaverant vinum, ſiti domantes, nec aquæ guttula dignantes. Et prius crapula laborantes, nunc torti per-

στέρα θεραπεύειν, ἐκεῖθεν ἀνιᾶσθε· καὶ ἀεὶ κεκορεσμένοι, πάσας ἡδονὰς ἐστερημένοι· τέλος γὰρ ἀμέτρου κόρου βάσανος σώματος, καὶ οὐχ ὑγεία· κολάζεσθε γὰρ νόσοις διὰ τὴν ἀμετρίαν. Τί δέ ἐστιν ἡ τοῦ σώματος τρυφὴ πρὸς ψυχῆς εὐδαιμονίαν; εἰ δ' ἀποδείκνυσθαι βούλεσθε, ὅτι ἔχετε πολλά, τοῖς παρ' ὑμῖν ἐνδεομένοις χαρίζετε τὰ περισσά· ὡς δ' ἀκούομεν, πτωχοί ἐστε τῷ ὄντι, ὥστε μήτε ἄρτον τοῖς αἰτοῦσιν ὑμᾶς διδόναι· ἀναριθμήτους τῆς οὐσίας παρ' ἑαυτοῖς σπουδάζετε σωρεύειν, δοῦλοι ὄντες σωμάτων, καὶ ἐντέρων ἀκορέστων· διὰ ταῦτα γὰρ τὰ πάθη πολλοὶ ἰατροὶ ἐν ὑμῖν, οἱ κενοῦντες ὑμῶν τὴν ἀπληστίαν, ἢ λιμῷ κατάγχοντες τὴν πολυφαγίαν, ἢ ἄλλαις τισὶ τέχναις τὴν νόσον χαλινοῦντες, καὶ τοὺς τὸ πρὶν πολὺν ἐκχεομένους οἶνον, ὡσεὶ ἀγγεῖον τετριμμένον, δαμάζοντες τῷ δίψει, μηδὲ ῥανίδας ὕδατος τούτους καταξιοῦντες· καὶ οἵ ποτε καρηβαροῦντες, νῦν

βασα-

βασανιζόμενοι ξηροὶ διατελοῦσιν· καί τε μὲν παρὰ φύσιν ἔπινον τὸν οἶνον, νῦν δὲ κατὰ φύσιν ὕδωρ ἐπιθυμοῦσι· καὶ τότε μὲν πεπεδημένοι ἐπιθυμίᾳ ἀκορέστῳ, νῦν δὲ στρεβλούμενοι τῇ ἐγκρατείᾳ τῆς ἀνάγκης. Βραγμᾶνες δὲ οἶνον οὐκ ἐπιζητοῦμεν, οὐκ αὐθαίρετον κτώμεθα μανίαν· ὕδωρ, ὅσον θέλομεν, ἔχομεν ἐκ θείας προνοίας· καὶ τοῦτο δι' αὐτῆς σωφρονοῦντες, τὴν κατὰ φύσιν θεραπεύομεν δίψαν· μᾶλλον γὰρ ἑλοίμεθα θάνατον, ἢ κατακυριευθῆναι μέθῃ· θηρὶ παραδοθῆναι μᾶλλόν ἐστι βέλτιον, ἢ δόξης θεοῦ ἀποῤῥιφῆναι διὰ πολυποσίαν. Ὁ γὰρ μεθύων ζῶν, χεῖρόν ἐστιν ἀλόγου, τεθνηκὼς φρονήσει· τὸν νοῦν γὰρ ἀπολέσας, τοῦ θεοῦ ἠλλοτριώθη. Τί δὲ οἱ ἐν ὑμῖν ἔνδοξοι; τῷ πλούτῳ ἀπάτην ψευδῆ ἐνορῶντες, καὶ τὰ ἐνταῦθα μόνα ἔχειν προσδοκῶντες, ἀλλήλους ἀδικοῦσι, τῶν δὲ ἀσθενεστέ-

manent ſicci: Et qui prius præter naturam vinum potarunt, nunc ſecundum naturam aquam deſiderant; & qui pri' inſatiabili cupiditate vincti ſunt, nunc temperantia neceſſaria torquentur. Bragmanes autem vinum non quærimus, neque ſponte furorem acquirimus: aquam, quantam volumus, Dei providentia paratam habemus, per quam temperantes redditi ſitim naturalem ſedamus: mori enim maluimus quam inebriari. Multo melius eſt ad feras dilaniandos exponi, quam ob immodicum potum à gloria Dei decidere. Qui enim vivens ebrietati indulget, vilior eſt animalibus, cum animo mortuus ſit: cui enim mens ablata, ille à Deo alienatus eſt. Quid vero qui inter vos divitiis illuſtres? fraudi mendaci obſecuti, & hujuſce in hoc tantum mundo vitæ bona expectantes, ſibiipſis invicem injuriam faciunt; in-

firmiores autem etiam trucidantes, paucula illa quæ possederunt bona, auferunt: verum etiam his certa manet mors. Quid autem dicamus de Epicureis, unguento perfusis, qui molles mulierum vestes induti delicate ambulant, & aromatum contra naturam paratorum succis aerem inquinant? Quid opus est de Stoicis præstantibus istis Philosophis loqui, nummos avide corradentibus? Quid porro de Philosophis Peripateticis dicemus? omnes hi à vobis Magni & Illustres habentur, non autem a Bragmanibus. Audio quoque novam quandam naturam a vobis inventam: nam mares castratis, vi adigentes ut fœminæ fiant: & qui apud vos vir nascitur, neque generat ut vir, neq; parit ut fœmina, in suum tantum vivens opprobriū. Quis vestri non misereatur, qui hanc mutilationem inter vos cernat? Nos vestrum miserti nihil pro-

ρους καὶ φονεύοντες, ἀποστεροῦσι καὶ ἃ κέκτηνται ὀλίγα· τὸ δὲ πέρας τούτων ἀναμένει θάνατος. Τί δὲ εἴπωμεν περὶ Ἐπικουρείων ἀνδρῶν μυροβρέχων, καὶ μαλακῇ ἐσθῆτι γυναικῶν ἁβρῶς περιπατούντων, καὶ βεβιασμένων ἀρωμάτων χυμοῖς τὸν ἀέρα μιαινόντων; Τί δὲ δεῖ καὶ λέγειν περὶ Στωϊκῶν λογίων φιλοσόφων φιλαργυρισάντων; Τί δὲ πάλιν ἐροῦμεν περὶ τῶν Περιπατητικῶν φιλοσόφων; πάντες οὗτοι θαυμάσιοι καὶ μεγάλοι παρ' ὑμῖν, ἀλλ' οὐ παρὰ Βραγμᾶσιν. Ἀκούομεν δὲ καὶ καινὴν ἀνθρώπων φύσιν ἐξευρῆσθαι παρ' ὑμῖν, ὅτι ἐκτέμνετε τοὺς ἄῤῥενας, θηλείας αὐτοὺς βιαζόμενοι ποιῆσαι· καὶ γίνεται ὁ παρ' ὑμῖν ἄνθρωπος γεννηθεὶς, οὔτε σπείρων ὡς ἀνὴρ, οὔτε τίκτων ὡς γυνὴ, ζῶν δὲ μόνον εἰς ἰδίαν ὕβριν. Τίς οὐκ ἂν ὑμᾶς ἐλεήσῃ, βλέπων ἐν ὑμῖν τοῦτον τὸν ἀφανισμόν; οἰκτείροντες δὲ ὑμᾶς ἡμεῖς ὠφελοῦμεν οὐδὲν,

τὸ

ficimus, eo quod opinio vestra cum instituto Bragmanum non conveniat. Nos superbiam odio prosequimur, universum humanum genus diligimus: veritatem docentes, & viam justitiæ iis qui beneficio affici volunt indicantes, in hac vita, tanquam in magna domo, præsidemus; nudo tam animo quam corpore versus omnes usi; hoc est, tota anima ad omnes homines divitias nostras profundimus. Macedonia, ut audio, vi omnia subjugat, prius & ipsa vim passa: adversæ enim fortunæ omnes sunt servi. Sed horum omnium expertes sunt Bragmanes, qui a nemine unquam debellari potuerunt: nihil enim quod apud vos est appetimus. Tu vero, Rex Alexander, si eadem nobiscum sapis, ad Indos veniens, & Bragmanas intuens, nudus in solitudine habita; alias enim non te recipimus, nisi prius

τὸ μὴ συντρέχειν τὴν γνώμην ὑμῶν τῇ προθέσει τῶν Βραγμάνων· ἡμεῖς τοίνυν μισοῦμεν ὑπερηφανίαν, καὶ φιλοῦμεν πᾶσαν ἀνθρωπίνην φύσιν, προκαθήμενοι τῆς ἀληθείας διδάσκαλοι, καὶ ἔνδειξαι ὁδὸν δικαιοσύνης τοῖς εὐεργετεῖσθαι βουλομένοις ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ὡς ἐν μεγίστῳ οἴκῳ, γυμνῇ τῇ ψυχῇ πρὸς πάντας διαζῶντες, ὥσπερ τῷ σώματι, τουτέστιν, ὁλοκλήρῳ τῇ ψυχῇ πρὸς πάντα ἄνθρωπον πλουτοῦμεν. Ἀκούομεν δὲ ὅτι Μακεδονία βιάζεται τὰ πάντα, πρότερον αὐτὴ βιασθεῖσα· τῆς γὰρ τρεφομένης ψυχῆς εἰσὶ πάντες δοῦλοι· ἀλλὰ τούτων πάντων ἄπειροί εἰσι Βραγμᾶνες, ἐπ' οὐδενὸς δυνάμενοι ποτε πολεμηθῆναι, οὐδενὸς γὰρ τῶν ἐν ὑμῖν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν. Σὺ δὲ εἰ, βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, τὰ ἡμέτερα φρονεῖς, παραγινόμενος εἰς Ἰνδοὺς, καὶ Βραγμᾶνας ἰδὼν, ἐπ' ἐρημίας οἴκησον γυμνός· ἄλλως γὰρ οὐ δεχόμεθά σε ἡμεῖς, ἐὰν μὴ πρῶτον πάσας

omnes a te dignitates abjicias, quibus nunc gestis & gloriaris. Placebunt tibi Providentiæ sermones, sicut antea dixi; & corditer ea omnia diliges, quæ prius admiratus laudasti. Quod si mihi obtemperaveris, & hæc feceris, nemo amplius tibi bellum inferet; cum ea quæ posthac possederis, nemo tibi potest auferre: nam si mihi firmiter & certo parueris, nemo vel tantillum quod ad vestram vitam pertinet, apud te reperiet. Et hoc quidem in perpetuum meum gaudium describetur, lucrum scilicet tuum. Nos nemini, qui vere Deum colere, & vitæ nostræ institutum imitari desiderat, invidemus, universum mortalium genus miserantes.

πάσας τὰς ἀρχὰς ἀπορρίψῃς ἀπὸ σεαυτοῦ, ἐφ' ἃς νῦν γέγηθας, καὶ μεγαφρονεῖς. Ἅψονται δέ σου προνοίας λόγοι, ὅπως πρότερον εἰρήκειν σοι, καὶ ἀγαπήσεις ἐκ καρδίας σου πάντα, ὅσα τότε ἐπῄνεσας θαυμάσας· καὶ ἐάν μοι πείθῃς, καὶ ποιήσῃς ταῦτα, οὐδεὶς ὅλως οὐκέτι πολεμήσει σε, οὐδ' ἀφελέσθαι σου τίς τι δυνήσεται λοιπὸν ὧν οὐ κέκτησαι. Ἐὰν γὰρ ἐμοὶ πείθῃς κατακράτος καὶ ἀσφαλῶς, οὐδεὶς οὐδὲν ἡμετέρου βίου εὑρήσει παρά σοι· ὕλαι γάρ σε θρέψουσι λοιπὸν, τῆς προνοίας σοὶ πάντα χορηγούσης, ὥσπερ καὶ ἡμῖν, καὶ ἐν πᾶσι πλουτήσεις, μιμησάμενος Βραγμᾶνας ἀκριβῶς· καὶ ἐμοὶ τοῦτο καταγραφήσεται εἰς αἰώνιον χαρὰν, ἡ ὠφέλεια ἡ σή· τοῦτο γὰρ καὶ παρ' ἐμοῦ ᾔτησας ἐξ ἀρχῆς. Οὐ φθονοῦμεν οὖν ἡμεῖς οὐδένα τῶν βουλομένων ἀληθῶς εὐσεβεῖν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ βίον ἡμέτερον ἐθέλοντας ζηλοῦν, οἰκτείροντες πᾶσαν ἀνθρώπων φύσιν τὴν θνητήν.

Cum unicum nacti simus exemplar, idque non immaculatum, cujus vestigiis religiose institimus, ne quis Codicis vitia Typographi incuriæ imputaret, ea hic, cum nostris in eadem conjecturis, exhibenda curavimus.

PAg.3.Lin. 10. *ἀκηδεία lego ἀκηδία* p.3.l.14. Ἀυξούμην *l.* Ἀξουμίν p.4.l.11. πς *l.* τι p.4.l.17. ἐν πιούρις *l.* ἐπιούροις p.4.l,20. νῆαι *l.* νῆες p.4.l. 24. οὔτε- οὔτε *l.* ἤτε- ἤτε pag. 4. lin. 22. λείπη *l.* λείπει pag. 4.l.26. χάρλον *l.* κάρυον pag.5. lin.15. πλοιαρίους *l.* πλοιαρίοις p.6,l.3. νεανισκοὶ *l.* νεανικοὶ p,7.l.7. Γλώσσας *l.* γλώσσης p.7.l,15. ταβρόνη *l.* ταπροβάνη p.8.l.2. λαχόντα *l.* λαχόντες p.8.l.21. τρόπη *l,* τροπῆ p.9.l.1. ἀντίασομα *l.* ἀντίασωμα p. 10. l.12. ἀναφίβιον *l.* ἀμφίβιον p.10.l.20. ὡς *l.* ὧν p.11.l.1. Ἀδριανοῦ *l.* Ἀῤῥιανοῦ p. 12, l.14. καταπτεύσας *l.* κατοπτεύσας p.12.l.18. χρησάμενος *l.* χρεωσάμενος p.12.l.22. μήτηρ *l.* μῆτερ p. 12.l.24. δυνάμεως *l.* ἀρετῶν μητρὸς δικαιοσύνης p.13.l.3. δοτὴρ &c. *l.* δότειρα, γνώσεως κοινῆς ἐρευνητὰ, ἀδίκους μὲν ἀποτίννουσα p.14.l.7. πρότερον *l.* προθυμότερον p.14.l.8 ὅτι *l.* ὅ,τι p. 14, l.10. βασιλεύς *l.* βασιλεῦ p.14.l,16, γευσάμενος *l.* γευσόμενος p.16.l.1, πρὸς τὸ πάση *l,* τὸ πρὸς πᾶσαν p,17.l,3, ἀνερρώθησαν *l.* ἀνερρώθημεν p.18,l. 17, ὅτι *l.* ὅ,τι p.19,l.17, δηλονότι *l.* δῆλον ὅτι p.19,l.24, τοῦτο *l.* τοῦτον p.20,l,27, ὡς *l.* ὃς p.20,l.28, εἰρήνην *l.* ἐν εἰρήνῃ p.21,l.2, μητρὸς *l.* μητρὸς γῆς p.23,l,2. ζῶν ἐνάδου *l.* ζώνην Γαδείρων p 23,l. 22, ἂν *l.* ἅμ' vel ἐν p.24,l.2, μήτηρ γάλα &c. *l.* ὡς μήτηρ γάλα τῷ τεχθέντι p.27,l.28, μόνος *l.* μόνον p.28,l,14, μηδενὸς πένητος θέλε *l.* μηδὲν θέλε p,28,l, 19, λύπη *l.* λύπῃ p,29,l,7, ὁ λέων *l.* ὡς λέων p.29,l,8, πήσειαν *l.* σήπειαν p,30,l,5, ἐμφραίνει *l.* εὐφραίνει l, 28, κατεῤῥιπαμένα *l,* κατεῤῥιμμένα

κατεῤῥιμμένα vel κατεῤῥιπισμένα p.31.l.9, πολέμῳ l. πολέμων p.31.l.18, τούτῳ l, τοῦτον p, 33 l,15, φονοιῶντες l, φρονοιῶντες l,18, ἣν l, τὴν p, 34, l, 3, ἀπαλλαγῆς l, ἀπαλλαγεὶς p, 35, l, 17, συντυχὼν l, συντυχεῖν p, 36, l,25, λαχόντα τῇ ψήφῳ l, λαχόντι τὴν ψῆφον p,39,l,4, ἀναχέων l, ἀνακαίων p,39,l,7, ὕμνος l, ὕμνον p,39,l,17, ἀπειθήσας l, ἀπειθοῦσας vel ἀπειθησάσας p,40,l, 13, ἐκπομπεύσιν l, ἐκπομπεύων p, 40, l, 28, τοῖς παρὰ l, τὸ παρὰ p, 41.l, 16, ὕλας l. ὕλης p,41,l, 28, ἄχρειαν l, οὐ χρείαν p,42,l,7, μνήμης l, μνήμη p, 42, l,24, τῷ ἐπὶ l, τὸ ἐπὶ p,43,l,1, τὸν μείζονος l, τὴν μείζονα p, 44,l,27, ταύτην l, ταῦτα p,46,l,19, σίθετε l, σήθετε p,47,l,16, τοῦ καταπαλαισόμενον l, τοῦ καταπαλαισομένου p,48,l,8, τε deleo. p, 48, l, 11, εὐπεπλεῖτε l, εὐπεπλῆτε p,48,l, 12, 13, πλατεῖα εἰσὶ, τέχνων l, πλατέα εἰσὶ, τεχνῶν p, 48,l,15, ὕδατι l, ὕδατα p,49, l, 11, μανθάνουσι- αὐτοῖς l, μανθάνετε- αὐτοῖς p, 49, l. 20, ὀζέσαντος l, ζέσαντος p,50, l,3, πάσαις ἡδοναῖς l, πάσης ἡδονῆς p, 50,l,5. κολάζεσθαι l, κολάζεσθε p, 50,l, 27. ῥανίδας l, ῥανίδος p,51,l,2, καί τε l. καὶ τότε l,21, χεῖρον l, χείρων l, 24, ἔνδοξοι; τῷ πλούτῳ l. ἔνδοξοι τῷ πλούτῳ, p.52,l,17, κενὴν l, καινὴν p,53, l,17, τρεφομένης ψυχῆς l, τρεπομένης τύχης p, 54, l, 3, μεγαφρονεῖς l, μέγα φρονεῖς, vel μεγαλοφρονεῖς. p, 54, l,10, οὐ l, σὺ p,54.l,12. ἡμετέρου l, ὑμετέρου.

SANCTI AMBROSII TRACTATUS:

IN QUO

Loca, Doctrinam, ac Mores BRACHMANORUM *Describit.*

DESIDERIUM mentis tuæ, Palladi, quæ immenso sapientiæ amore incensa, nova semper discere optat, novum etiam arduumque opus. efficere nos compellit, id vero est Brachmanorum Patriam, Consuetudinem, Vitamque recensere. Ego quippe, cum neque ipsos, neque ipsorum viderim loca (longo enim terrarum spatio a nostra Europa sunt sejuncti) ea tibi dumtaxat quæ ab aliis audivi, & quæ a Scriptoribus desumpsi, enarrare tentabo. Brachmani a nonnullis Gymnosophistæ, a quibusdam

Philoſophi, ſeu Sapientes Indorum appellantur. Habitant autem juxta Gangem, fluvium totius Indiæ maximum. Hic vero Ganges ille eſt, quem Scripturæ Sanctæ Phiſon appellant, & unus de quattuor qui e Paradiſo exire perhibentur. Primum igitur Muſæus frater noſter Dolenorum epiſcopus mihi retulit, quod ipſe aliquot ante annos ad Indias, Brachmanos viſendi ſtudio profecturus, Sericam fere univerſam regionem peragravit : in qua refert arbores eſſe, quæ non ſolum folia, ſed lanam quoque proferunt tenuiſſimam, ex qua veſtimenta conficiuntur, quæ Serica nuncupantur, & ibi inſignem quandam conſpici lapideam columnam, Alexandri nomine, hoc titulo ſculptam ; EGO ALEXANDER HUC PERVENI : & quod plurimis populorum nationibus regionibuſque perluſtratis, in Arianam tandem devenit provinciam prope Indum amnem : quam deſertis circumdatam cernens, fervoribuſque ambuſtam, eo quod Sol omnia incenderet (unde maxima aquæ laborabatur penuria, & ſi illa aliunde advehebatur, quod confeſtim in ſuis etiam vaſis fervere cerneretur) & cum Solis æſtum, locorumque incendium ſufferre nequiret, protinus inchoatum iter deſerere, pedem efferre, & in Europam remeare coactus eſt. Quædam ergo nova, non autem Brachmanos ſe vidiſſe affirmat. Refert nihilominus de Brachmanis aliqua ſe audiſſe a Scholaſtico quodam Thebæo, qui, ut ait, ob id ipſum, nempe ut ipſos Brachmanos & videret & alloqueretur, in Indias peregrinari propoſuit, & quod tandem miſer in captivitatem incurrit. Hic ergo, ut mihi Epiſcopus retulit, cum lenioris eſſet ingenii, in forenſis advocationis

officio

officio incongruæ ſibi artis tædio fatigatus, Indiam videre,& Brachmanorum Patriam ac Mores cognoſcere deliberavit. Quocirca cũ quibuſdã mercatorib⁹ in Erythræo, ſive Rubro mari navim conſcendens, navigavit primo ſinum Adulicum, & Adulitarum oppidum vidit, mox Aromata promontorium,& Troglodytarum emporium penetravit,hinc & Aſſumitarũ loca attigit, unde ſolvens proſperis flantibus ventis,licet plurium navigatione dierum, Muzirim totius Indiæ citra Gangem emporium tandem pervenit: ubi quendam Indorum Regulum dominari aſſerebat. Immoratus igitur ibi aliquamdiu, obſervataque diligenter aeris & loci qualitate, ac hominum conſuetudine,per plures dies, venit ei in mentem ad inſulam,quæ Taprobane vocatur, transfretare : in qua illi, quibus Beatorum nomen eſt, longiſſimam ætatem vivere aſſeruntur (nam vitam hominum centum annis modicam putant) propter miram aeris temperiem , & incomprehenſibilem Divini diſpoſitionem judicii. Huic quatuor moderantur Reges ſeu Satrapæ, inter quos unus eſt maximus,cui cæteri ſubjacent, obediuntque, ut ille Scholaſticus referebat. Narrabat quoque, ſi credere facile eſt, mille inſulas Arabici & Perſici maris, & quas Mammolas vocant , illi obtemperare. Hic ille, quem Magnetem appellant, reperitur lapis, qui ferri naturam ad ſe vi ſua trahere dicitur. Cum ergo navis aliqua clavos habens ferreos illic applicuerit, illico retinetur, nec quoquam ire permittitur, vi neſcio quadam lapidis occulta impediente,ob id naves ibi ligneis clavis conſtrui dicebat. Quod inſula quinque habet flumina, & quidem maxima, quibus tota irrigatur, fertiliorque redditur:

Unde & ob maximam cœli clementiam poma nullo unquam tempore arboribus desunt: immo eodem tempore ejusdem arboris dum ramus alter florescit, alter fructus gignit, cæteri maturos ostendunt fructus. Insuper habet insula hæc dactylos, nuces quas Indicas dicimus, grandes & minutas, odoriferas tamen; item & nuces, quas corylos dicimus. Homines illius terræ aluntur pomorum, oryzæ, & lactis cibo, Nobiles vescuntur certis quibusdam diebus etiam solemnibus ovium caprarumque carnibus. Sues a Thebaide usque ad Indiæ Æthiopiæque fines aiunt non inveniri ob maximos æstus. Induunt gentes insulæ ovium pelles, non spernenda laboratas arte; oves item non lanæ, sed setarum teguntur vellere; nec lanæ, nec lini habetur ibi usus, ut narrabat Scholasticus; & quod de Æthiopiæ & Persiæ finibus, & Assumitarum locis ibi mercatores emendi, vendendi, permutandæque rei gratia conveniunt; & quod piper ibi nascitur, in magnaque colligitur copia. Ipsa autem admodum parva atque inutilis gens est, quæ intra speluncas saxeas vivit, & per præcipitia magna discurrere natura patriæ edocta consuevit. Piper autem cum ramusculis suis colligitur: ipsas autem arbores quasi quasdam humiles ac parvulas stirpes esse dicebat. Nam & ipsos exiguos homunculos esse, & grandia quædam capita asserit habere cum levibus & detonsis capillis. Reliquum vero Æthiopum atque Indorum genus comis naturaliter crispatis horret. In quo loco (adjecit) ab eo qui illic plurimum poterat, ego illico abreptus atque detentus sum, qui statim cœperat mihi etiam acerbe conviciari, eo quod eorum patriam solumque contingere ausus fuerim.

erim. Et illi neque excusationem, nec defensionem meam æquis animis audiebant, non enim poterant linguæ meæ intelligere sermonem, nec ego criminis causam, quod mihi objiciebatur, sciebam, quia illorum verba non noveram, ex solis tantum nutibus nos mutuos intelligere videbamur. Ego quidem ex aspectu torvo luminum, & ex sævo dentium stridore poteram verborum significata noscere: illi vero ex pallore meo atque pavore sensus meos misericordia magis dignos suspicabantur. Sic itaque ab eis detentum, per sexennium me in pistrinum opus facere jusserunt, expensa autem ex palatio Regis ipsorum unius tantum modii frumenti quolibet anno. Post sex vero annos, dum paulatim ediscerem eorundem loquelam, potui multa de vicinis nationibus locisque cognoscere. Tandem Deo propitio de captivitate hoc modo ereptus sum. Rex alius supradicto huic Regi inimicatus, eum apud majorem illius regionis Imperatorem accusavit, quod nobilem virum, civemque Romanum in teterrimam captivitatem, atque extremum servitium redegisset. Quo Imperator audito, confesti illuc cognitorem causæ transmisit, ac deinceps rei veritate perspecta, protinus eum qui convictus in memorato crimine videbatur, exui tota sui corporis pelle præcepit, eo quod civi Romano fecisset injuriam. Dicuntur autem non solum impensius honorare Romanorum Imperatorem, sed incredibiliter timere, tanquam qui præclaro polleat ingenio, ac virtute magnifica, & Romanos eo quod armis atque viribus adeo potentes sint, ut, si velint, ad regionis ipsorum excidium valeant pervenire. Ipse ergo ille qui ista dicebat, adjiciebat quod genus Brachmanorum non ex

propria

propria tantum voluntate sæcularib⁹ reb⁹ renuntiat, sed potius ut ex judicio Dei pendens, ac Divinitatis ope suffultum. Naturaliter enim nudi in finitimis fluvii regionibus vivunt. Nulli apud eos quadrupedes, nullus terræ cultus, nullus ferri usus, nullum instrumenti genus, quo fieri aliquod opus possit. Habent autem illic deliciosas atque optimas auras, & saluberrime temperatas. Colunt semper Deum, cujus veram quidem ac distinctam notitiam se habere profitentur, omnemq; providentiæ ejus ac divinitatis rationem discernere. Jugiter orant, orantes vero non Orientalem partem, unde oritur Sol, aspiciunt: sed cœlum potius intuentur. Edunt autem ea quæ super terram pecudum more potuerint invenire, hoc est, arborum folia, & olera sylvestria. Abundat enim apud illos plurimum herba, quam Inulam nomine vocamus, sicut & apud Persas. Item est ibi arbor, quæ acanthus nominatur. Habent & patrias arbores quasdam, nescio quos fructus ferentes, quibus vesci semper solent. Viri trans ripam fluminis Gangis in partibus Oceani, in quem fluvius memoratus ingreditur, degunt: fœminæ vero citra Gangem juxta mediterraneas partes morantur, ad quas earundem mariti Julio & Augusto mense transvadere consuescunt. Isti enim menses apud eos frigidiores videntur, eo quod tunc ad nos Sol convertitur, & supra Aquilonem, quem Boream vocamus, vis Solis erigitur, quo tempore temperati aeres magis, & ad concubitum magis apti esse dicuntur. Ubi ergo quadraginta cum fœminis suis fecerint dies, mox ad propria revertuntur. At cum enixa fuerit uxor alicujus, edideritque unum vel alterum partum, non transit ulterius ad eam ejus maritus, nec

ulterius cum propria concumbit uxore. Singulis enim filiis in locum patrum ſubſtitutis, per totam de reliquo vitam à propriis ſe uxoribus abſtinent. Si autem acciderit ut quiſpiam ſterilem ſortiatur uxorem, uſque ad quinque annos maritus ipſius ad eam tranſit, & ei maritale præſtat obſequium : quæ ſi gravida per tempus illud reddita non fuerit, mox ab eadem penitus ſeparatur : ob quod non in multos populos eorum diffunditur genus, tum propter locorum difficultatem, tum propter conſuetudinem continendi. Hæc eſt ergo vita & converſatio Brachmanorum. Fluviū autem ipſum cum maxima dicunt difficultate vadari, tum propter Ondoniton tyrannum loca illa infeſtantem, tum etiam timore cujuſdam animalis in ſupradicto fluvio morantis, quod tantæ magnitudinis eſſe dicunt, ut integrum poſſit elephantem devorare. Eo vero tempore quo Brachmani flumen tranſire conſueverunt, Divino aſſerunt judicio dictum animal non videri in fluvio. Maximi etiam dracones illic eſſe dicuntur, habentes ſeptuaginta per longitudinem cubitos, unde ego unius pellem vidiſſe me memini quadraginta duos in latitudine habentem pedes. Formicas etiam illic eſſe ad modum palmæ hominis, ſcorpiones vero ad cubiti humani menſuram adeſſe loquuntur : propter quæ monſtra periculoſus eſt ipſorum tranſitus locorum. Non tamen ubique animalia iſta naſcuntur, ſed in illis partibus tantum, quæ ab hominibus non inhabitantur. Plurimique illic elephantum greges eſſe dicuntur. Hæc ſunt quæ a Thebæo Scholaſtico de Brachmanis audiviſſe ſe affirmat Muſæus; quæ vero ex hiſtoriis de Alexandri vita legi, & quæ ex pleriſque auctoribus ad hoc facientia de

illis

illis desumpsi, nunc subnectam.

Alexander Imperator, cum ei Macedoniæ solius imperium non sufficeret, neque Philippo patre tantum posset esse contentus, Jovis Hammonis filium semet esse dicebat. Et quamvis originem ipsius facile ipsa rei veritas comprobaret, falsis quibusdam tamen, & ut ei videbatur, invictis modis aliam sui esse naturam generis adstruebat. Itaque solemni bellorum apparatu, ac instructis equitum peditumque militum copiis, e Macedoniæ regione consurgens, totum pene peragravit mundum: & antequam in provinciam Babylonis accederet, Europam quidem & Asiam veluti quædam parva loca transcurrit; venit tandem in partes nostri quoque orbis, ut eas inspiceret, quasque cum reperisset suis conformes sensibus, ipse dicebat; Sapientia Providentiæ Mater, habens cum virtute ipsa, quæ omnium virtutum caput est, quandam communionem, in sola veritate consistens, alens omnem faciensque naturam, cujus donum est nostrorum sermo verborum, notitiam scientiamque communem scrutans & perspiciens, injustis quidem tribuens quæ merentur, justis autem parcens: da mihi quæso te placidam, ut possim ad illa quæ cupio, his precibus pervenire, Brachmanos vero bonitate ac sapientia præditos viros hic præsentes cenere. Veni enim ut aliqua cognoscerem a Calano, incola horum locorum, qui ad me festinus accessit, quo nunc persuadente desidero ediscere cuncta plenius, & videre. Brachmani vero e contra Alexandro ista dicebant: Venisti ad nos, inquiunt, cognoscere sapientiam cupiens: nos autem Brachmani libenter statim talem suscepimus voluntatem. Hujusmodi

modi enim desiderium in vita ac moribus nostris regnum judicatur: quod nunc discere Imperator ipse voluisti. Philosophus enim non dominio alterius obtemperat, sed ipse dominatur: homo enim in eum non habet potestatem. Sed quoniam nihil nobis hactenus credens (eo quod usque ad præsens tempus male de nobis apud te quidam locuti sunt) nunc ad nos vera degustans venisti. Calanus enim vir apud nos pessimus fuit, per quem vos Græci, homines Brachmanos agnovistis quidem, bene tamen non potuistis agnoscere. Ille enim non fuit noster, qui ad divitias sine aliqua sui excusatione transfugit, cui non suffecit de Taberunco fluvio aquam castitatis haurire, neque pressi lactis cibum sumere, quibus Deo digna mens crescit, quam ille Deo semper habuit inimicam, qua male succensus in iram exarsit, quamque de sapientiæ bonis transtulit ad vitia voluptatis. Ex nobis autem nullus in prunis ardentibus volutatur, neque ulli dolores corpora nostra consumunt, sed vita nostra medicamentum aliquod sanitatis est. Naturali autem beneficio alieni à divitiis omnibus sumus: æquo etiam vitam nostram mors sine comitatur. Et si interdum nonnulli forte mortalium, ad quos falsorum venit doctrina verborum, percutere nos vanis tentant sagittis, ingenuitatem tamen nostram lædere ac vitiare non possunt. Unum atque idem est mentiri, & credere mentienti. Nocet enim quis & cui falsa persuadet; nocet & sibi, quia dum mendacio credit, non facile ad ipsam veritatem pervenire valet. Insimulatio autem mala inimicitiarum quædam & certaminum mater est, quæ ex se iracundiam parit, ex quibus rursus jurgia & bella

nascuntur. Nulla tamen virtus est occidere hominem: latronum enim iste, ut novimus, mos est. Sed nos virtutem veram vocamus contra aurarum mutationes nudo corpore dimicare, desideria ventris abscindere, & varias ipsius pugnas abstinentia patientiaq; superare. Igitur prius vince hos inimicos ante omnia tuos, si fortis videris tibi, & exinde opus tibi non erit adversum quempiam certamina externa committere. Idcirco enim contra eos qui foris sunt, commoves bella, ut istis quos intrinsecus habes, alimenta & fomenta suppedites: sed tu vides quod eos quidem, cum quibus foris dimicas, vincis, ab iis autem quos nosti, qui intra te sunt, superaris. Considera igitur quanti tyranni in stultorum cordibus degunt: oculi, aures, nares, venter, virilia, totumque corpus humanum, quam multa etiam desideria nascuntur intrinsecus, quibus omnibus genus mortale succumbit & servit, propter quæ cuncta & jugulantur & jugulant. Nos autem Brachmani, quia omnia quæ intrinsecus habemus bella superamus, jam de reliquo incolumes atque securi in summa pace requiescimus. Silvas videmus, cœlumque suspicimus, aquilarum diversarumque avium gratissimas voces semper audimus, nudo sub aere arborum foliis nostra corpora contegimus, eorumque fructibus vescimur, aquam bibimus, hymnos Deo canimus, & futuri sæculi vitam desideramus, nullumque quod prodesse nobis non possit, audimus. His ergo nos Brachmani moribus contenti vivimus, paucisque sermonibus agitatis mox tacemus. Vos autem dicitis quidem quæ debeant fieri, nec tamen facitis. Philosophum vos nullum putatis, nisi eum qui noverit loqui:

qui : veſter enim eſt omnis ſenſus in lingua, vobiſque in oris veſtri labiis tota ſapientia eſt. Aurum argentumque colligitis, plurimis ſervis & magnis domibus indigetis : affectatis honores, & ſectamini dignitates, editis tantum atque potatis, quantum juvat expleri, utimini æque & veſtibus delicatis ſemper ac mollibus, eaque facitis, quorum pœnitentiam mox geratis : contra vos ipſos veluti contra inimicos veſtros ſoletis loqui, cum tamen habere vos linguæ propriæ poteſtatem ſciatis. Longe profecto meliores ſunt illi qui tacere conſueverunt, non enim ſe ipſos loquendo revincunt. Mutuam mercedem ab omnibus accipitis : glorioſum, ut putatis, ornamentum digitis veſtris imponitis aurum : vos quoque feminas videmus ornatos, cum ſciatis quod idipſum, in quo magnopere creditis, quantum ad rem pertinet veram, vobis prodeſſe nihil poſſit. Auro enim non extolluntur animæ, neque corpora nutriuntur, ſed è contra per illud utraque iſta vitiantur. Nos autem qui cognoſcimus veritatem, ipſamque naturam, ſi cœperimus ſitire, ibimus ad fluvium, aurumque calcantes, aquam bibemus. Auro enim nequit ſedari fames, ac ſitis neſcit extingui. Non ex auro venit vulnerum cura, non ægrotorum medicina membrorum, non ulla refrænatio cupiditatis immenſæ, ſed hortatus magis ac provocatio major ad novam neſcio quam concupiſcendi libidinem. Et ſitis quidem illa naturalis cum fuerit, cum aquam, quam deſideravit, acceperit, ſitire mox ceſſat : ſimiliter etiam naturalis fames, quando eſcam quam quærit, acceperit, conquieſcit. Si igitur eodem modo eademque natura aurum quoque humanus animus deſideraret, ubi primum accepiſſet

quod optabat accipere, ſine dubio cupiditas & ipſa ceſſaret: ſed nedum iſta non ceſſat, immo ſemper nova, & ſine aliqua intermiſſione deſiderat, quia non ex commonitione naturæ deſiderium tale procedit. Poſtremo, in quo apud vos homines & ornantur & gloriantur, in eodem apud nos ſpernuntur. Calanus amicus eſt veſter, ſed ſpernitur & calcatur a nobis. Qui ergo multorum malorum auctor apud vos fuerit, à vobis honoratur & colitur: quia vero eſt inutilis, projicitur à nobis: & illa quæ nos omnino non quærimus, Calano pro ea quam habuit erga pecuniam cupiditate, placuerunt. Sed non erat noſter hic talis, qui animam ſuam miſerabiliter læſit, ac perdidit, ob quod neque Dei neque noſtri amicus eſſe viſus eſt dignus, neque in hoc ſæculo inter ſilvas habere meruit ſecuritatem, neque illam ſperare gloriam potuit, quæ promittitur in futuro.

Alexander Imperator ubi venit ad ſilvas, Dandamim quidem ipſum in tranſitu videre non potuit: in ſilva enim jacebat, recumbens ſuper arborum folia in ſecuritate & pace, proximus fonti, quem quaſi uber terræ matris incorruptum atque integrum in os ſuum emulgere conſueverat. Miſit autem ei Alexander amicum quendam nomine Oneſicritum, dicens ei; Oneſicrite, memoratum virum Dandamim ad me venire feſtina, aut cauſam propter quam venire noluerit, nuntia, ut ego ipſe ad videndum eum pergam. Cui ille reſpondit; Faciam cum celeritate quod præcipis. Nam ſicut jubere tuum eſt, ita meum eſſe cognoſco tuis juſſis obtemperare. Ubi igitur ſupradictus ad Dandamim nuntius venit, his eum alloquutus eſt verbis; Dixit filius Dei Jovis magni,

magni, Alexander Imperator, qui est dominus generis humani, ut properes ad illum venire,quia tibi,si veneris, plurima dabit munera : si vero venire nolueris, veluti comtemptorem te capite puniet. Quæ cum ad Dandamis aures dicta venissent, non surrexit ex foliis, quibus fultus jacebat, sed tale responsum ridens reddidit, ac recumbens: Deus, inquit, maximus parare cuiquam nescit injuriam, sed lumen vitæ rursus iis præstat animis, quæ suo solverint fato. Meus ergo ille solus est dominus, qui homicidia vetat, & qui bella non concitat. Alexander vero non est Deus, quia & ipse moriturus est. Quemadmodum igitur potest esse omnium dominus, qui nondum Tyberoboam fluvium transfretavit, neque per totum mundum sedem suam locavit, non zonæ Gadem transiit, non in medio orbis cursum solis aspexit? quare gentes plurimæ nec ejus quidem nomen adhuc nosse potuerunt. Si autem non capit eum illa quam possidet terra, fluvium transeat nostrum, & inveniet solum tale, quod norit homines sustinere. Quæcunque mihi Alexander pollicetur, si ea præstiterit, cuncta inutilia mihi erunt. Ego enim habeo domum folia, herbis quoque quæ adjacent mihi, vescor, & aquam poto: posthabeo alia quæcumque cum solicitudine colliguntur ac pereunt, nihilque aliud præter tristitiam quærentibus ea atque habentibus præbent. Nunc igitur securus quiesco, clausisque oculis nil omnino custodio. Si aurum voluero servare, somnum meum dissipo: terra mihi omnia ut lac mater infanti ministrat. Ad quemcumque accedere voluero locum, vado, quocumque autem ire noluero, nullius solicitudinis necessitate compellor. Et si

ſi caput meum voluerit abſcindere, animam auferre non poterit: ſed caput tantummodo jacens tollet, anima vero diſcedens, caput ſuum veluti partem veſtis alicujus relinquet, ac reddet ei à quo id ſuſceperat, nempe terræ. Cum autem factus ſpiritus fuero, ad Deum qui eum intra hanc carnem incluſit, aſcendam. Qui cum hoc fecerit, tentare nos voluit, ut videret quemadmodum diſcedentes ab eo in hoc ſæculo viveremus. Et poſtmodum cum ad eum fuerimus reverſi, rationem vitæ hujus à nobis expoſcet. Cui aſſiſtens ego videbo injuriam meam, ejuſque judicium in illos qui injurioſi mihi fuerunt, intuebor: ſuſpiria enim gemituſque læſorum incipient lædentium eſſe ſupplicia. Hoc Alexander illis minetur, qui opes deſiderant, qui timent mortem, quia nos utrumque contemnimus. Nam Brachmani neque aurum diligunt, neque mortem verentur. Vade igitur, & hoc Alexandro referas; Nihil tuorum Dandamis quærit: verum ſi aliquid ex ipſius rebus tu neceſſarium tibi eſſe credis, ad eum venire non dedigneris.

Quæ ubi Alexander per internuncium audivit, deſiderare plus cœpit ut talem virum videret, utque ſe, qui multas vicerat gentes, unus & nudus vinceret ſenex. Pergit igitur cum quinque vel decem amicis ad eas, quas ſupra diximus, ſilvas, & cum veniſſet adproximum, atque ex equo, quo vehebatur, exiliiſſet, coronam de capite depoſuit, omnemque qui circa ipſum erat, ſuperbiæ tumorem relinquens, ad memoratum ſenem ingreſſus eſt ſolus, & ad pedes ipſius ſe dedit, hoc dicens; Salve Dandami, ego ad te veni, quia tu ad me noluiſti venire. Cui ille reſpondit; Ad quid ad nos veniſti? aut quid de noſtris ſolitudinibus auferre

ferre desideras? Quod cupis ipse, nos habere non possumus: Quod iterum nos habemus, necessarium tibi non est. Nos honoramus Deum, & amamus hominem, negligimus aurum, contemnimus mortem: vos autem mortem timetis, honoratis aurum, oditis hominem, Deum contemnitis. Ad quem Alexander; Doce, inquit, nos aliquid sapientiæ: plenum aiunt te divinitate, & cum ipso colloqui sæpius Deo: ego vero scire desidero in qua re præstantiores Græcis vos ipsos esse dicatis, & in quo aut melius videas quam alii homines, aut amplius sapias. At ille respondit; Ego, inquit, vellem deferre ad te acceptum à Deo sensum, sed ipse locum non habes ubi donum tale suscipias. Impleverunt enim animam tuam avidæ atque immodicæ cupiditates, quas nunc mecum certare considero, quia te ab ipsis conor avellere, quamquam hodie plurimum mœrent, eo quod morte nullius gentis vel sanguine polluaris, & quia vident adhuc homines in civitatibus commorantes. Tu ad Oceanum usque vis accedere, post quem aliam iterum partem orbis cupis occupare: & tunc tristitia afficieris, cum non poteris habere quod vincas. Quomodo ergo satisfacere desiderio tuo poteris, cum totus tibi serviens mundus animum tuum explere ac satiare non possit? Minor mundo longe tu factus es, & si omnia simul velis vincere, atque universa quæcumque tenent homines possidere, tandem necesse est ut solum habeas quantum aut tu jacentem tenere me cernis, aut ego occupare video te sedentem. Ex quo iterum si ad alia transeamus, & in aliis quoque tibi similes invenimur. Eodem enim modo quo ipse, omnibus utor elementis, aere, aqua, & terra, nec quidquam ultra

ultra habere desidero, & omnia juste habeo quæcumque possideo: & si solus omnes fluvios obtineas, plus tamen aquæ quam ego ex ipsis haurire non poteris. Hanc ergo si à me sapientiam discas, nihil tibi deerit: totumque habebis, si nihil desideraveris. Cupiditas enim paupertatis est mater, quæ medicamento malo, hoc est, solicitudine nequit curari: quæ ita semper omnia quærit, quasi invenire nil possit: quia non in iis ad quæ jam potuit pervenire, requiescit, sed ex illis quæ necdum tenere se cernit, magis magisque cruciatur. Habebis autem maximas cum voluptate opes, si ita mecum vivere voles: & si meis acquieveris verbis, meas divitias possidebis. Amicus mihi est omnium Deus, & de ipsis cum eodem rebus loquor, malorum hominum verba non audio. Cœlum habeo pro tecto, terra mihi tota pro lecto est. Fluvii mihi potum ministrant, mensam silva suppeditat. Non vescor animalium visceribus, ut leones, neque intra pectora mea inclusæ quadrupedum aut volatilium carnes putrescunt, nec sum mortuorum sepulchrum, sed providentia naturalis omnes mihi fructus ut lac mater infundit. Intelligo ipse quid quæras. Sapientem me vides, talis & factus sum, itaque vivo ut procreatus sum, & quæ Deus faciat agnosco, & quid fieri debeat scio. Vos autem vanitate magna repleti præsagire vos creditis, cum tamen hæc ipsa quæ per singulos videtis dies, Dei opera intelligere nesciatis. Ego cuncta cognosco, & unde, & quando, & quomodo fiant. Pluvias, siccitates, fulmina, tempestatesque præsagio: & hoc est quod me delectat ac reficit, quia Deus habere me communionem quandam atque consilium cum operibus suis fecit. Ad me quem-

quemadmodum angelus venit, & si quando aliquid timuerit Imperator, tunc ego deprecor Deum ut boni aliquid ei, cum ad me venerit, præstet, ut eum metu quo laborat, absolvat, utque ei fiduciam quamdam mentis inspiret. Quid esse rectius dicis, lædere homines, an tueri atque servare? & quid magis convenit facere filiis Dei, aut evertere cuncta pugnando, an expugnata & diruta instaurare pacando? Non tibi proderit, Imperator, enorme pondus auri, neque elephantorum, quos sustulisti aliis, multitudo: sed hæc vox mea, & is meus sermo. Tu vero etiam si me interficere volueris, non timebo, ibo enim ad Deum citius, qui & caussam & vitam meam novit. Nihil est quod Deum latere possit, cujus oculi sunt omnes stellæ, sol, & luna, quæ omnia tu effugere non potes, neque in te judicium ejus evadere. Noli igitur tu destruere quæ ille construxit: noli tu cupere dissipare ea, quæ ille qui ea fecit, ornare desiderat: noli immolare sanguinem civitatum, neque transire supra gentium mortuarum cadavera. Longe enim rectius feceris si tuam curaveris vitam, quam si alienam desideraveris mortem: & si contemptis iis quæ prosequeris damnis, vera elegeris lucra. Cur cum unam persequeris animam, tot simul vis extinguere nationes? Quid, delectaris totius sæculi malis? quid, aliis flentibus, rides? Hoc ipso tamen, quod memor mei, qui in solitudinibus his vivo, esse voluisti, temetipsum lucratus es. Neque nunc aut certamina pertimescis, aut lædere quemquam cupis, aut virtutem tuam in aliorum malis, quod fecisti semper, exerces. Projice igitur a corpore tuo vellera ovium mortuarum, neque defunctis volueris te operire

perire tegminibus, magis enim ipſe cum talem te feceris, honorabis, quia temperatur anima in deſertis vivens locis. Hoc igitur vitæ noſtræ propoſitum magis elige, cujus beatitudine plus quam apud Macedones frui poteris. Qui quidem te per ſingulos expectant dies, ut reliquas tecum diruant civitates, & quæcumque in ipſis valuerint invenire diripiant: quoſque in præſenti die triſtari arbitror ac dolere, quod incolumes adhuc quaſdam videant nationes, occaſionem nanciſcentes cupiditatum ac rapinarum ſuarum auctoritatem nominis tui. Quam ergo ſecuram in Deo vitam poteris obtinere, & ut tibi ipſe jam vivas, qui nunc adhuc multa cogitas rapere, multos trucidare deſideras: ex quibus jam aliqua feciſti, alia in præſenti facis, alia facturum te eſſe promittis? Ego vero cum ex hoc mundo receſſero, in aere poſitum te videbo: & tunc quidem ſermonem prædicabis meum, quia te multitudo equitum vel peditum nulla comitabitur, & cum maximo mentis tuæ dolore deflebis, hoc dicens; Sine cauſa perdidi totius retroacti temporis vitam, quam in honoribus iſtius mundi, belliſque, conſumpſi. Ex quibus intelliges nihil tibi aliud te reliquiſſe, niſi memoriam ſolam malorum. Novi enim ego quæ divinitas intra ſe habeat, cum tamen ipſe ſim apud homines conſtitutus, mihique tunc iſta dices; Bona conſilia Dandamis mihi aliquando præbebas. Tunc enim ante conſpectum tuum venient omnes quas ſine cauſa expugnaveris animas, apud quas quomodo excuſare te poteris?

Libenter hæc & ſine ulla iracundia Alexander audiebat: erat enim in Dandami ſpiritus Dei: ſed inſtigante dæmone malo inter ipſa principia mutabatur

tur

tur Alexander. Unde his alloquebatur Dandamim verbis; Scio vera te dicere, de divino enim genere descendens, in his constitutus es locis, ubi nunc tibi sine ulla molestia, sed cum maxima voluptate, vivere licet, & ubi naturalibus divitiis frueris, & quiete secura. Ego vero inter tumultus varios ac formidines vivo, plurimosque ex ipsis qui me custodiunt, timeo, & major mihi plerumque ab amicis metus quam ab hostibus venit, quorumque amplius quotidie quam inimicorum meorum insidias pertimesco: & neque sine ipsis degere queo, neque illis me possum credere: vivo igitur in afflictione. Quos enim vereor, eorum constipatione custodior. Diebus quidem totis varias gentes prosequor ac fatigo, noctibus vero me somnus turbat ac vexat, ne quis in me inopinatus hostis impetum faciat. Et si occidero quos formido, tristis efficior: si rursum lenis ac mitis voluero esse, contemnor. Et quemadmodum à tantis rerum periculis me eripiam ignoro. Nam & si voluero in his desertis, in quibus vos degitis, vivere; id mihi penitus non licebit, ob quod apud Deum nunc excusare me possum, quia ipse me in hujusmodi vitæ statu, & in tali ordine hominum collocavit. Tu vero pro istis quas ego fudi querelis, quia me per omnia recreasti, ac sensus paulisper meos à conflictationibus & præliis liberasti, dona mea suscipe, neque ea quæ tibi offero, in contumeliam mei volueris recusare. Mihi enim, quando sapientiam honorare fecisti, non modicum profuisti. Hisque finitis, innuit servis Alexander ut munera quæ sposponderat, exhiberent. Qui mox auri argentique optimas species, diversasque vestes cum oleo ac panibus obtulerunt. Quibus visis Dandamis risit, hoc di-

cens ; Num quid suadere avibus istis potes, qui in locis silvestribus vivunt, ut aurum argentumque suscipiant, & melius, quam consuerunt, canant ? Quod cum fieri omnino non possit, me illis vis esse pejorem? Cur illud accipiam, quod neque edi à me, neque potari potest ? Cur accipiam quod mihi nullatenus prosit ? Aut quam ob rem id custodiam , quo uti nequeam, nisi forte ut animam meam per omnia liberam hujusmodi nexibus ligem ? Cur ingenuitatem ipsius frustra jugo turpissimæ servitutis addicam ? Quod ego numquam prorsus efficiam. Sed neque emere quidquam volo , qui in solitudinibus ubi nihil venditur, vivo. Munera mihi Deus, hoc est, fructus istorum locorum præbet.Nihil enim auro homini vendit Deus, sed sapientiam bonam ei qui noverit eam accipere, largitur. Veste velatus sum cum qua me matris meæ edidit partus. Aere hoc ut cibo vescor, libenter video me talem, dum nullis corpus meum nexibus gravo : omnique mihi melle dulcior est, ubi naturalis venerit sitis,aquæ potus ex fluvio.Si autem & panes istos dices habere aliquam voluptatem , cur eos incendisti flammis ? Reliquias ego ignis escam facere meam nolo, neque in cibos convertere meos cupio quod de alieno ere sustulerim. Hos ergo panes ipse qui coxit ignis absumat. Sed ne aliquam tibi qui sapientiam honoras , injuriam à me æstimes irrogari , oleum tantummodo istud accipio. Quæ ubi Dandamis dixit, continuo surrexit, ac silvam peragrans, & colligens ligna , molem ex iis maximam fecit,quam igne succendens , his locutus est verbis ; Brachmanus , inquit , omnia habet, & abunde ex omnibus, ut cupit, pascitur. Infusoque oleo mox, pyraque vehementar

incense,

incensa, talem cecinit hymnum Deo; Immortalis, inquit, Deus, tibi ego in omnibus gratias ago. Quæ ubi Alexander vidit, abscessit, cuncta secum præter oleum, quæ exhibuerat, reportans, summopere stupens. Dandamis vero hoc etiam sermonibus suis addidit, dicens; Tales universi nos sumus. Calanus vero pessimus vir judicatus est à nobis, eo quod vestræ se exhibuit præsentiæ, & nostram non imitatus est vitam: & quia cum amator Dei esse non posset, fugit à nobis, & migravit ad Græcos, contemptisque moribus nostris, se ipsum damnavit immortalibus flammis. Tu vero Macedonum malæ gentis Dominum esse te dicis, Brachmanos vituperas, & interfici omnes jubes, credens eorum mendacibus verbis, quod bonum virum facere non oportet. Nos vero rationem vitæ propriæ Deo novimus reddituros tunc, cum ad eum fuerimus profecti. Omnes enim ipsius sumus, gloriam vanam contemnimus, quod stulti facere non possunt. Quemadmodum vos transire ad consuetudinem nostram valetis, qui tam male vivitis? & qui semper illa quæ bona sunt, datis oblivioni? Nos vero Brachmani, memores quemadmodum procreati aliquando fuerimus, & videntes propter quæ vivere debeamus, irreprehensibilem vivendi cursum tenemus, unumquemque enim Deus certo propositi ejus, cui deputatus est, fine formavit. Lætamur in desertis locis, & in mediis silvis sedentes, & in his tantum sensibus nostris occupati sumus, ne umquam sermones hominum animas nostras ab institutis talibus valeant separare. Beatus est ille qui nullius indiget, & qui non alienam gloriam cupit, & qui placere vult omnibus, necesse est ut sit omnium servus. Nobis necessa-

riæ

riæ non ſunt civitates, in quibus latronum multitudo colligitur: magnas vero domos nobis extruxit Deus, ac præſtitit, montes pariter, ac ſilvas: ex quibus ſimplices ſumimus fructus, & puræ dona naturæ aquas bibimus: libenterque noſmetipſos reficientes poſt laborem, iis foliis incubamus. Quomodo poteſtis ingenuis hominibus imperare, cum ſciatis vos in poteſtate multorum eſſe? Vos enim veſtris in omnibus quæ concupiſcunt, ſervitis animabus. Nam ſi multas habere veſtes deſideratis, non ut paucos greges ovium paſcatis, non ut paucos qui ipſas tondeant oves, & à quibus ipſæ lanæ intexantur, neceſſe habetis artifices. Quid excuſaris quod mollia veſtimenta non habeas? Æqualis enim ſervitus eſſe probatur in minoribus & majoribus rebus. Nam qui exiguum miratur aurum, & multum deſiderabit: & qui parvæ civitatis fuerit Imperator, & majori cupiet imperare. Præterea etiam ex modica perpetuæ portione, quæ in veſtris ſplendet veſtibus, ſuperbitis: & cum veſtris famulis fuerint indumenta purpurea, vos pulchrius eſſe aliquid exiſtimantes, veſtra colore altero ſplendere curatis. Si autem hoc apud vos bonum non videtur, pauperes judicamini, dum parva miramini. Animalia libenter occiditis, quæ terra progenuit: quæ tamen ipſa plurimum vobis prodeſſe cognoſcitis. Quædam enim ex ipſis tondentur, alia mulgentur: cum quibuſdam agrum colitis, cum aliis dimicatis: quorum poſtea eo quod funditis cruorem, gaudetis, talemque mercedem ipſis, quæ perutilia vobis fuerint, redditis vicem: & quorum vellera vos extrinſecus velant, eorumdem vos carnes intrinſecus onerant, & incipitis eſſe corporum mortuorum ſepulcra viventia. Tantis ergo

tamque

tamque inconvenientibus rebus, tamque contrariis mens gravata, poteſt in ſe recipere Dei ſenſum? Dimitte pauliſper memoratorum animalium carnes, quæ occidis, ſic jacere, & quid ex ipſis fiat intellige. Num quid poteris fœtorem ipſarum ferre non fugiens? Quantæ ſordes, quantæ impuritates animabus atque corporibus inferuntur humanis, quas cum ipſe tolerare non poſſis, includuntur intra illos, atque ab illis inferuntur, à quibus cibi tales deſiderantur. Anima iracundiam parit, iſta concreant vomitum: terra vero fructus & flores, qui foras emiſſis bonis odoribus placent. Tales epulas nobis plantavit Deus, ac præſtitit: humanos ſenſus vos penitus perdidiſtis. Corpora veſtra feras male olent: receptacula enim eſtis pecudum mortuarum: leonibus lupiſque pejores eſſe cœpiſtis. Lupi enim, ſi uti terrenis pabulis poſſent, numquam profecto carnibus veſcerentur. Tauri, equi, cervi juſtis herbarum paſtibus vivunt, unde & validioribus membris, & nervis fortioribus roborantur. Cur hæc animalia magis non vultis imitari? Cur non editis ſilveſtria? & aquam bibitis? Sed cauſa ignis hujuſmodi epulas vobis præparatis, quas cum non eſſe cernitis beſtias fortiores, ideo veſtris non urgentur inſidiis: vos enim quæritis cives plures, expenſas plurimas facitis, & in parvis rebus plurimum laboratis propter exiguam voluptatem: ubi nihil eſt niſi eorum aperta perditio, in quibus fuerit labor vanus. Ergo nihil eſt veſtra infelicius vita. Nos numquam bibimus inviti, ſed neceſſarium ſiti ex fontibus naturæ implemus officium: qui etiam non bibentibus nobis defluunt ſemper. Vos vero propter ventris voluptatem, & non eſurientes, quæritis

juges

juges cibos, & quibusdam artibus vobis multas atque diversas epulas præparatis: excurritis omne retibus mare, in aere volitantium, in montibus bestiarum venatione gaudetis, canumque vestrorum velocitatem mirantes, ferarum reprehenditis tarditatem, atque habitatrices eas malarum solitudinum nominatis. Istis igitur rebus insistitis hæc animantia investigare, hæc investigata festinatis occidere, aut viventia caveis clausa desertis ad spectacula civitatum: non ut fruges seratis, ex quibus famem, neque ut exinde necessarium aliquod officium hominibus præbeatis, sed ut proximum ac sanguinis vestri, & opus (quod est majus) Dei, cum summo dedecore trucidetis, vel ut violenter vinculis illigatum ferarum morsibus ingeratis. Et hoc ipsum libenter aspicitis, quod cum hominibus feræ pugnent, & quod illæ partem naturæ vestræ ac similitudinis devorent: postea vero illas prorsus feras occiditis, ut crudeles easdem, eo quod occiderint hominem, esse dicatis: &, quod adhuc scelestius videtur ac pejus, humano sanguine saturati, necdum tot tantisque malis expleti, vestrorum cupitis civium ventres replere. Ad hæc, tam dedecorosis, tamque pravis moribus vivitis, ut & vobis calidas superædificetis domos, quibus ad vestram explendam voracitatem comesta digeri citius compellantur. Insuper & ut proprij corporis intestina nimia ciborum repletione distendantur, lautiores eligitis epulas, unde peritos quosque procuratis artifices condiendis atque ordinandis epulis. Nos autem precamur Deum, ne aliquando sitiamus: nam hoc interdum modo à regula veritatis abstrahimur, hoc est, tunc cum necessarium potum nostro corpori damus, ob quod postea oculos

oculos & manus noſtras veluti ſacrificium aliquod ad radios Solis agentes extollimus. At vos etiam læti eſtis quotiens ſupra modum convivia veſtra celebratis,nec ante veſtris commeſſationibus finem imponitis, quam nimia ebrietate furere incipiatis, & donec ipſum quod ſapere videbamini, bibendo perdatis: & nimio vini pondere ſenſus veſtri cordis oneratis. Feliciores profecto apud vos eſſe crediderim eos,qui inſanire dicuntur. Illi enim ſemper ebrii ſunt, cum tamen vinum non emerint: vos autem pro pretio vini nimiam ſollicitudinem geritis: quo empto voſmetipſos ebrietate polluitis,voſque invicem verberatis, ac tandem ad ſobrietatem reverſi, vix poteſtis agnoſcere quemadmodum ebrietatem veſtram cuſtodire valeatis. Audio etiam quod plurima comedentes ea digerere non poteſtis: & cum tandem à convivii voracitate vix receſſeritis, omnia quæ vos explere ſolent evomitis: ipſamque mutantes perverſo more naturam, ex eadem parte qua eſcas capitis, egeratis; capite, non pedibus, ambulantes. O ſtultiſſimi homines! impletis ingluvie viſcera veſtra atque diſtenditis, ut poſtea iterum arte medicorum corpora veſtra vacuetis; turpitudinem per hæc vobis maximamque ægritudinem quærentes: adeoque eſtis inſani, ut ipſam cupiatis evertere tali curatione naturam,quæ nullam penitus ſentiat voluptatem; finem habentes voracitatis immodicæ ſupplicium, non ſalutem: inſatiabilia enim membra fieri ex morbis continuo ſolent, tormenta comitantur, ita ut poſtremum quod honeſtæ ac probæ vitæ ex tantis deliciis conferatur nihil habeatis. Sed jactare vos audio quia plurima poſſidetis: qui tamen cum aliis multa donetis,

netis, vestris admodum pauca præstatis. Unde vos magis pauperes judicamus, quia ne panem quidem ipsum parentibus datis, innumeras autem habere opes desideratis. Servi ventris vos estis, propterea maxima apud vos turba medicorum est, qui assidua vos purgatione evacuant: faciunt autem id aut jejunio vel inedia, aut arte medicaminum: ut qui plurima vina solebatis haurire, subito ne aquæ quidem modicam quantitatem possitis accipere, quotiens ægritudinum necessitate vexamini. Et sicut tunc ultra naturam multum meri bibitis, ita nunc parum quoque aquæ, quod exposcit ipsa natura, desideratis. Nos vero vinum quidem omnino non quærimus, aquam autem habemus quam solam volumus, & qua maxime delectamur, & sapienter curamus sitim. Non furere & insanire properamus, magisque nobis mortem quam ebrietatem precamur, per quam necesse est homines totis & corporibus & sensibus interire. Ebrius enim videtur quidem vivere, sed, quantum ad sapientiam pertinet, mortuus judicatur: Perdidit enim sublimem ipsam quam homini dedit Deus mentem. Ecquid ii qui se magnos & gloriosos putant, quam falsa spe, & vanis decipiuntur illecebris, qui alternis se invicem manibus lædunt, spoliant, jugulant, cum tandem & ipsi mortem, quæ necessario eis debetur, expectent? Quid denique de illis viris, quasi de magnis quibusdam & aliorum provisoribus loquar, qui more turpium feminarum variis pigmentorum odoribus oleo membra perfusi foris prodire consueverunt, aeris ipsius puritatem dissolutione propria polluentes? Quid de Stoicis Philosophis vestris loquar, qui cum omnes auri amore teneantur, vobis tamen admiratione, vel laude

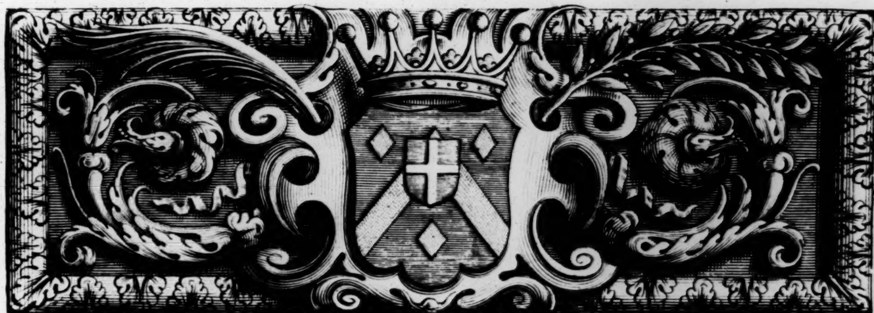
laude digni videntur? Audimus etiam quod à maſculis veſtris partem quamdam corporis amputatis,in muliebremque ſexum illos convertere geſtiatis: Et quod ſit apud vos talis homo, qui neque generare ut vir, neque parere poſſit ut mulier, & qui in ſuum tantum dedecus, & in ſuam tantum vivat injuriam. Quis talem humani generis prævaricationem, & tam miſerabilem caſum etiam cogitando non doleat? Quorum nos miſeratione ducti vobis prodeſſe quantum poſſumus affectamus: quia & ſuperbiam execramur, & univerſam humani generis naturam diligimus, ac fovemus: & quaſi in alto magnificæ cujuſdam domus ſedentes loco, nudi tam mente quam corpore, quoſcumque ſpectatores novimus veritatis, & docemus. Et hoc eſt in quo cæteris hominibus ditiores nos eſſe putamus. Macedonia vim omnibus facit, quam tamen prius ab aliis ipſa ſuſtinuit. Omnes autem ad deteriora converſi, turpes famuli judicantur. Sed horum omnium malorum quæ nominamus, Brachmani videntur expertes. A nullo enim debellari atque expugnari queunt, quia nullius rei deſiderio vel amore tenentur. Tu vero, ſi vera vis ſapere, ad Indiam veni, habita in ſolitudinibus nudus, omnes quas diligis, & quibus ornari videris, projiciens dignitates: nam aliter non ſuſcipieris à nobis. Et tunc amabis ea, quæcumque paulo ante vidiſti, quæque miratus es: neque ullus contra te ulterius dimicabit, aut quidquam tuorum tibi auferre quis poterit. Neque aliena collatione, neque aliorum ſudore paſceris: eris enim in omnibus dives. Et quoniam deſiderare te ſcribis, ut in aliquo tibi proſim: Non invi-

demus illis, qui vere pium imitantur Deum. Universam enim humanam ubique naturam volumus, quantum per nos fieri potest, meliorem evadere.

Secuti sumus exemplar inter S. Ambrosii opera excusum, cujus leviora quidem errata in textu emendavimus, graviora cum conjecturis nostris hic exhibemus.

PAg. 58. a, 10. Dolenorum, *lego* Adulenorum.
P.67.a. 21. omnibus, *l.* ovibus.
P.67.a.24. feminas, *l.* ut feminæ.
P. 70. a. 4. tollet, *l.* silet.
P.78.b.3. perpetuæ, *l.* purpuræ.
P. 79. b. 14. cives, *l.* cibos.
P. 82. a. 4. parentibus, *l.* petentibus.
P. 82. b. 4. ad deteriora conversi, turpes, *l.* ad deteriora conversæ sortis.

ALEXANDRI

ALEXANDRI MAGNI
Regis MACEDONUM
ET
DINDIMI
Regis BRAGMANORUM

De Philosophia per Literas facta collatio.

SÆPIUS ad aures meas fando pervenit, rationem vestræ vitæ à communium qui ubique sunt hominum discrepare: Nam nec terræ nec pelagi subsidiis uti vos, asserunt nunciantes. Quæ res, sui novitate mirabilis, rumorum licentia videtur incredula. Et recte consulere per has te, Dindime, Literas properavi, ut, si verum est quod

quod audivimus, & si Philosophandi causa hoc faciatis, incunctanter expedias. Quo certior effectus, ego quoque, si fieri potest, disciplinæ sectator hujus existam. Semper enim virtutum studiis ab ineunte ætate dedi operam, traditaque mihi à sapientibus innocentiæ mandata non indiligenter, ut arbitror, conservavi; quibus tamen ita informamur ad bene vivendum, ut bene vivendi omnino caussas & remedia non perdamus. Sed quia vestra excellens offertur industria, præter illas philosophicas Philosophorum notas usitatasque doctrinas, cultum quendam observantiæ singularis inducit, quæso, ut hanc nihil moratus operias: Nam nec vobis ex hoc aliquid jacturæ proveniet, & nos aliquid fortasse commodi sortiemur. Libera enim est res communicari, & nesciens pati dispendium, cum in alterum participata transfunditur. Sicut ex una lucerna si lumina plura succenderis, nullum damnum principali materiæ generabis: Quæ quidem facultatem accipit plus lucendi, quotiens causas invenit plus præstandi: Quapropter obsecro ut præbeas responsa quæsitis.

Prima

Prima Responsio DINDIMI *Regis contra* ALEXANDRUM *Regem Magnum* MACEDONUM.

DEsiderantem, Alexander, te scire quid sit perfecta sapientia, licet hujus te non ignarum profiteri belle conlaudem, quia quod solum est omni regno præstantius id assequi maluisti: Etenim Imperator ex Philosophia non dominari solum creditur, sed servire quam plurimis. Verumtamen quod satis mihi durum, & prope impossibile videtur, nunc ad nostra instituta transduci, cum procul aliis, quam noster cultus exigit, disciplinis & moribus sis imbutus: Stat verum tacere, teque veniam super his quæ postulas dari. Maxime quia nec mihi ullum suppetit uber eloquium, & tibi necessitatibus bellicis occupato parvum temporis ad legendum datur: Sed ne invidiæ causa deserere me diceres, expediam ut potero quæ requiris. Nuncios enim de nobis dudum ad te prolatos non immerito famæ incredulus respuisti, nam solet gaudere figmentis: Nunc tamen ex me indubitanter percipe rerum fide contentus ad beate vivendum, quales habeamur agnoscens: sit tui sane judicii quæ proferemus utrum sequenda censeas an spernenda. Gens igitur Bragmanorum pura & simplici vita vivit. Nullus reus capitur inlecebris: nil appetit amplius quam ratio naturæ flagitat: omnia patitur ac tolerat, illud putans necessarium quod scit non esse superfluum;

facilis

quod audivimus, & ſi Philoſophandi cauſa hoc faciatis, incunctanter expedias. Quo certior effectus, ego quoque, ſi fieri poteſt, diſciplinæ ſectator hujus exiſtam. Semper enim virtutum ſtudiis ab ineunte ætate dedi operam, traditaque mihi à ſapientibus innocentiæ mandata non indiligenter, ut arbitror, conſervavi; quibus tamen ita informamur ad bene vivendum, ut bene vivendi omnino cauſſas & remedia non perdamus. Sed quia veſtra excellens offertur induſtria, præter illas philoſophicas Philoſophorum notas uſitataſque doctrinas, cultum quendam obſervantiæ ſingularis inducit, quæſo, ut hanc nihil moratus operias: Nam nec vobis ex hoc aliquid jacturæ proveniet, & nos aliquid fortaſſe commodi ſortiemur. Libera enim eſt res communicari, & neſciens pati diſpendium, cum in alterum participata transfunditur. Sicut ex una lucerna ſi lumina plura ſuccenderis, nullum damnum principali materiæ generabis: Quæ quidem facultatem accipit plus lucendi, quotiens cauſas invenit plus præſtandi: Quapropter obſecro ut præbeas reſponſa quæſitis.

Prima Responsio DINDIMI *Regis contra* ALEXANDRUM *Regem Magnum* MACEDONUM.

DEsiderantem, Alexander, te scire quid sit perfecta sapientia, licet hujus te non ignarum profiteri belle conlaudem, quia quod solum est omni regno præstantius id assequi maluisti: Etenim Imperator ex Philosophia non dominari solum creditur, sed servire quam plurimis. Verumtamen quod satis mihi durum, & prope impossibile videtur, nunc ad nostra instituta transduci, cum procul aliis, quam noster cultus exigit, disciplinis & moribus sis imbutus: Stat verum tacere, teque veniam super his quæ postulas dari. Maxime quia nec mihi ullum suppetit uber eloquium, & tibi necessitatibus bellicis occupato parvum temporis ad legendum datur: Sed ne invidiæ causa deserere me diceres, expediam ut potero quæ requiris. Nuncios enim de nobis dudum ad te prolatos non immerito famæ incredulus respuisti, nam solet gaudere figmentis: Nunc tamen ex me indubitanter percipe rerum fide contentus ad beate vivendum, quales habeamur agnoscens: sit tui sane judicii quæ proferemus utrum sequenda censeas an spernenda. Gens igitur Bragmanorum pura & simplici vita vivit. Nullus reus capitur inlecebris: nil appetit amplius quam ratio naturæ flagitat: omnia patitur ac tolerat, illud putans necessarium quod scit non esse superfluum;

facilis

ſacilis nobis ſemper alimonia, nunquam luxuriæ ſagacitas per omnia currens elementa perquirit, ſed quas tellus ferro inviolata producit menſam epulis oneramus: Hinc eſt quod nulla genera morborum numeramus & nomina, ſed diuturnis gaudiis intemerate defruimur: Nullus itaque apud nos ſanandis corporibus uſus herbarum eſt, nec in alienas pernicies auxilium petimus conſtituti: opem non precatur alter ab alio, ubi vivitur inter pares: Locus non præbetur invidiæ, ubi nullus ſuperior eſt: Omnes divites facit paupertatis æqualitas: Judicia non habemus, quia corrigenda non facimus: Leges nullas tenemus, quas apud vos crimina perferunt: Nam dum plerumque ſeveris ſane timoribus incognita prohibent, facinora docuerunt. Una genti lex eſt contra jus naturæ non ire: Miſericordiam nulli tribuimus, quia nec ipſi miſeranda committimus: culpas noſtras aliorum remittendo peccata non abluimus; nec ſparſis divitiis ſcelera congeſta redimimus: Quid enim proficit in proximum depenſa munificentia noxæ, cum ſit avaritiæ ſimile quod fertur: Et fortaſſis ſincerior eſt ille cum quo male conſcius raptim patrata communicat, & ita fit à vitiis largientis, ut par qui accipit habeatur: Pravitas enim quos contingit exæquat. Laborem non exercemus qui nutrit avaritiam: Otium turpe devitamus: Libidini membra debilitanda non tradimus: Nihil facimus quod caſtigetur: Nefas eſt apud nos juga montium vulnerari dentibus, vel camporum nitorem rigare vomeribus, aut gementibus tauris ſtridentia plauſtra ſubjungere: Cruentis dapibus uterum non torquemus: Veſcendi cauſa ſecta littorum retibus non rimamur; non æquoreas animan-

tes

tes secta venatione decipimus, aut aeris libertatem captu avium verberamus : Silvarum incolas non vastamus indagine, neque spolia ferina domum convehimus. Omnia possidemus quæcunque non cupimus : est enim ferocissima pestis cupiditas, quæ solet egenos quos cepit efficere, dum finem requirendi non invenit; sed magis quo fuerit locupletata, magis mendicat in usum libidinandi. Turrita culmina non levamus, nec auras salubres arte quadam decoquimus ; nec gelidos aquarum cursus fermenti statione concludimus. Cur autem nos lavacra poscamus quorum corpus immundis contactibus non sordescit ? Sole calescimus, rore humectamur : sitim rivis frangimus; thorum ministrat humus; somnum sollicitudo non rumpit; Mentem cogitatio non fatigat : In homines nostri similes superba non agitamus imperia, nec quenquam vel minima servitute affligimus, præter corpus, quod solum animo famulari debere censemus : Alioqui sævitia est in obsequium cogere quos nobis fratres eadem natura progenuit ; & quibus ab uno Deo patre communium bonorum spondetur hæreditas. In extruendis domibus igne saxa non solvimus, nec limum rursus in lapides sabacium fornacis modo reformamus, nec admixtione velificati pulveris cementa duriora conficimus : fundamenta non jacimus in profundo, ne cui nostrum vetus oceani possessio mulctetur : Ibi cubicula nobis aprica, ubi fuerat quondam procellosa navigatio ; dum terrarum dilatare quodammodo molimina angustiora, & defectui creatoris velut quædam supplementa præbemus : Quin potius in defossis telluris speluncis, aut concavis montium latebris ca-

paciter habitamus. Nullos ibi ventorum fremitus, nullos tempestatum turbines formidamus. Tutius nos defendit ab imbre spelunca quam tegula; cujus geminus nobis usus est mansionis, quia dum vivimus proficit vitæ, dum morimur sepulturæ. Nullus apud nos pretiosus amictus est, nulla vestis fucato colore contexitur. Membra papyri tegmine, vel quod est verius, pudore velantur. Fœminæ nostrates non ornantur ut placeant, quæ quidem ornamentorum cultum magis oneri deputant quam honori: etenim nesciunt in augenda pulchritudine plus affectare quam natæ sunt. Nam quis potest opus naturæ corrigere? Quod cum fuerit, aut infructuosū est quia vincitur, aut criminosum quia præsumitur. Nullus apud nos incestus, nullum adulterium, nulla corruptio nominatur. Ad concubitum non admonet nos libido, sed sobolis amor; non novimus amorem nisi purum: Abortivis actibus procedere fœta nascentia non novimus; nec in ira vivum corpus morti invehimus alterius: In hominibus conspiciendis sterilitatis ob causam minime Deum suo jure privamus; nec in rapienda vita superstitum, gladiis urgemus morantia fila parcarum. Arma non sumimus, bella non gerimus; pacem moribus non viribus confirmamus. Sola fortuna est adversus quam sæpe pugnamus, & sæpe vincimus, quæ temeritatem suam in nos experta deplorat. De fatis nihil querimur, quia potestatem illis contra nos recte agendo non damus. Mortem non patimur, nisi quam ætas affecta portaverit. Nemo denique parens filii comitatur exequias. Nulla nos instruimus instar templorum sepulchra defunctis, nec in gemmatis urnis funera combusta convehimus:

Quod

Quod non honori dixerim ſed potius pœnæ: Quid enim miſerabilius his oſſibus, quæ ne genitrix terra complectenda recipiat concremantur? Sed hæc veſtra ſunt argumenta: O divitiæ quæ nec ſatietatem viventibus conceſſiſtis, & mortuis ſupremam requiem ſuſtuliſtis. Invenit, ut video, veſter furor in homines & poſt fata quod torqueat; non enim ſinitis gremio ſuo tellurem cineres fovere quos edidit, dum munifica ſpecie miniſterii jucundam miſeris eripitis ſepulturam: diſcant homines qualem viciſſitudinem amoribus exhibeatis veſtris. Vos eſtis malorum omnium cauſſa mortalibus: Vos Aſiam & Libyam brevibus concludi finibus affirmatis: Vos Solis meatum trepidare facitis, dum curſus ſui terminos armis diſquirit Alexander. Vos tartareum cuſtodem ſopiri poſſe pretio ſuggeſſiſtis. Vos omnia conſumentes vultum ſemper jejunum geritis. Vos pias patrum dextras natorum jugulis ſcelerastis: Vos in maternum concubitum verecundos juvenes ipſa cupidine ſtupente duxiſtis. Vos in ſuperbiam Reges mitiſſimos incitaſtis, quibus cum terrarum ſpatia minime ſufficere ſuadetis, poli quærere ſedes hortamini; licet nec Deos veſtros morbi dimiſeritis exſortes. Nam & per ipſos nefanda commiſiſtis: Teſtes ſunt Jupiter & Proſerpina; ille quod pudicam mulierem fefellit auratus; illa quod vivum corpus in tartara non aliter niſi auro ſuſcepit oblato. Vos liberos homines honeſtate privatis: Vos ſervos nobilitate donatis: Vos captivos triumphis extollitis: Vos Reges facitis non poſſe quod volunt: Vos judices integritate nudatis. Omnia tenetis, & omnibus vos habentibus imperatis: Sola ſapientia Bragmanorum

vos ſuperat non amando : Sed his ſatis, nunc reliqua percurramus. Peſtilentiam Bragmani non patimur, neque enim fœdis actibus temeramur : Cœlum ſemper temperiem tenet apud nos : cum temporibus natura concordat, ut vices ſuas elementa non offenſa cuſtodiant : Medicinæ remedium nobis parſimonia eſt, quæ non ſolum illapſos poteſt curare languores, ſed etiam procurare ne veniant. Nulla nos ludicra ſpectacula, nec equina certamina, nec ſcenicas turpitudines, affectamus: Voluptati non ducimus arenam : ſanguinis fluenta manantia abhorremus : Quid enim Mimus hic faciet ubi nullum veſtigium quod ridendum de nobis poſſit exhibere ? Quid tragœdus agat nihil inveniens cum clamore ? Cur juvenes beſtiis objiciantur immanibus, cum nullius noxam talis pœna reſpiciat. Nos theatrum ſpectare cum volumus, noſtrorum operum monumenta, quæ cum ſint maxime ridenda, deflemus: Alia porro nobis ſpectacula diverſaſque voluptates exhibet mundi machina, in qua videmus polum pulchre formatum ſignorum varietatibus ſtellarumque fulgoribus rutilare: Solem puniceis invectum jugalibus crines per orbem radiantes effundere, quem biſſenis incumbens menſibus redivivus annus inde perſequitur : Temporibus ſepta ac pampineis cincta redimiculis comitantur : Dies quoque volubiles, & horæ volubiliores antecedunt : Certamus etiam pelagus colore purpureo venuſtare, quod placidis & amicis excitatur ſemper fluctibus ; non ferire germanam terram creditur ſed amplecti, cujus multiformes piſces vagique delphini æquoris madidas undas atque ſaltus innocenter exercerent : Temporum quin-

etiam læta virentium ſpecie delectamur: ex quibus odor gratiſſimus florem ſuavitatis exhalans oculos ſimul paſcit & animum: Nemorumque nobis & fontium opaca ſcilicet arridet amœnitas: quam variæ ſimul alites muſicis concentibus perſonantes melos dulces componunt. Hæc ſunt naturæ ſpectacula, quæ & imitare difficile eſt, & refutare culpabile. Nos mercandi gratia pontum claſſibus non ſulcamus, nec ſub alio jacentes ſole provincias faſtidio terræ alterius expetimus, quæ commeantibus tam ſæva pericula præbeant. Nunquam nos peregrina ſpecies ardore ſuæ pulchritudinis inflammavit, quibus nihil decentius eſſe creditur quam viſio propiorum: Nec famulos ſibi faciet multis caſibus opum devicta materies, quos liberos edidit abſoluta pauperies. Nos artem bene loquendi non diſcimus, neque facundiæ rhetorum oratorumque damus operam; cujus officium eſt faleratis ſermonibus figmentare mendacia, & innocentiæ fidem conferre criminibus, ac parricidii reos aſſignare piiſſimos: Qui dum putant ſe alienæ laudis factum per iniquam victoriam rapuiſſe, neſciunt munimentum ſuæ conſcientiæ perdidiſſe. Simplex apud nos eloquentia eſt communiſque omnibus non mentiri. Philoſophorum ſcholas minime frequentamus, quorum doctrina diſcordia, nihil ſtabile certumque definiens, ſemper ſequentibus placita priora reſcindentibus: quorum una pars bonum in honeſtate, alia in voluptate conſtituit; & quod aſſerunt unde ipſi ſcire potuerunt demonſtrare non poſſunt, ſed audent opinionibus ambiguis non comperta firmare. Noſtra Philoſophia edita eſt quæ juvare non niſi juſte novit, nocere nec injuſte;

nec

nec aliis inferre dulce eſt quod nobis mœrorem generat cum infertur. In honorem divinum pecudes innocuas non mactamus, nec delubra metallis argenteis incruſtata fundamus, nec altaria auro & gemmis ſplendentia dedicamus : Quæ ſi ut non habenti Deo largiaris, ſuperiorem te aſſeris; ſi habenti, parem : quod utrum vis feceris contumelia eſt : Nam quiſquis cæleſtia preciis invitat, offendit. Non ſuſcipit Deus ſacra ſanguinea, cultum diligit incruentum, ſpernit funeſta libamina, verbo propitiatur orantibus; quod ſolum ei cum homine eſt; ſuaque nimis ſimilitudine delectatur : Nam Verbum Deus eſt, hoc mundum creavit, hoc regit & alit omnia: Hoc nos veneramur, hoc diligimus, ex hoc ſpiritum trahimus : ſiquidem ipſe Deus Spiritus eſt atque Mens : Atque ideo non terrenis divitiis, nec largitate munifica, ſed religioſis operibus & gratiarum actione placatur. Quapropter nimium vos excordes & mirabiles judicamus, qui originem veſtram non ſuſcipitis eſſe cœleſtem, magnamque cum Deo habere cognationem. Splendorem generis veſtri rebus viliſſimis obfuſcatis, quippe quibus maxima voluptas in carne eſt : Hanc fovetis, hanc colitis, hanc amatis, cujus & contrectatio viventis horrenda eſt, & contagio morientis inceſta : in cujus uſibus elementa vexantur, & mundus exhibendis laborat obſequiis : et quod eſt vehementius, audetis etiam Deum cæſis carnibus expiare : Cultumque religionis non uni qui ſolus eſt, ſed plurimis qui non habentur exſolvitis ; & in hoc ſcilicet a carne decepti : Nam hominem mundum eſſe parvum dicitis, & ſic in eo multiplicata ſunt membra diſpoſita. Item alios Deos fingitis in cœlo conſiſtere, quorum

rum unicuique divisas partes vestri corporis deputatis: & familiarius singulis victimas immolatis, & vocabula illis exquisita tribuistis, asserentes Minervam capitis arcem utpote sapientiam tenere, Junonem iracundiæ præsidentem præcordia tenere, Martem bellorum præsidem pectora vulneribus apta distinguere, Mercurium facundiæ repertorem linguæ januas subsidere, Herculem lacertos sibi utpote pugilem vindicasse, Cupidinem jecoris secretarium coercere, Bacchum ebrietatis autorem cellaria gutturis obtinere, Cererem frumenti datricem horrea ventris incolere, Venerem matrem libidinis femorum occupasse cubilia, Jovem quasi aereum spiritum in naribus habere prætorium, Apollinem medicinæ & musicæ præceptorem palmarum habitacula possidere. Tantaque hominis fabrica Diis quos dicitis vestris dominando contradicitur, nulla parte corporei domicilii vestris sedibus reservata: Qui tamen nec gratiam nobis debitam ut liberis hospitibus referunt, sed ut inquilinis obnoxiis solvendum vectigal imponunt: Atque alius alia tributa proflagitat: Itaque Marti aper cæditur, Baccho dicatur hircus, Junoni pavo mactatur, Jovi taurus dicatur, Apollini cygnus offertur, Veneri columba decernitur, Minervæ noctua consecratur, Cereri farra libantur, Mercurio mella panduntur, aras Herculeas populea corona circundat, fanum Cupidinis rosea serta condecorant: nec patiuntur idem, si necessitas exigat, commune sibi pulvinar offerri, sed unusquisque Deus proprios flamines & sorte sibi datum munus assequitur, si tamen Dii appellandi sunt, quibus potestas non nisi in certis sibimet offerendis animalibus est data. Digna vota vel

potius

potius digna tormenta veſtris erroribus exhibetis: Re etenim vera non opitulatores Deos, ſed carnifices teterrimos invocatis, qui viſcera veſtra ſuppliciorum diverſitate diſcerpant: Neceſſe eſt enim in corpore veſtro tot pœnas conſtitutas eſſe quot Dii ſunt, dum ſinguli ſuis vos cogunt inſervire ludibriis. Unus trahit ad bellum, alter eundem ducit ad luxum, ille lucrandi cauſa hortatur inquiri, hic deſiderium ſuggerit epulandi: Omnes imperant, exigunt, urgent, ſpatium quieſcendi nullus indulget: Et hoc modo ſenſibus veſtris latendi ſeductione ſopitis miſerum corpus obſtrictum in officia numeroſa marceſcit: Atque ita fit ut malorum veſtrorum ſemina, dum per ſocordiam non valetis abjicere, colatis ut Numina. Et ſane miror vos, qui cum ſitis cupidi opibus & avaritiæ ſtudio, fruſtra tot Diis eſſe munificos, præſertim omnia execranda jubentibus: Qui ſi vos ſacrificantes exaudierint, conſcientiæ veſtræ damna trahitis; ſi non exaudierint, facultatum: Ergo ſive irati, ſive propitiati fuerint, ſemper nocent. Hæ ſunt illæ Furiæ ſcelerum vindices, hi illi cruciatus tartarei Poetarum veſtrorum carminibus decantati, qui vos velut jam mortuos propter impiam profanamque ſuperſtitionem atque contemptum veræ religionis excruciant. Etenim ſi miſerias veſtras volueritis intentius intueri, nihil inaniter relatum de inferis invenietis; omnia enim quæcunque finguntur apud eos eſſe ſimulachra, vos eſtis: Igitur Eumenides ſunt fœdiſſimæ cogitationes, Tiſiphone prava conſcientia, umbra exſanguis veſtra corpora mentis ſanitate carentia, pœnæ infernæ ſunt curarum pro delicti continuitate vigiliæ, Tantalus eſt inexplebilis ſem-

ſemperque ſitiens cupiditatis aviditas; Cerberus mala ventris edacitas, cui quia non ſufficit unum, terna ora collata ſunt. Hydræ ſunt vitiorum poſt ſatietatem renaſcentium fœditates; viperina corona eſt actuum ſordidorum ſqualor horribilis; Pluto eſt animus humani corporis rector ignavus, qui quoniam cœleſtibus bonis ultro caruit, merito ſedibus damnatus eſt inferni; palantes ſunt Dii quos ſine ratione colitis, O vos feliciſſimos, quorum & religio crimen eſt, & vita ſupplicium.

Reſponſio ALEXANDRI.

SI hæc ita ſunt, ut aſſeris, O Dindime, ſoli, quantum video, Bragmani hominum numero tenentur, ſolique exſortes corporeæ creduntur eſſe ſubſtantiæ, qui vivis omnibus carere dicuntur, qui conceſſis naturæ voluptatibus non utuntur, qui ſcelus putant eſſe quod naſcimur, qui nefas exiſtimant omne quod agimus, qui beneficia emolumentorum depenſa mortalibus moleſta pro neceſſariis judicant, qui artium diverſarum miniſteria ſcelerata pronuntiant, qui omnino deſtruunt jura vivendi, & aut Deos eſſe non profitentur, aut invidere Deo, cujus tam pulcherrimam vituperant creaturam. Hæc judicio meo dementiæ potius quam Philoſophiæ annumeranda ſunt.

Responsio DINDIMI.

NOs, inquit Dindimus, non sumus incolæ hujus mundi, sed advenæ ; nec ita in orbem terrarum venimus, ut in eo libeat consistere, sed transire : properamus enim ad larem patrium nullis delictorum ponderibus prægravati, nec aliquibus illecebrarum tabernaculis commorantes, nec flagitiorum cauponibus obligati ; nihil inde eorum pene contigimus, nulla cupiditatum furta pro vectibus occultamus ; quippe qui nudi conscientiæ fronte progredimur, & expediti ac faciles spatium propositi decurrimus itineris. Deos autem non esse non dicimus, nec immensitati cœlestis operis, ut insimulas, invidia detrahimus, sed asserimus bonitate nos Dei non male uti : nec omnia licere & decere firmamus, sed ea quæ voluntas sibi vindicat honestate plerumque rogamus amittere. Deus enim rerum conditor varias species formavit in mundo, quarum usum humano permisit arbitrio discernendum. Quisquis ergo deterioribus omissis meliora sectatur, non ipse quidem Deus est, sed Dei amicus efficitur. Cur autem quæso visum est tibi nos continenter & pie viventes dicere Diis, vel certe invidere Deo, siquidem justius in vos cadit ista suspicio? Nam cum superbiam vestram nimiæ felicitatis tumor inflaverit, oblitique quod ex hominibus estis, firmatis Deum non curare de mortalibus. Vobismetipsis templa fundatis atque aras erigitis, & immolationibus pecudum lætamini vos vocari ; hoc patri videlicet, hoc avo, cunctisque parentibus

bus certum eſt fieri; hoc etiam tibi pyramidum forſitan promittit inſtructio. Quapropter furioſos vos eſſe dixerim, qui quod agitis ignoratis; aut ſi Deum ſcientes contemnitis, ſacrilegii reatu teneamini: cum ergo cæcitatis veſtræ tenebras certe ceu cernentibus applicatis, & animum veſtrum tali convitio ſauciatis, non ſinitis ut miſeriis veſtris lachrymas ſaltem, quod eſt extremum munus pereuntium, dependamus. Valde enim lamentandi eſtis, quibus inexpiabiles pro divinitatis injuria pœnæ præparantur: quarum certiſſimum documentum eſt Salmonei juſta damnatio, qui fulgorem ſuperni luminis æmulatus, quod imitabatur, expertus eſt; vel Enceladi ſepultura, qui dum violentis auſibus aggredi cœlum manibus voluit, premitur tumulo montis igniti. Talibus remunerantur honoribus, qui ſe non cognoſcunt eſſe mortales.

Reſponſio ALEXANDRI.

TU nunc ideo te dicis beatum, O Dindime, quia in ea mundi parte ſedem vobis natura conſtituit, in qua nec acceſſus advenis, nec exitus indigenis aperitur; ſed excubiis oppoſitæ difficultatis obſeſſi, quam vitare non valetis, veſtram patriam laudatis; & quod damnationis cauſa patimini, continentiæ ſtudio meruiſſe jactatis. Itaque ſecundum veſtram ſententiam & illi beati dicendi ſunt, qui perpetuis innexi vinculis, & diuturno ſqualore marcentes, vitam pœnalem ſibi conſeneſcentem producunt. Neque enim

discrepat ab eis vestra Philosophia; nam vobis item bonorum usus interdictus est, ut illis cruciatibus quos criminosis apud nos jura sanxerunt, vobis lex naturalis adhibuit; & præcepta quæ vobis continentiæ vestræ necessitas dedit, illis carcer instituit. Ita fit ut qui à vobis Philosophi vocantur, rei pronuntientur à nobis. Et sane convenit potius vestras miserias vos lugere, proque tantis malis trahere profunda suspiria. Quid afflictius, quid calamitosius homine cui libere vivendi negata potestas est? Arbiter inquam de vestris moribus Deus auctor præsens erit, quos noluit tartareis post obitum reservare suppliciis, sed vivos perferre statuit inopiam mortuorum, quam vos Philosophiæ vocabulo falso concinnatis. Nec tamen ex hoc aliquis vobis fructus laudis exquiritur, nullum enim virtutis meritum est id nancisci, quod mutare non poteris; sed nec gloria dicenda est quam sibi quisque non dederit: verius ergo non beatitudinis sed castigationis esse affirmo quod vivitis; &, si placet, institutionum vestrarum partes singulas percurramus. Nec habere Bragmanos consuetudinem semina mandare telluri, nec arbores vitibus decorare, nec plantariis arborum nuda vestiri camporum, nec ædificia pulchra constituere. Harum rerum manifesta ratio est, quod ferrum & metallum vobis indignatio naturæ non præbuit, quo cuncta quæ numeravimus excoluntur; aliunde autem assumere negotiationem navigii non potestis, atque ideo vos necesse est herbis palmitibusque depastis vitam horribilem pecorum more transigere; aut non idem lupi faciunt, quibus cum carnem præda non suggerit, terreno cibo rabiem famis coguntur

tur

tur explere. Quod ſi liceret vos in noſtras migrare terras, profecto Philoſophiæ veſtræ penuria nullatenus requireretur, ſed in ſuis deſerta finibus inhæreret; aut ſi nos in veſtras ſedes tranſire poſſemus, ſapientes inopes redderemus. Quem exulem non ſtatim comitatur continentia? quæ ſi venit ex arbitrio, virtus eſt, ſi ex imperio, pœna. Ergo non in anguſtiis & egeſtate, ſed in opulentia, temperanter vixiſſe laudandum eſt; alioquin cæcitas & paupertas ſola virtutum gloriam ſortiuntur; illa quia non videt, iſta quia non habet, ut cupiat. Fœminarum igitur veſtrarum nullus, ut aſſeris, decor augetur ornatibus: aſſentior; quippe nec ars officium nec materia ulla ſuppeditat. Nemo apud vos inceſtivo vel adulterino inflammatur ardore: miranda res eſſet, ſi proprio non neceſſitatis judicio viveretis; ſi animum veſtrum ab illicitis amoribus pudicitiæ contemplatio, non deformitatis arceret aſpectio; ſi caſtitas non coactis ſed indicatis jejuniis teſtimonium voluntatis eriperet; etenim nulla ſævior poteſt mortalibus peſtis evenire, quam hæc res, quæ quidem deſideria hujuſmodi non ſolet de ſenſibus humanis auferre, ſed factum; id eſt, non mentem ab ſcelere prohibere, ſed corpus ab opere; non reprimere jubentis imperium, ſed tollere famulantis obſequium. Manet igitur cauſa peccati, cum vel præſto etiam ſi poſſet non ſubiret. Dicitis leges vos & judicia non habere, literis non ſtudere, miſericordiam neque petere neque tribuere. Omnia hæc enim mortuis conſtat vos habere communia; quibus ut facultas ſeniendi non ſuppetit, ita voluntas fruendi ſublata eſt; rationibus nobis, id eſt, rationalibus hominibus, qui nullius inediæ lege perſtringimur,

mur, qui ad bene vivendum libero inſtigamur arbitrio, ut voluntariam continentiam digna remuneratio conſequatur. Dedit multas natura blanditias, quas plerumque virtus ſopita inhibet ; impoſſibile eſt enim ut tantam mundi magnitudinem non alicujus temperamenti moderatio gubernaret,& faceret triſtibus læta ſuadere. Siquidem variis caſibus voluntas humana & mortalium mens ipſa diverſa fit ; ac pro viciſſitudine temporum motibus cauſarum ſemper raptatur animorum ; quinetiam ſpecies cum cœli mutatione vertuntur, & liquido quidem die nitent, coacta vero nube fatiſcunt : ipſorum vero caſuum ratio non minus inſtabilis videtur eſſe quam multiplex, & non ſolum rebus, ſed etiam ætatibus immutatur : hinc eſt quod ſimplicitate gaudet infantia,temeritate juventus exultat,canicies imbecillitate tardatur ; Quis enim aut audaciam requirit in puero,aut in adoleſcente conſtantiam,aut mobilitatem poſcit in vetulo ? Multa ſunt quæ viſui noſtro, alia quæ auditui, nonnulla quæ odoratui, vel tactui, vel ſapori voluptuoſa ſuccurrunt, quibus ærumnarum quas ex labore contrahimus mulceatur aſperitas ; & ita modo ſaltationibus, modo cantibus oblectamur, nonnunquam . . . . . . ſuavitate odoris vel guſtu dulcedinis aut contactus . . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . . contraria humani generis ſtructura conditur : & unumquodque ſuis partibus ſatisfaciens, ſub diſpenſatione nobis tribuit familiare ſubſidium, quo moles corporea ſapienter fabricata conſiſtat.Sic ergo fructus nobis ſeminum monſtratur e terra, copiæ piſcium

ſcium efferuntur e mari, avium catervæ largiuntur ex aere: his ſi tu ſpernendo volucris abſtinere, aut ſuperbiæ notaberis, quia donata repudias, aut invidiæ quod à meliori præſtentur.

Corruptiſſimi exemplaris vitia hoc modo emendanda cenſemus.

PAg. 86. a. 16. offertur, f. fertur.
86. b. 1. inducit, f. inducere.
86. b. 3. operias, f. aperias.
86. b. 7. communicari, f. communitas.
87. a. 11. ex philoſophia, f. exſors philoſophiæ.
87. a. 19. ſtat verum, f. Statueram.
87. a. 2. dari, f. dare.
87. b. 12. fide, f. fidem.
87. b. 19. Nullus reus, f. Nullius rei.
88. a. 2. nunquam, f. non quam.
88. b. 11. patrata, f. parata.
88. b. 21. dentibus, f. dentibus raſtrorum.
88. b. 22. rigare, f. rugare.
88. b. 27. ſecta, f. ſecreta.
89. a. 1. ſecta, f. ſecreta.
89. b. 13. ſabacium, f. ſubactum.
90. b. 3. procedere, f. præcidere.
90. b. 7. conſpiciendis, f. concipiendis.
91. a. 1. dixerim, f. duxerim.
91. a. 4. complectenda, f. complectendo.
92. a. 2. his, f. de his.
92. b. 2. noſtrorum, f. veſtrorum.
92. b. 15. ſepta ------ cincta, f. ſepti----cincti.
92. b. 28. Temporum, f. Camporum.

93. a. 9.

93. a.9. dulces, f. dulce.
93. b 27. edita eſt, f ea eſt.
94. a. 19. cum homine eſt, f. cum homine eſt commune.
94 b. 5. ſuſcipitis, f ſuſpicitis.
94.b.13. horrenda, f. horrida.
95. a. 5. tribuiſtis, f. tribuitis.
97.b.6 feliciſſimos,f.infeliciſſimos.
97.a 13 tenentur,f.eximuntur.
97. b. 16. invidere, f.invident.
98. a 14. pro veſtibus, f. ſub veſtibus
98. b 3. amittere,f. admittere.
98.b.13. dicere, f maledicere.
98. b. 24. vocari, f invocari.
100. a. 27. exquiritur, f acquiritur
100. b. 13. veſtiri, f. veſtire.
100. b. 20. negotiationem, f. negotiatione
100. b. 25. aut, f. an.
101. a. 2. vos, f. vobis.
101. a. 16. ſola, f. ſolæ.
101. a.22 officium,f.offucium.
101. b. 4. indicatis, f. indictis.
101.b.24. ſeniendi, f.ſumendi.
102.a.11.ſuadere, f.ſuccedere.
102. a. 16. raptatur animorum, f. fit raptatus animorum, *vel*, raptatur animus.

F I N I S.
